

bokselskap.no, 2017

Amalie Skram: *To Venner*

Teksten i bokselskap.no følger *Samlede verker*, 1924 (3. utg.), bind 3 (Kristiania, Gyldendal). Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)

ISBN: 978-82-8319-327-5 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-328-2 (epub), 978-82-8319-329-9 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Amalie Skram

To Venner

bokselskap.no

2017

I

En Augusteftermiddag i Begyndelsen af Femtierne kom et bondeklædt Fruentimmer stavrende opover Ladegaardsbakken ved Bergen.

Hun var saa spinkel og bitteliden, at hun i Afstand saa ud som et Barn. Først naar man kom nærmere, opdaged man, at det var en gammel Kone. Ryggen var bøjet i Hofterne og stod forover i en skraa Linje. I det graagustne, flade Ansigt sad den røde Næse som en svullen Klump. Underlæben hang ned paa Hagen og syntes at være for tung til at kunne løftes op paa sin naturlige Plads. Midt i Undermunden stod to høje, smale Tænder, der var vokset skjævt ud til Siderne, med et tomt Rum imellem sig. Andre Tænder saaes ikke. De smaa Øjne uden Bryn lyste med en rødlig Blankhed, der mindede om slidte Kobberskillinger.

Da hun naadde Toppen af Bakken, stod hun stille og strøg Sveddraaberne af Næsen med et Greb af Tommel- og Pegefingeren. Solen skinned hende lige i

Synet. Hun kneb Øjnene til og drejed Hodet til Siderne.

Foran hende laa Sandvigsvejen, der førte indover til Byen, med de dybe, sandede Hjulspor og de mange hullede Ujevnheder. Tilhøjre skraaned den aabne Mark med den lange, tjærede Reberbane nedover mod Sjøboderne. Over deres røde Tagrygger saas hinsides den hvidblanke Sjøflade Nordnæspynten stikke frem med Fæstningen, hvis Flag af og til løftedes, naar de døsiges Vindblaf tog fat i det. Tilvenstre strakte Stenurenⁿ¹ med de mange Bringebærbuskeⁿ² og Straavækster sig opover mod Fjældet. Saa kom dybt nede et Elveleje med en smal Stribe Vand mellem de smaa og store Stenknauser.ⁿ³ Længere borte, nærmere Byen, skimtedes under et dampende, hvidligt Taagelag Frikirkegaardens graa Stengjærde og sorte og hvide Gravkors.

Efter et Øjeblikks Ophold ruslet Konen videre. Hun var fuld og gik i Bugter fra den ene Vejkant til den anden. Undertiden snubled hun, men redded sig fra at falde ved at fægte med Armene og bevæge Overkroppen hid og did.

De enkelte, hun mødte, stod stille og saa efter hende. Der var temmelig mennesketomt paa denne Del af Vejen. Først da hun var kommen forbi Kirkegaarden, hvor Landevejen snevredes ind af Hytterne og Smaahusene, der klyngevis, med aabne Rum af Blegmark og Tørrepladser indimellem, strakte sig nedover mod Stølen,ⁿ⁴ begyndte det at bli mere folksomt omkring hende.

«Smaafylla! Kipelam,ⁿ⁵ der e' Smaafylla!» lød det pludselig fra nogle barfodede Børn, der legte «Munken gaar i Enge» udenfor den gule Arbejderbolig, som raged op med sine mange Smaavinduer tilvenstre, et Stykke bort fra de øvrige Huse paa Toppen af en Bakke. «Hurra for Smaafylla!» og jublende styrted de iveau efter Bondekongen.

Ved dette Raab var det, som Ungerne skjød op af Jorden. Paa et Øjeblik var de faa, som havde lagt, bleven til en hel Horde. Fnisende og hujende fulgte de Konen i Hælene.

Smaafylla sjangled imidlertid videre, uden at forandre en Mine i sit sløve, stivnede Ansigt. Kun naar de trak hende i Kufteskjødet, eller dunked hende i Skoutet,ⁿ⁶ vendte hun sig pludselig om og fnøs som en Kat imod dem. Saa blev de ræd og skvat baglænds nogle Skridt, men saasart de atter saa hendes Ryg,

tog de paa at følge som før.

«Der har vi Tippe Tue ossaa! Aa jødes, aa jødes, her ska' ble Grejer!» raabte en af de største Gutter med en gneldrende Fistelstemme, og pegte nedover mod Skudevigshjørnet.

Alles Øjne vendtes i den angivne Retning, og i næste Nu rystedes Luften af de mange Barnestemmers gennemtrængende Glædesskrig.

Et Optog af mandlige og kvindelige Gadestrygere, smaa og store, kom imod dem. I Spidsen bevæged sig en drukken Drager med kaade Hop og Armbevægelser, som om han hugged sig gennem en Menneskemasse. Af og til stod han stille og snakke til Flokken, der klapped i Hænderne, lo og ased.

Lidt efter var de to Tog kommet hinanden saa nær, at de om et Minut eller saa maatte støde sammen. Smaafylla, der slingred afsted som før, syntes hverken at høre eller se. Pludselig fik hun et Puf i Ryggen og fo'r lige i Fanget paa Drageren, der netop da vendte sig om for at gaa videre, efter at ha staat stille et Øjeblik og sagt noget til sine Følgesvende, der fremkaldte en Storm af Latter.

Tippe Tue slog Armene om Smaafylla og bøjed sig over hende med et bredt forundret Grin, idet han udbrød: «Nej kaslagⁿ⁷ – e' de' Deg, Olinemor!»

«Di kjøsses, Tippe Tue og Smaafylla kjøsses!» raabtes der fra Tilskuerne. «Ska' vi bestille Lysning for Dokker?ⁿ⁸ Saa'n't et staseligt Par!»

Tippe Tue slap Taget om Oline Ryg og famled efter hendes Haand.

«Ska' vi ta os en Tur, Kaanemor,» sa han smiskende. «Du vet: Eg og Deg, Oline. Kaa har Du gjort av Næven din?»

Oline rakte Haanden frem med et hæst Grynt. Saa gik de afsted Haand i Haand med langstrakte Slæng til Siderne, snart frem, snart tilbage, undertiden rundt i en Cirkel.

Tippe Tues svære, oppustede Krop saa endnu større ud ved Siden av Olines spinkle lille Skikkelse. Paa den ene Side af hans store, bulede Hode sad en Rest af en Panamahat. Skyggen var næsten ganske slidt fra Pullen, som havde store, trapsedeⁿ⁹ Huller. Udenpaa den lasede Bukse med dens side, hængende Bagdel var trukket en graa Spittetrøje. Et Dragertoug dinged fra Skulderen ned over den skjæve, runde Ryg.

De tog Vejen indover den knudrede Stølegade med de lave, spidsgavlede Huse af forskjellig Form og Størrelse. Paa den ene Side laa Husrækken klemte ind paa Fløjfjællene bagenfor, og var delvis bygget paa dettes Skraaning. Nogle af Husenes Forsider hvilte paa ti, tolv Fod høje Graastensmurer, med Trapper, der løb paa langs eller sprang frem i Gaden, medens andre laa lige paa Jorden. Fra Kjøkkenerne paa Bagsiden kunde man skridte ud paa de bittesmaa Gaardspladser, hvor det grønskeklædte Fjæld stod som en Væg midt imod.

Da de havde gaat lidt, stod Tippe Tue stille og stak to Fingerstumper ned i Vestelommen.

«Eg trur, eg ska ha fire Skjelling tebakes,» sa han. «Har Du nokke te splejse me', Oline, saa ska vi faa os en gla' Aftning?»

«Di slaar Tøleneⁿ¹⁰ sine sammen, di skifter Boe' sit! Hurra for Tippe Tue og Smaafylla!» skreg de omkring dem, og i sin Glæde puffed de til Oline og trak i Tippe Tues Dragertoug.

Oline slog valent efter de nærmeste, og rakte sin unaturlig lange Tunge ud.

«Bry seg om slik Pøøbel – tvi!» Tippe Tue spytted ud i Flokken. «Ta meg under Armen Du, Olinemor, saa gaar vi støere!»

Oline gjorde som han sa. Hun gik som i en Døs med det stive Blik rettet lige ud, enten det saa bar i Øst eller Vest med dem.

«Du ser meg saa molefonkenⁿ¹¹ ut, Oline,» sa Tippe Tue i en kjærlig bebrejdende Tone. «Vi maa inn inkvenstessⁿ¹² og faa os en Svaledrik.»

«Eg heve inkje Penga,» svarte Oline.

«E' kje der, Dotter din bur?» spurgte saa Tippe Tue og stod stille midt i Rendestenen.

«Jou, dar.» Oline pegte tværs over Gaden paa et langstrakt, enetages, brunmalet Hus, med fire Vinduesfag, to paa hver Side af Gadedøren, og fremstaaende Kvistgavler i det røde Pandetag.

«Tippe, Tippe Tue,
Skjorten hænger ute,
Din Far var en Herremand!»

sang de omkring dem. Og Drageren skraalte i med:

«Tippe, Tippe Tue,
Min Kaane va' en Frue.
Hon hadde en Særk i en Grue,
Og Kjæresten inne i en Stue!»

«Eg ska' lære dokkes Svinepak!» – Et pludseligt Raseri bemægtiged sig ham. Han svang sit Dragertoug og fo'r med løftet Arm ind paa Hoben, der spredtes og tog Flugten for straks igjen at komme tilbage.

«Kom no, Kaanemor,» vendte Tippe Tue sig til Oline, «saa gaar vi begge to og gjør voreses Komplementer for Madam Tønnesen, – E' kje de' saa, hon heter, Dotter din?»

«Ventele da, Man'en hedna heite Tynnis.»ⁿ¹³

Tippe Tue trak Oline med sig over Gaden, og saa klavred de op ad en stejl Trappe, med Rækværk af helt Træ, prydet med to Rækker S-formede Kighuller. De snublede ofte, og det saa flere Gange farligt ud for dem, men de naadde dog lykkelig op og befandt sig saa paa en smal overbygget Sval, der løb langs Husets Forside og var omgitt af et alenhøjt Rækværk, Magen til det paa Trappen.

«Het!» skreg Tippe Tue og vendte sig mod Flokken dernedenfor, idet han la sine blaa, labbeformede Næver paa Kanten af Rækværket. «No e' Tippe Tue kommen paa Stolen, no ska' Dokker faa høre, kaa pent han kan præjke.»

«Hurra for Tippe Tue paa Præjkestolen. Hurra, urra, urra!»

«Kjære medforløste,» begyndte Tippe Tue og blotted sit Hode, hvor det graa Haar danned en eneste sammenhengende Vaseⁿ¹⁴ – «uden I bliver som Børn og Drukkenbolter kommer I ingenlunde ind i Himmeriges Rige. Kanskje Dokker trur de' ikkje, dokkes Aalehovver? Ser til Himmels Fugle – og saalissen e' de' me' meg ogsaa. Aldri saasart e' eg utsloppen av Tvangen,ⁿ¹⁵ før di staar færdi me' Sjou te meg. – Men di tør 'kje an't – di e' rædde for Kjæften min, hi, hi, hi» – han kneb Øjnene sammen og lo hæst. «Denne fordømte nymodens Indretningen, dette Tvangenskerake, som di har funne' op te Kors og Plage for Guss Skapninger. – Men meg ska' di ikkje faa Bogt me'. – Itemititⁿ¹⁶ sa Fanen, daa han sto' paa Præjkestolen» – han slog i Rækværket, slang Overkroppen bagover og udstødte et Hyl af Latter.

«Jysse bevare meg, kaa kjephøj han e' bleven paa det sidste,» udbrød en

Tjenestepige med Kurv paa Armen nede blandt Tilskuerne. «Siden de' sto' i Adresseavisen, at Tippe Tue va' Bergens vittigste Gatehovve, trur han, han kan grassere net saa han vil.»

«Ja, de' e' grusomt, ka han deroppe maa se paa,» læsped en gammel, tandløs Kone med et gulrandet Tørklæde som en Turban om Hodet, kort lappet Underskjørt og Fødderne i et Par opskaarne Mandfolkestøvler. Hun vendte sine glansløse Øjne opad og rokked med Hodet. «No har han turet frem paa samme Visen i tredive Aar, trur eg, og enddaa har Vorherre spart han i sin Langmodighet.»

Oline havde sat sig plat ned paa Svalen, trukket Knæerne op til Hagen, og slaat Armene om dem.

«Kaa e' Smaafylla bleven af?» raabtes der nu af nogle, som strak sig og stod paa Tærne for at kige efter hende. «Smaafylla ska være Klokkeren. Du glømmer te seje Amen, Smaafylla!»

I dette Øjeblik blev Døren bag Tippe Tue aabnet, og et mandhaftigt Fruentimmer med Smækkeforklæde, lange Ørendubber og silkebaandsbesat Tyllskappe over det brune, blanke Forhaar kom tilsyne.

«Maa eg spørre, ka dette ska bety?» spurgte hun med kraftig Stemme og rødblussende Kinder, som blev blege, da hun fik Øje paa Oline.

Tippe Tue vendte sig om.

«Tør eg spørre, om de' ikkje e' Madam Tønnesen, eg har den Æren at tale me'?» sa han og forsøgte at indta en ærbødig Holdning.

«Eg ska gje Deg Ære, dit fulle Drankersvin! Ve Du se te og ha Dig herifra, og de' paa Øgeblikke'. – Spring ner paa Bryggen og hør, om ikkje Tønnesen kan komme hem saa snarest!» Den sidste Sætning raabte hun ind gjennem den halvaabne Gatedør.

«Atte I, saa e' saa'n pykⁿ¹⁷ Kaane, ve bruke saa'n grov Kjæft! I sku se te aa sanser Jer litt, Madam,» formanet Tippe Tue.

«Ner over Trappene mine me' Deg, dit fordrokne Tvangslem, eller Du ska snart faa Føtter te gaa paa!» Madam Tønnesen greb ham i Skulderen med sin store, bredleddede Haand.

Tippe Tue sledⁿ¹⁸ sig løs.

«Ligger I Hann paa en Or'ets Forkynder!» skreg han. «Ja, for eg e blevven Præst, ska eg seje Jer. – Der staar Menigheten min,» han pegte ned i Gaden. «Ho, ho, Maddam! Spør 'an, om eg ikkje e' like go' te præjke saa Prosten, di bar te Jor'en forgangen Vikke.»

«Jou daa, jou daa!» hylte Tilskuerne i Kor.

«Der kan I sjøl høre, Maddam.»

Madam Tønnesen stod raadvild. Næseborene rørte sig, og Læberne gled fra hinanden, skjønt hun hvert Øjeblik pressed dem sammen.

«E' der ikkje inkven, saa ve hente Polletie?» raabte hun pludselig ud over Rækværket.

«Nej daa, nej daa!» hujed de op til hende.

«Kaslag, Polletie sejer I, Madam!» Tippe Tue satte Hænderne i Siden og rysted hen imod hende. «De' kan daa aldri være Meningen Jeres, atte I ve være saa unatuli Dotter aa bringe ...»

«Se her, holl no Mun 'en Jeres te, Tippe Tue, og gaa saa me Jer.»

Madam Tønnesen havde, skjælvende paa begge Arme, stukket Haanden ned i Lommen og tat op et Pengestykke, som hun la i Dragerens Haandflade og lukked hans Fingre sammen om.

«De' va' de', eg vidste, at I kom te Fornuft, naar i bare ble tokken paa den rette Maaten,» sa Tippe Tue triumferende.

«Men saa gaar I Jeres Vej,» godsnakked Madam Tønnesen. «De' e' saa leit me' saan't et Sollⁿ¹⁹ utenfore Vindøgene sine.»

«Jysses ja, no gaar eg. – Ajøs Madam, ajøs,» han bukked flere Gange, og Stemmen formelig smelted i Blidhed. «Tak for meg, og kom snart igjen. – Mange Tak, mange Tak, de ska' eg.» Han vendte sig og sjangled ned over Trapperne uden at ændse Oline, som var bleven siddende i samme Stilling og øjensynlig ikke havde git Agt paa, hvad der foregik. Hendes sløve Blikⁿ²⁰ fæsted sig ikke ved noget i Særdeleshed, og Kjæverne gik op og ned, som om hun tygged eller talte med sig selv.

«Aste' me' Deg Du og, teliks me' Drabanten din,» sa nu Madam Tønnesen dæmpet gennem de sammenbidte Tænder, idet hun bukked sig og bagfra tog fat i begge Morens Skuldre. Saa satte hun Knæet mod hendes Ryg og skjød hende hen mod Trappekanten, mens Oline løsned Armene fra de optrukne Knæer og slog om sig som i Vildelse. Hun bevæged Hodet op og ned, frem og tilbage, for at komme efter, hvad det var, som førte hende afsted. Pludselig gjorde hun et Sidekast med Hodet og hugged de to lange Tænder ind i Haanden paa hendes Skulder.

Madam Tønnesen rev Haanden til sig med et Sæt og rysted den op og ned. Saa gav hun Oline et sidste Puf med Knæet, hvorved denne gled ud over Trappen. Paa Midten slog hun en Koldbøtte, og kom ned paa Gaden i en siddende Stilling.

«Halloj! Smaafylla stomper Gompen! Hon gaar paa Hovve!» skreg de ellevilde Tilskuere.

«Kaslag, hiver I Jeres egen kjødelige Mor utfor Trappene?» raabte Tippe Tue – «I sku skamme Jer, Jeres forlorne Strilemadam. Enn seje meg a' de'ⁿ²¹ – utfor Trappene!»

Madam Tønnesen havde betragtet Morens Nedfart med optrukne Skuldre og Hænderne slaat sammen i Forskrækkelse. Da hun imidlertid straks efter saa hende klavre omkring paa alle Fire for at rejse sig op, forstod hun, at hun var sluppen godt fra det. Hun gik hurtig ind og stængte Gadedøren efter sig.

Da Oline var kommen op paa Benene, bukked hun sig, tog op fra Gaden en spids Sten, og slynged den mod et af Vinduerne i Datterens Hus. Den gik tværs gennem Ruden.

«Kom la' os op igjen – hon ska' næggu ikkje sleppe me' dette,» udbrød Tippe Tue, idet han tog Olines Haand og satte Foden paa det nederste Trappetrin.

I dette Øjeblik banede en undersætsig Mand i hvide Arbejdsbukser, blank Hat og blaalærreds Busserul med opsmøgede Ærmer sig Vej gennem Klyngen. Han lugted af Stokfisk; Hænderne var røde og fugtige af Sildelage, og der var store Flækker af Væde paa hans Klær.

«De' e' Tønnesen sjøl –! Gu bære no Tippe Tuesen! Fløt os bare, han e' saa grusom stærk,» lød det fra Tilskuerne, som veg tilside for den kommende.

«Kaa' e' de' Du har ætletⁿ²² Deg hen, din fordømte Spiritussæk.» sa Tønnesen, idet han tog Tippe Tue i Nakken, rev ham ned af Trappen og gav ham et saa vældigt Stød, at han tumled midt ud i Gaden og trak Oline med sig.

«Om Forla'els, Hr. Gjesel,» begyndte Tippe Tue, da han havde summet sig lidt. «De' va' bare Jereses Svigermor eg sku leje op te Dotteren sin.»

«Ve Du holle din skidne Kjæft og se at ha Deg herifra, elles ska' Du snart faa Hus et an't Ste', din Fyllegast!» Han gik hen mod Tippe Tue og holdt sin knyttede Næve under hans Næse.

«Jou d'e' en pen Maate te ta imot sin næreste Slægt paa! E' I an't enn saa en Bryggesjouer, maa eg spørre, Hr. Gjesel?»

«Pak Deg no!» Tønnesen skreg op. «Faar Du meg skikkeli sint, slaar eg Deg flat saa en Halleskjelling! – Forstaar Du de', din Drankertamp!» Dermed la han begge Haandflader paa Tippe Tues Ryg og skubbed ham ned ad Gaden, der paa dette Sted danned et stejlt Bakkefald.

«I kan daa gje Taal, gje Taal, Hr. Gjesel, Far, no gaar eg jou. – E' de' en kristen Me'fart,» gneldred Tippe Tue, mens han i ufrivillig Løb rusled ned over, stadig holdende Oline ved Haanden.

Tønnesen blev staaende paa Toppen af Bakken og holdt Øje med dem, indtil de bøjed om Hjørnet af Stølen ved Smedesmugalmindingen. Der var i et Nu blevet ganske mennesketomt omkring ham. Hele Sværmen var i Hælene paa Tippe Tue og Oline.

Nede paa Almindingen ved Hjørnet af Øvregaden stod Tippe Tue pludselig stille og la Fingeren paa Næsen med en dybsindig Mine. «Kaa mange Skjørter har Du paa Deg, Olinemor?»

«To,» svarte Oline og saa ud som om hun talte i Søvn.

«I skulle ikke have Sølv eller Guld i eders Bælte, og ej heller mere end én Kjortel, det er udlagt Skjørt,» sa Tippe Tue i Præketone. «Ta' a' Deg de' underste Skjørte', Kaanemor,» han la Haanden paa hendes Skulder og bøjed sig ned for at se hende ind i Ansigtet, «saa gaar vi ner aa sæller de' te Madam Davisen i Paatholle', saa mykje Du kan ligge te et Par Skjellinger, Du ossaa.»

Oline syntes ikke at forstaa. Hun stod og vagged paa de usikre Ben, og stirred

hjælpeløst frem for sig.

«De' slaar 'kje te' elles, din Tosk,» vedblev Tippe Tue og rysted hende arrigt. «Kanskje Du mente, at eg sku bekoste Fortæringen alejne? Va de' de', du ville?»

«Nej, va' da likt,» mumled Oline idiotisk.

«Ja saa ta a' Deg Underskjørte' straks paa Timen,» befalte han barsk. «Ve Du kanskje trosse, din fordrokne Odder?» Han greb hende med begge Hænder om hendes sorte Vadmel's Yderskjørt og vrængte det op over hende.

«Het ve Dokker gaa! No ska vi se paa Spel, Tippe Tue klær av hinner!» jubled de omkring dem.

«Se saa, løs no Underskjørte' a' Deg, elles ska Du faa me' meg at bestelle,» trued Tippe Tue hende.

Oline famled med de krogede Fingre oppe ved Livet, fik Hægten løsnet og lod det slidte, grønne Bajsskjørt glide ned over Benene.

En femtenaars Gut i graa Bukser, som hang i Seler over Skuldrene udenpaa en blaa ulden Skjorte, kom gaaende udover Øvregaden. Han nynnede paa en Gadesang, som han slog Takten til ved at trampe med Træskoene paa den spidse Brolægning; naar Melodien kræved det, gjorde han nogle Dansetrin. Paa Hodet sad en Kasket med stiv fremstaaende Skygge, og under Armen bar han en Byldt.

Da han fik Øje paa Forsamlingen ved Smedesmugsalmindingen, gav han sig med fremstrakt Hals og vidtaabne, nysgjerrige Øjne i Fart, for at løbe derhen.

I det samme begyndte Menneskeklumpen at bevæge sig, Rundingen aabnedes, og han saa Tippe Tue med noget i Haanden, som han slæbte langs Gaden, og med Oline under Armen komme ravende henimod sig. Med et pludseligt Sæt stod Gutten stille. Hodet sank forover, som om Halsen var blevet knækket. Raadvild famled Fingrene langs Buksen, og langsomt drejed han sig om. Han blev med et saa underlig smal i Ryggen, hele Gutten liksom skrumped ind. Det saa ud, som om han vilde væk, men ikke kunde røre sig. Som lamslaat stirred han ned i Gaden paa den ene Træsko, der var falden af hans Fod. Han hørte Sværmen nærme sig. Om et Øjeblik vilde den rive ham overende, hvis han ikke flytted sig. Stjaalent saa han til Siderne. Lige ved sig tilvenstre havde han Bødkersmuget. Med ét bukked han sig ned, snapped Træskoen, tog et Par lange

haltende Skridt over Rendestenen og det smale Fortoug og naadde Smuget, hvis stejle Stentrappetrin han begyndte at stige op af.

«Kom og føll me', Sivert! Tippe Tue og Smaafylla ska' i Paatholle' og sælle Skjorte' hinnes for Brænnevin!» raabte en Guttестemme op efter ham.

Han lod som han ikke hørte det.

«D'e' hans Farmor – jagu e' de' Farmoren hannes,» lød det straks efter. Og derpaa: «Han e' flou, han ve'kje nokken ska se seg.»

Da Sivert kunde skjønne, at de alle var kommen forbi, satte han sig ned midt i Smuget paa et af Stentrinnene og gjemte Ansigtet i sine Hænder. Det skreg af Had og Smerte inde i ham. Skammen suged ham om Hjærtet og brændte ham i Tindingerne. Gudfader i Himlen! Skulle udholde sligt Gang efter Gang, Gang efter Gang. Der fandtes i hele Verden ikke en Gut, som havde det værre end han. Og hvor kunde han vente at komme sig frem i Verden –, Folk vilde være ræd for at med slikt Pak at gjøre. Med ét mærked han, at der kom nogen i Trappen bag ham. Hurtig satte han Haanden mod Stenhellenⁿ²³ og lod sig siddende glide nedover alle Trinene. Da han havde naadd det nederste, rejste han sig op, smøg sig om Hjørnet af Smuget og løb som en Tyv udover Øvregaden. I Svinget ved Tyskekirken stod han stille og saa sig tilbage. Nej, der var ingen at se, Gaden var saa bugtet, men han syntes, han hørte Dønet af dem. Aa, om det ikke havde været Synd at dræbe! Ta og søkke hende ned ude paa Kvarvenⁿ²⁴ eller sparke hende udfor et Steds bortpaa Sandvigsfjældet, hvor hun havde sin Gang, naar hun gik til og fra Byen. Farfaren ogsaa, skjønt han kunde det nu endda gaa an med. Han gik da ikke om og gjorde Gadeallarm ialfald.

II

Nede i Dræggen,ⁿ²⁵ midtvejs mellem Tyskekirken og Bryggerporten laa et lidet Hus. Det saa gammelt og ludende ud. Den graa Maling var stærkt medtat af Solsteg og Regn; kun her og der sad Rester tilbage i lange, knudede Flækker.

Forsiden havde to lave Vindusfag med bittesmaa Ruder; saa kom Gadedøren, og derpaa et Vindu, som sad højere oppe og var mindre end de to andre. Ovenover i Midten var en spids liden Gavl med en Lem, som stod aaben.

Gadedøren førte lige ind i Kjøkkenet. Der stod en førleden, middelhøj Kone og vasketⁿ²⁶ op Kopper og Tallerkener, som hun hvælved i et Trug. Hun var klædt i Skjørt og Trøje og havde en Shirtings Kappe paa Hodet, besat med Krogelidseblonder og knyttet under Hagen med en stivet Tøjsløjfe. Baade Hænderne og det brede Ansigt var oversaat med Klakerⁿ²⁷ af brune Fregner. Næsen var kort og velformet, Munden liden, fint buet, men uden Læber. Af Øjnene var kun to smale Rifter synlig, Resten skjultes under de store hvælvede, underlig stramme Øjenlaag. Paa Fødderne havde hun Filtsko, som var nedtraadt bag.

Døren aabnedes med en pibende Lyd i Hængslerne, og Konen drejed Hodet for at se, hvem der kom.

«Aa, e' de' Deg, Sivert, – eg trudde, det va' Far,» sa hun og fortsatte sit Arbejde.

Gutten gik ind i Stuen ved Siden af Kjøkkenet uden at svare.

Da Konen var færdig med Opvasken, dryssed hun af et Kræmmerhus Kaffe paa en Kjedel, der stod over Ilden paa en Brandfod borte i Gruen.

«Saa sku' eg vel smurt Maten,» sa hun til sig selv, idet hun tog et Tolvskillingsbrød og en Kniv og gav sig til at skjære Skiver af det paa Kjøkkenbordet.

Kort efter blev Døren atter aabnet, og en Mand i Arbejdsklær af Sækkelærred kom ind i Kjøkkenet. Han hængte den bulede Spaanhæt fra sig paa en Træknage og tørred Sveden af Panden med sit Ærme. Saa gik han hen til Gruen og spændte Træskoene af sig.

«Farfar e' i By'n idag igjen,» begyndte Konen. Hun stod med Ryggen til Manden og la Smør og Gammelost paa Brødstykkerne.

«Ja, eg mener, eg veit de',» svarte Manden og sukkede, idet han satte sig op paa Kjøkkenbordet, der var saa højt, at kun Spidsen af hans ene Tøffel naadde Gulvet. Han tog et af Brødstykkerne og begyndte at spise.

«Kun 'kje Du se aa tale 'an te at holle seg heme,» vedblev Konen i en muggen Tone. «De' gjore han jo alti' før. De' e' daa græsseligt, vi ska' ha han over os, før vi vet Or'e' av' han ossaa. Eg synes, vi har mere enn nok me' din Mor.»

«De' holler snart op av seg sjøl, tænker eg.ⁿ²⁸ Han ser meg saa affældi' ...»
hvad han videre sa, var ikke til at forstaa. Munden var altfor fuld af Mad.

«Ka?» sa Konen. Du kan 'kje tygge og snakke paa én Gang. – Se her e' Kaffi.»
– Hun rakte ham en dampende Skaal, som hun havde skjænket op borte i Gruen.
«Men vi'kje Du, eg ska' bære Maten inn i Stoven te Deg, Jens?»

«Nej, la meg bare faa de' her.» Han tog Skaalen og drak af den. «Eg maa ner og se etter Far, derfor maa eg skynne ...» Atter gik Ordenes Lyd tabt under hans Tyggen.

«Jou, de' nøtter saapasse. Han sku vist faa gaa for meg,» vrissed Konen.

«Hadde Du kjendt Far i tili'ere Ti'er Du, Marthe. Sjur Gabriel Hellemyren va' saa'n arbeidsam og skikkeli' Kar, saa kunne gaa i ...» han tog sig en Bid, «to Sko,» kom det saa med tykt Mæle.

«Desto større Skam e' de' for 'an,» mente Marthe.

«Han hadde saa'n skrøpelig Kaane, Stakkaren. Kaa ska' en Mann kunne berge sig ...» Nu havde han ikke Tid længer, men satte Kaffeskaalen for Munden.

«Kaa mange Kaaner har 'kje skrøpeli'e Mænder,» sa Marthe og slog paa Nakken.

«Aa, saa va' de', daa dette Guttebarnet dødde for 'an. – Det skjærer meg i Hjærte' ...» længer kom han ikke for Tyggetravlhed.

«Kjaa mange maa 'kje finne sig i, at Barnene faller fra?» Marthe stod og smurte det ene Brødstykke efter det andet og stilled dem op i en Stabel. «Har 'kje vi møst fire kanske, og e' der nokken av os, som har tokke seg te me' Ulikenskapⁿ²⁹ for de daa?» De' e' bare nokke, Dokker har funne' paa baketter.»

«Hvo, som staar, pøh, pøh,» – Jens tændte sin Kridtsnadde – «se til, pøh, pøh, at han ikke faller!» Dermed stak han atter Fødderne i Træskoene, greb sin Hat og skyndte sig ud.

Da Marthe var færdig med at smøre Mad, strøg hun med Haanden Brødkrummerne sammen paa Bordet, og lod dem falde ned i sit Forklæde. Saa

aabned hun en Dør ved Siden af Gruen og kasted Krummerne ud paa en liden indhegnet Gaardsplads.

«Tip, tip, tip!» kaldte hun. «Ska tru, di alt e' gaat te Ro.» Hun keg ind i en Vedbod, hvor nogle Høns sad og sov paa Pinde oppe under Loftet.

«Jammensandt, de' va' daa svært kaa til'i for Byhøns aa være. Ja, ja, saa kan di ha de' te' imorentili'. – Di finner de' nok.»

Hun lukked Døren og tørred Fingrene af i en fugtig Faddug, bytted saa Forklæde og gik ind i Stuen, hvor hun satte sig til at strikke ved Vinduet.

Borte i Krogen paa Sengebænken sad Sivert lænet op mod Væggen og stirred tankefuldt frem for sig.

Paa Bordet mellem Vinduerne laa den Byldt, han havde havt under Armen, da han kom.

«De' e' daa ikkje nokke te pynte Stovebore' me', Sivertmann,» sa Marthe og pegte paa Byldten. «De' skidne, talgete Forklæ'e dit. Lig de' ut i Kjøkkene'.»

Ved Morens Tiltale rejste Sivert sig, tog Byldten fra Bordet og bar den ud. Saa kom han ind igjen og satte sig i den forrige Stilling.

«K' e', saa fejler Deg ikkvæll, Sivert? Du ser saa furtenⁿ³⁰ ut.»

«Ikkje nokke,» – svarte han med et lidet Ryk til Siden.

«Aa saa spør Du ikkje etter Maten din. Kaa kan de' ha seg?»

Sivert gjorde atter den forrige Bevægelse, og der gik en Trækning over hans Ansigt.

«Farfar har vorre her idag igjen – full naturligvis,» begyndte saa Moren i en Tone, som om hun talte med sig selv, hvad hun ofte havde for Vane.

«De' e' et sørgeligt Par Folk, din Far sine Forældre,» fortsatte hun lidt efter, og saa blev hun ved at snakke, med smaa Ophold imellem, mens hun strikked og rysted paa Hodet.

«Bare no Dokker Baren ve ta A'varsel av de' og ikkje gaa hen og ble likedan, naar Dokker vokser til.»

«Begge to like gale. – En ska' aldri' ha set slikt.»

«Nej, daa priser eg mine Forældre, fatti' va' di, men retskafne. – Derfor va'

di ossaa aktenes Folk hos alle, saa kjendte di.»

«Aa saa pent og rejnt, som min Mor holdt os. Og Stoven, slikket og patentli, Golve saa rejnt, at en gjerne kunde spist Suppe av de' – me' Blomstrer i Vindøgene liksaa her, og stivete Gardiner, Maken te disse, – og enddaa min Far hadde Værkste' i Stoven og alting. Gamle rike Thor Monsen va' hans bedste Ven – di holdt Opbyggelser sammen.»

«Va' han Bønnemann din Far daa?» spurgte Sivert.

«Bønnemann ve eg just ikkje seje, men han va' svært gussfrøkti, Mor ossaa. – Og uten de' nøtter de' aldri her i Verden. Eg trur ikkje din Far sine Forældrer har ha't de' nokke videre me' Kristelighet. «D'e' de', saa e' Uløkken.»

Hun tav stille et Minut eller saa, men saa lod hun Strikketøjet synke og saa hen paa Sivert.

«K' e' saa gaar av Deg ikvæll, Gut, e'kje Du svulten heller?»

«Nej.»

«Aa joumen maa Du være svulten jou. No gaar eg ut og skjænker Kaffien te Deg.» Hun rejste sig, og forlod Stuen.

Da Sivert blev alene, begyndte han med ét at snøfte. Ansigtsmusklerne dirred, og han skar frygtelige Grimaser. Saa kasted han sig næsegrus paa Sengebænken og græd, saa han rysted.

«Nej, men Gu' bevare meg vel.» Marthe stod ved Siden af ham med Hænderne fuld af Mad og Kaffe. «Har Du hat Fortræder af Mejsteren?»

Gutten bare hulked.

«Har Du skjemt ut Lys i Støpningen? Sej de' te meg, Sivertmann. Han har no vel ikje jaget Deg?»

«Aa nej daa, Mor,» hikked Sivert.

«Men ka e' de' daa, Guttebaren?»

«Farmor!» brød det pludselig med skrigende Graad uf af ham. «Hon gik me' Tippe Tue under Armen. – Di sku i Paatholle' og sælle Skjørte' hinnes.»

«Tse, tse, tse, ja e' de' daa ikkje grusomt for et Barnebaren at se paa, udbrød Marthe indigneret.

«Me' en stor Flok i Hælene paa seg,» fortsatte Sivert. – «Di ropte etter meg.»

«Ja, de' ligner saa'nt Pøbelpak! Men ka kan de' nøtte, at Du greter, Sivertmann, de' bler hverken værre eller be're me' de'.»

«Jou, for d'e' saa'n forfærdeli' Skam,» hiksted Sivert.

«Ikkje for Deg, Far. Kaa kan Du hjelpe for de'. Ingen skikkeli'e Folk ve ligge Dokkar Baren de' te Last.»

«Nej, men allikevel,» – stønnet Sivert.

«Tørk no Taarene dine og kom her og spis.» Marthe satte Brødstykkerne og Kaffeskaalen fra sig paa Bordet.

«Der kommer Faster Ingeborg,» hun keg ud gjennem Vinduet. «Jysse kaa hun krør seg, – hon gebærder seg, saa hon sku' være Frue, no siden hon begyndte i Hattekappe, hum, hum. – Kaslag, d'e' daa vel ikkje herind hon har ætlet seg? Jo, saaminsandten! Ka e' de' no, hon ve gjøre Allarm om igjen?» Marthe satte sig og greb sit Strikketøj.

Sivert havde hurtig rettet sig op og tørret Øjnene med sit Skjortearme. Nu gik han hen efter Maden og Kaffen og skyndte sig tilbage til Sengebænken.

Straks efter blev der banket paa, og inden Marthe kunde sige Kom ind, gik Døren op, og Madam Tønnesen stod i Stuen:

«E'kje Jens hemkommen?» spurgte hun og saa sig om.

«Han e' baade kommen og gaaen,» var Svaret.

«Ja, eg kan mest kjenne de' paa Lokten!» sa Madam Tønnesen. «Tobaksstank og Sillestank! Koffor har 'kje Du et Vindøge aapent i dette dejlige Ve're?»

«Vi har 'kje saa fine Næser her nere i Dræggen saa oppe paa Stølen,» svarte Marthe i en tør, spydig Tone. «Men ka saa anbelanger Tobaksstank og Sillestank, saa tænkte eg Pitter Tønnesen sin Kaane sku' være vel kjendt me' di Loktene.»

«Nej vet Du no rikti ka! Tønnesen bytter av seg ute i Kjøkkene', før han kommer inn, og saa ryker han alti' lange Piper og mykje dyrere Tobak. Og desutom, en Gjesel roter ikkje i saa mykje grovt saa en Arbejds mann.»

«Ja, ja, d'e' jo godt for Deg, de',» sa Marthe og trak paa Næsen med en lydelig Snufsen.

«Ja, Gusskelov, eg har ingenting te klage.» Madam Tønnesen slog med

Hodet, saa de lange Ørendubber dinged.

«Ska' Du ikkje sitte ner?» spurgte Marthe lidt efter.

«Aa, eg kan godt staa.»

«E' Du kanskje bange for at smusse Stasen din?» Marthe skelte hen paa hendes brogede Wienersjall, der hang ned i en Spids, som naadde Kjolekanten.

«Du sku'kje være saa spiti', Marthemor, de' e' jo godt at merke, at de' bare e' Avensyke.»

«Avensyke!» Marthe haanlo.

«Ja, ka e' de' for an't, at Du alti' har saa ondt av Klærene mine? Eg kan 'kje hjelpe for, at Du ikkje har Raa te gaa i Hattekappe.»

«Nej, førenn eg vilde skape meg saalissen te,» Marthe flyttet sig i Sædet og rasled med Strikkepindene. «D'e' nok, der e' én i Fameljen, saa gjør seg te Nar.»

«Di va' sure, sa Ræven ...»

Madam Tønnesen blev afbrudt ved at Døren gik op for Jens.

E' du ute og gaar?» sa han i en Tone, som ikke vidned om synderlig Glæde ved at se Søsteren. Han gik hen og tog Plads ved Siden af Sivert, der sad og spiste med Kaffeskaalen i Haanden og Brødkiverne paa Sengebænken mellem de sprigende Knæ.

«Ja, eg kom rikti' for te spørre Deg, kaa længe Du ve late dette gaa me' Mor,» begyndte Madam Tønnesen med en opbragt Mine. «No kom hon ansættenes idag me' Tippe Tue igjen. – Jou d'e' deili' – ravenes fulle begge to, naturligvis.» Hun holdt inde med en Lyd, som om hun fik sine egne ord i Halsen.

Jens luded sig forover med Armene paa Knæerne og slog sagte Haandfladerne mod hinanden. «Hm, hm,» sa han sørgmodigt.

«Ja, de' nøtter saapasse te seje: hm, hm,» hærmed Madam Tønnesen. «De' kan etkvert Mæhæ gjøre.»

«Kaa ve Du, Jens ska ta seg te, daa?» spurgte Marthe i Angrebstone.

«De' va' Ret! Holdt me' 'an, Du. – De' va' likere, Du snakket han te Rette, Du, saa Kaanen ska' være.»

«Du faar ta de' saa et Kors, Ingeborg, Du, saa vi andre,» sa Jens med et dybt Suk.

«A Kors meg her, og Kors meg der! Ka e' de' for et Kjærringprat. Idag tok hon en Stejn op og kjørte tværs gjennom Ruten heme. Retno stikker hon Ell paa Huse' tænker eg. Eg va' tefress, hon bare gjore', saa ble hon daa tat i Forvaring.»

«Jysses bevare meg! Seje saan't om sin egen kjødeli'e Mor,» udbrød Marthe.

«Ja, d'e' grovt, kaa Du snakker, Ingebor,» sa Jens oprørt.

«Og desutom – d'e' din egen Skyld, fo'r Du likere a'ste' me' Mor, Traven,ⁿ³¹ saa tænker eg nok, hon lot Rutene dine være.»

«Ejen Skuld, likere aa'ste' – jou her e' go' Trøst aa faa!» – Madam Tønnesen var sprudende rød, og Ørendubberne formelig hopped. Naar hun blev sint, brød hun altid paa Bondedialekten, som hun og Jens ellers havde aflagt. – «Men da kudne eg sagt meg i Forvegjen. – Du heve alti fra Du va' Gut maskeperet og smisket me' ho Mor. Hadde Du ikkje vorre, saa kanskje ho va' bleven ejt annet Menneskje.»

«Du e' værre enn en Klapperslange,» satte Marthe i med langtrukket Eftertryk paa hver Stavelse, «for Klapperslangen, han hvisler daa, han ialtfald, før han stikker, men de' gjør'kje Du.» Marthe havde rejst sig, slængt Strikketøjet paa Bordet og straks derpaa grebet det igjen med de skjælvende Hænder.

«Ta Deg ikkje a' de', Marthe,» sa Jens beroligende. «Du vet jo kaalissen hon e'.»

«Kan'kje hon late oss være i Fre' daa? Ka e' de' hon gaar her etter?» Marthe var grædefærdig.

«Eg har aldri' inventeret hinner,» sa Jens.

Madam Tønnesen stod med Hodet tilbagekastet; hendes Øjne fo'r omkring oppe ved Væggens øverste Panel.

«He, he, he,» lo hun. «Eg staar rikti' og tænker paa, kaa ytterli sjofle Dokker e'.»

«Eg e' kommen av aktenes Folk, ska eg la' Deg vite,» Marthe lod sin Haand falde tungt paa Bordet, idet hun strakte Halsen frem og rysted Hodet til Siderne. «Min Far va' Skomager og Bybaren, baade han og Mor, og di hadde Omgang me' rike Mons Thorsen sine, og ble' følt te Graven av baade Præsten og Kjøbman'en borte paa Hjørne'. D'e' an't enn ka dine bler.»

«Hys, hys, hys Marthe,» Jens havde forladt sin Plads paa Bænken og la Haanden paa hendes Skulder, «Du hører jo, eg sejer, Du ska'kje bry Deg om hinner. Men e'kje Du kommen for an't enn for aa gjøre Husespetakkel,» han vendte sig til Søsteren, «saa vil eg be Deg gaa igjen.»

«Eg kom ner for te snakke me' Deg om Mor, men slikke grove Mennesker!» Hun stod og pilled paa Sjalsnaalen med de lubneⁿ³² Fingre, der i de blaaviolette Traadhandsker saa endnu tykkere ud, og trak den frem og tilbake i ét Væk. «Men de' sejer eg Deg, at hvis de' e' saa, Du ikkje ve gjøre Alvor av te faa hinner inn paa Tvangen, saa sitter eg Tønnesen te' de'.»

«Ja, sit væk for meg,» brummed Jens. «Kaa mange Ganger ska' eg seje Deg, at di ikkje tar andre paa Tvangen, enn di, saa hører te Byens Gjestrikt?»

«De e'kje sannt! Eg vet, der e' Bondefolk derinne, eg har forhørt meg om de'. Naar en bare gjer inn et Andragende.»

«Men ka kunde de' nøtte?» afbrød Marthe. «Om et hallt Aar vilde hon jo komme ut igjen, saa va' vi like nær. – De' e' jo den længste Ti' nokken bler der av Gangen.»

«For Betaling kan di faa fast Plass der,» sa Madam Tønnesen.

«Ja, d'e' de' same, Ingebor,» Jens tog haardt i, «eg sejer Deg engang for alle, at eg aldri i Verden ve være me' paa te bringe den Spot og Skam over Mor min.»

«Skam og Spot!» Madam Tønnesen næsten vrængte Øjnene, «Du synes kanskje ikkje, der e' nok av de' i Forvejen? At hon gaar langt Gatene me' Tippe Tue; d'e' vel Hæder og Ære de', vet eg.»

«Ja d'e' sannt ossaa,» mumled Sivert borte fra Sengebænken. Han var enig med Fasteren denne Gang.

«E' der nokken, saa snakker te Deg?» buste Jens hen imod ham. «Ti Du bare stille.»

«Nej Sivertmann, de' nøtter nok ikkje aa snakke din Far te Fornuft, saa har han vorre alle Dager,» sa Ingeborg bittersødt.

«Eg ve'kje ha nokken Befatning me' de'!» raabte Jens. «Gaar Pitter Tønnesen te Forstanderskape', saa vær vis om, at eg ska' osse gaa der. Saalænge Gud tillater, at hun farer frem, saa hon gjør, saa har han vel en Slags Mening me'

de'.»

«Ja de' ve eg no ikkje netop seje, Jens,» sa Marthe uden at løfte Øjnene fra Strikketøjet, som hun ivrig arbejded paa. «Se no di gale, der e' jo Menneskene nødsaket te gripe inn.»

«Di gale ja, di gale» – Jens vidste øjensynlig ikke, hvad han skulde svare. «Aa, eg ve'kje snakke mere me' Dokker, Galne Kvinnfolk kan ingen greje seg me'.» Han tog sin Kridtpibe op af Lommen og begyndte at stoppe den.

«Ja hør no bare! Hør no bare, naar han ikkje kan sleppe fra de' paa anen Vis, saa sejer han vi e' galne.» Ingeborg saa triumferende ud.

«Ja, hon kommer ikkje paa Tvangen, saalænge eg e' i Live, enten Du saa sparker bakut eller forut.» Jens var gaat hen til Bordet og stod nu og dunked i det med sin højre Haands Knoer. «Vel e' hon laak og skrøpeli', men vi e' alle Mennesker, og en Mor e' en Mor for Gud og Kvermann. Aa derme' basta.» Han slog et haardt Slag til Beslutning og gik ud i Vedboden, hvor han gav sig til at kløve Ved.

Kort efter forlod Ingeborg Huset. Hun gik med et haanligt: «Farvel og Tak for meg,» paa hvilket hun fik til Svar: «Farvel og Tak sjøl» fra Svigerinden, der blev siddende uden at se op fra Strikketøjet.

«– Kaa Du kan sitte saa og maape, Sivert!» Der var gaat et Par Minutter, i hvilke der ingen anden Lyd var hørt, end den af de knitrende Staalpinde. «E' Du rejnt fullen i Staver?»

«Kan'kje du la meg være i Fre'? Gjør eg nokke kanskje?» svarte Sivert klynkende.

«Du kan daa i de' mindste gaa ut og sitte Koppene fra Deg, Gut. Du slepper di snart ut af Næven paa Deg, saa sømnig, saa Du e!»

Sivert rejste sig og gik ud med Kaffekopperne.

«Eg ve ta meg Hyre tesjøs!» Han var kommen ind igjen og stod nu foran Moren, og saa udfordrende paa hende.

«No ska' vi høre.» – Hænderne med Strikketøjet sank ned i Skjødet. «De'e no vel aldri Meningen din?»

«Koffor ikkje det? Olai har faat Hyre me' en Brig, og der ska' gaa en stor Bark

for de' same Rederi om nokken Maaner.»

«Aa, Tøv me' Deg, Gut! Ka e' de' no for Slags Nøkker Du har faat? Faar din Far høre de', saa tænker eg, Du kommer te føle de' paa Rygstøkkene dine.»

«Ka skiller de' min Far! E'kje eg konfermeret for to Aar siden, maa eg spørre?»

«No, me' de' same Du e' kommen i Lysestøperlære og tjener en Ort Vikken foruten Middagsmat og Frukost?»

«Tesjøs faar eg møkke mere.»

Eg raar Deg bare te, Du slaar dette ut av Hovve paa Deg. E' de' Stadighet for en Gut paa femten Aar? Kan du huske, kor mykje Møje din Far hadde, før han fik Plassen i Hollændergaten te Deg?»

«Tigget eg han om de', kanskje? Eg sa, eg vilde tesjøs daa og.»

«Aa, Du har aldri vidst, ka Du har villet. – Saa va' Du Løpergut, og saa ga' Du Deg te Anglemakerdreng, og saa vilde Du være Uhremaker. No trudde eg rikti', Du hadde slaat Deg te Taals engang.»

«Eg ve'kje være her i Byen! Eg kan'kje staa i de'!» raabte Sivert lidenskabeligt. «Eg vet jo ikke, ka Øgeblisk eg kan falle op i Farmor paa Gaten. Lar Dokker meg ikkje gaa tesjøs, saa kommer eg te gjøre en Uløkke, paa enten hinner eller meg!» Han rakte Armen med den knyttede Haand ud i Luften, hans Ansigt var rødt og ophidset.

«Aa rejs paa Væggen me' Deg, Gut!» Moren slog hans Arm tilside. «Du sku' rikti' lære te knappe Boksen op om Deg, før Du gjør Spetakler om saa'nt nokke.»

«Ja, d'e' de' same, faar eg ikkje Lov go'villi', saa rømmer eg! Saa møkke Du vet de'!»

«Jou, eg ska gje Deg rømme, ska Du se.» Hun kasted Strikketøjet og rejste sig med en truende Armbevægelse. Sivert var i et Spring borte ved Døren.

«Eg gjør de', eg gjør de'!» skreg han. I næste Nu var han ude paa Gaden.

«Hm, Make til Kanalje,» mumled Marthe og saa gjennem Ruden efter ham. «Men kanskje de' va'kje saa tussete alikevel, d'e' jo en go' Levevej. – Ja, ja, vi faar no høre, ka Jens sejer te de'. Se der kommer Trine – d'e' daa grusomt kaa længe di holler Tøsebarne oppe om Kvællene. – Slikt hete Maaneskondisjon! Gud vet,

kaa no Nils og Simen holler te? Ok ja, di Barnene, di Barnene – di gjør en mangeslags Sorger –. No e' han retno mørk.»

III

Barken «To Venner» stod tilhavs med dobbeltrevede Merssejl. Det var midt i Februar. Med det samme de var stukket tilsjøs, havde Vejret været fint med sydlig Vind og taalelig smult Vande. Ud paa Aftenen var Vinden frisknet til og havde samtidig gaat sig vestligere. I Løbet af Natten var det blit stiv Kuling saagodtsom stik i Stævn. Kaptejnen havde maattet la gjøre fast det ene Sejl efter det andet. Nu, paa Formiddagen havde der rejst sig et iltert Hav med Næsesjø og Sidesjø, som brødes mod hinanden. Luften var tyk, og Kaptejnen havde bestemt sig til at sætte Kursen nordenom Shetlandsøerne.

Paa Kanten af Storlugen, med Armen om Stavnen af en Jolle, der stod afstøttet paa Lugen og var under Reparation, sad Sivert og blunded med aaben Mund, blaagul i Ansigtet. I den ene Haand, som hang slapt ned, holdt han en Støvle, i den anden en Børste. Paa begge Dele var der tydelige Mærker efter hans Sjøsyge.

Styrmanden kom gaaende forover Dækket og stansed ved Lugen, hvor Sivert sad.

«Nei, Gu' bevare meg vel, d'e' daa den utidigste Landkrabbe, eg har set i mine Levedager,» udbrød han og spytted.

«Han gjør 'kje an't enn saa sover og spyr,» sa Kokken, som kom ud fra Kabysen med en Pøs Vand, han havde skyllet Poteter i. «D'e' bedst te ta og døjve¹³³ 'an lidt.» Dermed tømte han Pøsen udover Hodet paa Sivert.

Sivert udstødte et Skrig og fo'r saa op med et forvildet Blik. I det samme slingred han over mod Læ, fulgt af Støvlen og Børsten, som han havde sluppet i Forskrækkelsen.

«Jo, Du har pyntet Støvlene mine pent te!» raabte Styrmanden. «No skaffer

Du meg di tør og blank paa Øgeblirket, eller eg tar og tamper Deg, din Drivert!»

«Kaalissen ska' eg bære meg at,» jamred Sivert, der, siddende paa Hug, af Skibets Bevægelse igjen var ført over til Storlugen og paany havde grebet Støvlen. «E' der Raa' te staa paa Bejnene i saa'n Slingring?»

«Dit Kræ» – sa Styrmanden og sparked ham bag. «Ka vilde Du tesjøs for? Va' der nokken, saa sendte Bud etter Deg?»

«Ja, I maa saa seje, Styrmann» – udbrød Kokken. «Og slikt ska' ha Kost og Hyre. En sku ha Betaling for te ta saa'nt Grisety ombord i Skutene sine.»

«Se bare og ha Deg afvejen,» sa Styrmanden til Sivert, der nu laa paa Knæ og kasted op, idet han omklamred Hjørnet af Storlugen. «Kom bare her me' di!» Han rev Støvlen fra Sivert. «Du faar finne Deg nokke an't te brække Deg paa, d'e' Støvlene mine mykkje for go' te.»

«Se her Kok,» fortsatte Styrmanden og kasted Støvlerne ind i Kabysen, «la meg se, Du faar Støvler av di igjen.»

«No tar Du og spuler etter Deg, Dit Grisetryne,» befalte Kokken lidt efter, da Sivert sad paa Lugen og holdt sig om Hodet med begge Hænder.

«Eg e' saa græsseli' svimmel,» klaged Sivert.

«Saa Du e' svimmel, Stakkar? De' va' Synn, Du glømte te hyre en Opvarter me' Deg, ka?»

Sivert rejste sig, grøn i Ansigtet, og raved hen efter en Sejldugspøs, som hang ved Kabysdøren. Saa stak han en Line fast i den, krøb op paa Spiren nede i Læ, og hev Pøsen udenbords. I det han rakte sig over Finkenettet for at hale den op, blæste Huen af Hodet paa ham.

«Huen min! Eg møste Huen min!» skreg han og saa efter Kokken med et fortvilet Blik.

«Koffer Fan'en jomper Du ikkje etter 'an daa!» raabte Kokken fra Kabysdøren. «Skynt Deg, skynt Deg, før vi sejler fra 'an!»

Sivert saa hjælpeløst ud over Sjøen. Han kunde ingen Hue opdage.

«Etter 'an, etter 'an!» vedblev Kokken, idet han sprang hen til Sivert, greb ham om Benene og løfted ham op.

Sivert klamred sig til Finkenettet, maalløs af Forskrækkelse.

Døren til Kahytskappen blev aabnet, og Kaptejnen kom ud paa Dækket. Det var en firskaaren, kortbenet Skikkelse med et rødt, vejrbidt Ansigt. Om den korte Stumpnæse med den fladtrykte Tip, sad Huden bristefærdig stram. De smaa brune Øjne med en Mængde Furer omkring laa dybt inde; baade de og Brynene havde noget spidsvinklet ved sig, som om de var trukket skjæve af at stirre mod Vejr og Vind. Haar og Skjæg var sort og busket, Panden fuld af posede Folder, og Munden ligned en Negers. Han var iført Sjøtrøje, knappet helt op, og havde et violet Uldsjale tullet flere Gange om Halsen. Paa Hodet sad en skyggeløs Hue af graat Dyffel, og Buksen var putted ned i de høje, foldede Støvleskafter. Han gik agterover for at se til Rormanden.

«Overbor' me' deg etter Huen din,» vedblev Kokken, der mored sig med at lade som om han vilde hive Sivert paa Sjøen.

«Hjælp! Hjælp!» skreg Sivert. «Pøsen! Der gik Pøsen!»

«Din Laamnæve!» udbrød Kokken og slap Taget i Siverts Ben. «Men har Du no aldri faat Juling før, saa ska Du faa de' no.» Han greb en Tougende og slog løs paa Sivert, der skreg i vilden Sky.

«Ka Donderen e' dette for nokke?» Kaptejnen kom ilsomt forover. «Eg trudde min Sæl, de' va' Grisen, saa ble' slagtet.»

«Han har hivve Kabyspøsen paa Sjøen, Kaftejn, den bedste nymalte Pøsen.»

«Saa ska' da Satan ossaa –! Eg ska' gje Deg te hyle for, og eg ska lære Deg te hale Vann op i Læ, din Slubbert!» Kaptejnen rev Tougenden fra Kokken og tamped Sivert, indtil denne laa og vred sig paa Dækket.

«Væk fra Øgene mine,» kommanderte Kaptejnen, da han var færdig med at slaa, «og vis Deg ikkje for meg, før Du har lært Deg te staa paa Bejnene og te holle paa, ka Du æter og drikker.»

Sivert begav sig agterover. Han raved om, som han var drukken, paa det vaggende Dæk og tog for sig med Haanden i hvad han kunde faa fat paa. Han græd højt af Smerte.

Agterud paa Dækket var der en Hytte; Midten indtoges af et fortil aabent Rum, hvor Rattet var, med Plads til Rormanden. Paa hver Side af Aabningen, der mindede om en Port paa et Korthus, var et Kammer, saa langt ud i Borde, at

der kun var en Mandsbredde mellem Hyttevæggene og Skibssiderne. Her var Dørene anbragt. I Kamrenes Forkant ved Siden af Aabningen sad et lidet Vindu, indenfra dækket med et Stykke rynket Bomuldstøj.

«Du maa 'kje være saa fæl te lække, din Tosk,» sa Baadsmanden, der stod tilrors under Hyttetaget, til Sivert, som nærmed sig. «Ikkje om di slaar Helsen av Deg to Ganger paa Dagen, maa Du grete Taarer, Gut. Te mere Du greter, te mere Juling faar Du.»

Sivert hørte paa Tonefaldet, at Baadsmanden mente ham det vel. Det var det første Glimt af Velvilje, han havde mødt ombord. Han saa studsende hen paa ham og holdt øjeblikkelig op at græde.

«Ja d'e' sannt saa eg sejer, Falemann.»ⁿ³⁴ nikked Baadsmanden. «Du e' ossaa mykje for gammel te flebe. D'e' nokke an'nt no enn te sitte heme bak din Mor sine Skjørter ska' Du vite.»

«Koffor ska' di mishandle meg saa daa?» udbrød Sivert og skar Tænder af Forbitrelse.

«Di e'kje værre me' Deg, Far, enn me' enkver, saa gjør sin første Rejse, især saa sjøsyk saa Du e', Vent no te Du har brækket Deg færdi', saa ska' Du se, de' bler be're. Og saa maa Du lære Deg te slaast.»

«Te slaast, kem me'?»

«Me' alle og enkver,» forklarte Baadsmanden. «Du bler aldri' estemeret tesjøs, hvis ikkje Du kan slaast. De' første Du maa gjøre naar Du kommer Deg, e' te ta og pryle Kokken op.»

«Ka ligger Du an?» skreg Kaptejnen. Han havde været forud og kom nu agterover.

«Nor'vest te Nor', Kaftejn!»

«Du gjør Fanen gjør Du, me' di skjevrenesⁿ³⁵ Sejlene.

Sivert var ved Lyden af Kaptejnens Stemme hurtig smuttet om Hjørnet af Rorhytten, som den kaldtes, og var flygtet ind i Kammeret om Styrbord, hvor han og Andenstyrmanden havde sine Køjepladser. I Kammeret om Bagbord holdt Førstestyrmanden til.

Sivert krøb over Kisten foran Underkøjen, hvor Andenstyrmanden laa og

snorked, op i Overkøjen og strakte sine mørbankede Lemmer paa den stenhaarde Aalegræsmadrass.

Aa, hvor han angred, at han var gaat tilsjøs. Det grov ham i Hjerteroden at tænke paa, hvor godt han havde havt det hjemme. Og det havde han frivillig og mod Forældrenes Lyst kastet fra sig, ene og alene for at faa det saa skrækkeligt, som han havde det nu. Kold og vaad og skidden var han og saa denne ulidelige Kvalme. Aa, aa, aa, – nu maatte han op igjen. Bare han vandt sig ud paa Dækket itide, saa der ikke kom noget paa Andenstyrmandens Kiste, saa blev det Tramping og Styr igjen. Han tumled frem af Køjen og ud paa Dækket, hængte Hodet over Rælingen og gav Hals. Aa, aa, aa, det slog aldrig Fejl, han kom til at gi fra sig baade Tarmer og Indvolder tilsidst. Den, som sad hjemme i Stuen hos Mor og fik Skiver med Smør og Gammelost paa – uf nej, Skiverne taalte han ikke at tænke paa, men sidde paa Sengebænken borte i Krogen i Ro og Fred, lægge sig om Kvælden og sove trygt og godt hele Natten igjennem. Aa, for en Elendighed han havde paaført sig selv.

Da han atter laa paa Madrassen med Ansigtet i Pudene og Knæerne mod Køjekanten for Stødigheds Skyld, faldt han i Slummer og drømte, at han var i Kirke, og at Orgelet spillede en forfærdelig sørgelig Melodi. Saa begyndte Taarnklokken at ringe, og i det samme blev Døren til Prækestolen revet op, og Præsten stod i Aabningen og skreg noget, mens et iskoldt Pust strøg igjennem Kirken.

Sivert rev Øjnene op og rejste sig overende. Der stod Styrmanden i Lukafdøren og purred ud til Skaffing. Orgelet, han havde hørt, var Vindens Tuden, Ringningen Lyden af Skibsklokken, som slog otte Glas. Saa var det jo Middag, og han skulde været nede og sat paa Bordet i Kahytten.

«I maa skynde Jer, Andenstyrmand og faa Maten paa Bor'et. Kadavere' der kan jo ikke røre seg. – Kaftejnen banner og turnerer,» – i det samme slog Styrmanden Døren til og forsvandt.

Andenstyrmanden rullede sig fra Underkøjen frem paa Kisten og trak Buksen paa, mens han gispedeⁿ³⁶ som om Kæverne skulde gaa af Led.

«Tvi vorre slikt Aassel,» sa han, da han straks efter stod oprejst og trak en Busserul udenpaa sin Uldtrøje. «Ka Ti' ve Du skjæmmest og begynde te gjøre like

for Deg, dit Dovendyr?»

Sivert laa med lukkede Øjne og lod, som han sov.

En halv Timestid senere blev Døren atter aabnet, og Baadsmanden stak en Biskøjt og en Skaal dampende Ærter, hvori der flød et Kjødstykke, bort i Køjen til ham.

«Se her, lemp i Deg, Gut.»

«Eg ve'kje ha,» svarte Sivert med en Grimase.

«Ikkje nokke Prat, Gut! D'e' den eneste Maaten Du kan kureres paa.»

Sivert satte sig op og tog motstræbende Skaalen.

«Du ska' ha i Deg kver eneste Droppe, hvis ikkje faar Du Juling.»

Baadsmanden trued ham med sin tjærede Næve.

Da Sivert først begyndte at spise, gik det lettere ned, end han havde tænkt. Da Skaalen var tømt, stued han den af mellem Hovedputen og Væggen og gav sig saa til at gnaske Biskøjten. Under dette sovned han.

Da han vaagned, var det mørkt. Han følte sig bedre, end han havde gjort, siden han kom tilsjøs, og han laa og tænkte paa, hvor langt Kvælden vel kunde være leden. Saa luded han sig frem og keg ned i Underkøjen for at undersøge, om Andenstyrmanden var der. Men det var altfor mørkt. Han krøb frem paa Kisten, strakte Haanden ind i Køjen og kjendte efter. Nej, den var tom. Saa var Klokken altsaa ikke otte Glas endnu, for Andenstyrmanden skulde jo ha Frivagt tilkøjs fra otte til tolv. I det samme blev der slaat seks Glas, og straks derpaa naadde Udpurringshylet ind til ham.

Saa var det vel bedst, han tørnet ud og gik ned og gjorde klar til at skaffe, tænkte Sivert.

Da han kom ud paa Dækket, var det et Øjeblik, som om Vinden tog Pusten fra ham. Der var Graalysning i Luften og store, sorte Skydoter strøg forbi oppe ved Mastetoppene. Det drev smaat med Regn, og Sjøen ligned et Mylder af bevægelige Bakker, der kom rullende fra alle Kanter. Skuden krænged saa stærkt over, at læ Skandseklædning næsten slæbte i Vandet.

«Klar te venne,» brølte Kaptejnen, der stod midtskibs til Luvart og plirte op i den drivende Stormluft.

«Klar te venne ska være, ja!» svartes der forud fra.

«Hart op me' Rore'!» skreg han derpaa og vendte sig agterover.

Sivert tumled hen til Kahytsskappen, der var trukken helt over Nedgangstrappen til Kahytten, og aabned Døren, som han maatte kjæmpe med paa Liv og Død, for at den ikke skulde ta Magten fra ham. Saa bukked han sig sammen, men rendte alligevel Panden mod Kappekanten og krøb baglængs ned over Trappen efter med stort Besvær at ha faat Døren lukket igjen.

«Alle Mann paa Po-ost!» hørte han Kaptejnen tordne med en Betoning der skar det sidste Ord over i to.

I den lille, aflange Forkahyt, hvor Masten gik tværs gjennom det voksdugsbeklædte Bord, hang en osende Bliklampe og dingled. Sivert tog en Tinkande ud af et Skab og dryssed Te paa den af en Bliktrunk. Døren til den indre Kahyt var aaben, og Sivert keg derind. Paa den lille skindbetrukne Sofa laa nogle sammenrullede Sjøkort. Gulvet flød af Væde, som syntes at sive ud nede ved Gulvet fra Proviantkammeret om Bagbord. I Lukafet om Styrbord var Kaptejnens Køje uopredt.

«Jysse, kaa her ser ut,» mumled Sivert, «og Kaftejnen, saa skrøt av, at Kahytten alti' maatte være blaast saa en Dokkestovve. D'e' godt te merke, at Kajytsgutten har vore sengeliggenes.»

Han stavred op paa Dækket med Tinkanden i Haanden. Til sin Forundring syntes han, det liksom var blevet lysere. Han skotted til Himlen for at se, om det skulde være Maaneskin.

«La gaa for!» skreg Kaptejnen, idet han satte Hænderne for Munden som en Raabert og vred Ordene fra sig med bugtet Stemme.

«At han ikkje revner, saa saa han brøler,» tænkte Sivert, mens han med Besvær kom ind i Kabyssen og fik hældt Vand paa Tekanden fra en Kjedel, der stod og kogte, hvorpaa han stilled Kanden til Træk paa Komfuren.

«Kaslag, e' de' Ste' te sitte Kan'en fra seg,» skjændte Kokken, som kom ind i Kabyssen. «Saa møkke han ska' slingre utfor og slaa Holl paa seg.» Han gav Sivert et Knubs og flytted Kanden, saa den stod afstøtet.

«Eg synes ikkje, hon hiver saa møkke paa seg no,» sa Sivert

imødekommende. «Ve're maa ha forbe'ret seg.»

«Toskehovve,» spytted Kokken. «Vi venner jo. Bi no bare, saa tænker eg nok, Du ska' faa spy igjen.»

Sivert keg ud paa Dækket.

«Hoi, aahoi, falderoi, mei boi!» sang Baadsmanden, han stod selv tredje og halte i Fokkebrasen, som han derpaa gjorde fast om en Koffernagle.

«No, kaa e' de' me' Deg?» spurgte han, da han lidt efter fik Øje paa Sivert.

«Eg e'kje de' Slage sjøsyk mere, ikkje svimmel heller,» svarte Sivert.

«Lemp Kaffikje'len ut te meg der,» sa en Jounge mand, som kom hen til Kahytsdøren.

«D' e' vel Tekje'len, Du mener,» bemærked Sivert.

«Drikker Dokker Tevannssuttel om Morningen ossaa i Kajytten?» gav Jounge manden til Svar, idet han gik med Kjleden.

«Han ska' nok være fornøjeli', han,» sa Sivert til Kokken. «Han sejer d' e' Morning.»

«E' Du rikti' i Hovve Du, eller kaalissen har Du det?» spurgte Kokken og satte Hænderne i Siden.

«Staar 'kje Stokfisker der i Vann te imor'en kanskje, og e'kje de' om Fredagen vi har Fisk, daa?»

«Eg trur min Sæl, Du har brækket den litne Forstan'en, Du hadde, ut av Deg, eller kanskje Du staar og gjør Nar av Folk!»

Sivert sprang forud. «Sej meg ka Dag d'e' idag?» sa han til Baadsmanden.

«D' e' jo Fredag, Gut, ka sku' de' elles være?»

«E' de' Morning no daa?»

«Javist e' de' Morning. – – Du har jo sovet hele Etmaale' rundt.»

Sivert var alt borte. «Aa jødes, aa jødes,» mumled han, «her e' de' Morning, og eg har lavet Tevand istede' for Kaffi. Gu' trøste og bære meg.»

I en Fart fik han Teen hældt paa Sjøen og fylt Kanden med Kahytskaffen som han bar agterud, hvor Styrmanden og Kaptejn'en alt vented.

«Saa Du vilde daa unne oss en Kaffitaar likevæl,» brummed Styrmanden.

«Nej, men se meg til den Slubberten!» buste Kaptejnen imod ham. «Vet Du ikkje an't no te finne paa' enn te skjæmme Tekan'en ut me' Kaffi?»

«Eg kom te ta feilt, Kaftejn, han va' saa mørk, eg kun'kje se Hann fore meg.»

«Eg ska mørke Deg,» svarte Kaptejnen og gav ham en Lussing.

Med det samme tog Skibet en voldsom Overhaling. Inde i Skabet begyndte Stentøjet at røre paa sig, Døren for op, og en Tallerken slingred ud paa Gulvet og knustes, fulgt af en Blikkande.

«Saa ska' daa Fan'en ta Deg, at Du har slængt Skapdøren aapen etter Deg,» skreg Kaptejnen og sprang op, greb Sivert bag i Skjortekraven og rysted ham saa stærkt, at Hodet dinged op og ned, mens Ansigtet blev rødsprængt.

«I struper meg, Kaftejn!» skreg Sivert rallende.

Kaptejnen slap Taget i Skjortekraven, tog ham om Nakken og bøjed hans Ansigt tæt ned til Gulvet, hvor der var flydt Sirup ud af Blikkanden.

«No slikker Du op Siroppen etter Deg,» sa han og gned hans Næse mod Gulvet, hvorpaa han gav ham et Puf med Knæet, der vælted ham om.

Da Sivert rejste sig op og viste sit tilsmurte Ansigt, brast Kaptejnen og Styrmanden i Later. Sivert tørred sig med Skjortearmet, satte Sirupskanden paa sin Plads og lukked Skabsdøren. Saa samled han op Levningerne af den ituslaatte Tallerken.

«Kaa mykkje' har Du knust, siden Du kom ombord i Skuten?» spurgte Kaptejnen.

«To Krus,» svarte Sivert.

«Ikkje mer! Du lyger ikkje domt, den Gangen,» haante Kaptejnen.

«Enn di to Asjettene daa?» sa Styrmanden.

«De va'kje meg. Di fallt av Bor'e i Slingringen,» forsvarte Sivert sig.

«Ja, naar Du inkje istⁿ³⁷ sitte Slingrebrættene paa, din Raatapejs.»ⁿ³⁸

«De' va' me' de' same vi kom tesjøs, eg viste jo ikkje, ka Slingrebrætter va' engang.»

«Alt, kasaa bler knust her agter, har Du knust,» sa Kaptejnen barsk.

«Forstaar Du?»

«Forstaar Du!» skreg han højere, da Sivert intet sa.

«Javel, Kaftejn,» mumled Sivert.

«Kver Smittel og Smul,» vedblev Kaptejnen. «D' e' alti din Skyld. To Krus, to Asjetter og en Tallerken te Dato altsaa. De' bler 'kje stort Du faar te go'e paa Hyren din. I Kingstun kjøper vi nyt, og der koster Krusene en hall Speciedaler støkke og Asjettene to Ort, saa møkke Du vet de'. D' e' de' same for meg, ka Du bruker Pengene te.»

Sivert stod og stirred paa Tallerkenskaarene med en fortabt Mine.

«Kaa mange Par Kniver og Skejer har Du hivve overbor' med Spulevanne?» fortsatte Kaptejnen.

«Ingen,» svarte Sivert mørk.

«Nej, eg ska love for de'! Jaja Far, hversin Løst.»

Kaptejnen rejste sig. «Saa snart vi faar Go've'r en Dag, ska' vi ha' en Optælling paa Inventarie i Ster'sen.¹³⁹ Saa faar vi se, ka der mangler.» Dermed gik Kaptejnen ind i den indre Kahyt og stopped sin Pibe.

IV

En Eftermiddag, en Ugestid senere, da Kaptejnen havde sovet Middag, blev Sivert sat til at gjøre rent i Kahytterne. Det var den første Dag siden de var kommen tilsjøs, at Vejret var nogenlunde mageligt. Vinden var fremdeles kontrari, men den havde efterhaanden løjet svært af, og Kaptejnen gik og haabed paa, at den ganske skulde lægge sig til Aften og saa springe om paa Nord.

Han var i et forfærdelig Humør. Nu var det 18 Dager siden Lodsens forlod ham i Skjærgaarden, og endnu havde han ikke vundet at klare Skotland fra sig, og hele den sidste Uge havde han ikke faat Middagshøjden, men havde maattet hjælpe sig med Log og Kompas og engang imellem en Lodding.

Sivert var færdig med at skrubbe Gulvene og tørre af i Kahytterne. Nu sad

han paa Storlugen og pudset Lamperne, mens han nynnede paa en Visestump. Paa Hodet havde han en Sejldugshue, som Baadsmanden havde sydd til ham, istedetfor den, der gik overbord.

Han havde nu ganske vundet Bugt med Sjøsygen og var begyndt at føle sig veltilfreds ombord. Han havde ogsaa lært at greje sig bedre, og kom ikke saa ofte i Fortræd som i Begyndelsen. Det han skulde gøre, udførte han punktligt og nøjagtigt, og kom løbende som en Vind med Huen i Haanden, naar Kaptejnen eller Styrmandene kaldte paa ham.

Da han var færdig med Lamperne, gik han ned i Kahytten og hængte den mindste ind i Kaptejnens Kammer. Med den anden klavred han op paa Bordet, efter at ha lagt et Stykke Sejldug paa det, og anbragte den paa sin Plads oppe i Skylightet, der stod paaklem. Saa hoppede han ned, og saa sig om. Jo, nu var der rigtig fint og pent alle Steder, ikke en Flæk at opdage. Skilderiene over Sofaen med Kaptejnens Kone og Børn saa blanke, at de skinned. – Men det var sandt, Spejlet over Bænken i Bagskottet under Vinduerne havde han glemt. Han hentede en Dug i Forkahytten og gav sig til at gnide paa Spejlet. Saa la han Hodet til Siderne for at se, om det var rent og blev staaende ganske stille for at betragte sig selv, mens han strøg sig om Munden og kjendte efter om Skjægspirerne var bleven større. Det var da grusomt, hvor skidden han var, sort i Ansigtet, Skjorten stiv af Smuds og Sjøvand, og Haaret saa stort og svært, at det kunde være nok til tre. Naar han kom til Jamaica, vilde han gaa i Land og klippe og barbere sig, han kunde jo følges med Baadsmanden. Saa vilde han ogsaa købe sig et Stykke Sæbe og vaske sig i ferskt Vand. Monstro om han nogensinde fik Daamⁿ⁴⁰ i Hænderne mere? Han løftede dem op og betragtede dem paa Ind- og Ydersiderne.

«En durabeli' Lab,» sa han halvhøjt og knyttede sin store, kraftige Haand med de brede Led og de tykke Fingre. «Den ska' ble go' te slaa Kokken i Skallen me'.» Han viste Tænder og udstødte en knurrende Lyd, mens han førte Haanden frem og tilbage foran Spejlet, saa dens Knoer rørte ved Glaset.

«Staar Du der og spegler Dig, din Dagdriver!» lød det pludselig oppe fra det halvaabne Skylight.

Sivert blev saa forfærdet over dette uventede Tilraab, at han hurtig sprang tilside, uden at lægge Mærke til, at Døren til Proviantkammeret i det samme blev

stødt halvt op, og at noget gennem Aabningen blev sat ind paa Gulvet. I næste nu havde han Foden oppe i en afskaaren Kaggeⁿ⁴¹ hvori der var Smør.

«Begynner Du no me' Tussetokteneⁿ⁴² dine igjen,» vedblev Stemmen. «No har Du vorre bra nokken Dager, – de' synes Du vel e' for møkke de'!»

Sivert saa op, og fik Øje paa Kaptejnen, der stod sammenbukket og keg ned gennem Aabningen i Skylightet.

«Eg bare torket Spegle', Kaftejn,» raabte han frejdigt og rakte sig fremover, for at Kaptejnen ikke skulde se, hvor han havde sin ene Fod. «I ska bare se, kaa pent og rejnt her e' blevet, Kaftejn.»

«Ja, Svar staar Du ikkje forlegen for!» sa Kaptejnen og blev borte fra Skylightet.

Sivert stod og hinked paa en Fod, mens han trak den smørrede Støvle af sig og med Pegefingern fjerned saa meget som muligt af Smørklatterne, og drev dem med et Slæng ned i Kaggen.

Mens han holdt paa med dette, gik Døren til Proviantkammeret atter op, og Andenstyrmanden skjøv med Hænder og Fødder en Sæk Biskøjter ud gennem Aabningen.

«Dekerten garve din syndi'e Ryg!» udbrod han forfærdet. «Ka e' de', Du tar Deg te me Smørre, din Svinepels?»

«De' va' nokke, saa skræmte meg saa grusomt, at der danset Ellⁿ⁴³ for Øgene mine, Anenstyremann –, og saa va' de' net saa eg ble' blinn.»

«Du ska faa blinn, retno!»

«Sannfærði,» forsikred Sivert. «Eg sto' og torket paa Spegle' og saa kom de', og saa sku' eg bøkse te Si'e, og saa va' de' eg kom te trø opi Smørre'.»

«Kafornokke kom, din Fantegut?»

«Et Spøkelse,» sa Sivert energisk. «De' kom sigenesⁿ⁴⁴ ner fra Skylighte' eller kaa de' no' va', eg saag de' saa tydelikt i Spegle', og daa eg sku' snuⁿ⁴⁵ meg, va' de' vække.»

«Jou, no dikter Du godt,» sa Andenstyrmanden med paatat Ligeugdighed.

«Dikter!» Sivert stak Pegefingern i Munden, bøjed Hodet bagover og tegned

højtidelig et Kors paa sin Strube. «Ve' I no tru meg daa?»

«Kaalissen saag de' ut?» spurgte Andenstyrmanden.

«De' hadde graa Klær,» begyndte Sivert tungeraapt, «og Vest me' blanke Knapper helt op i Halsen, og kvitt Skjæg helt ner paa Brøste' og baade Haare' og Hænderne va' drivenes vaate, og i den ene Tinningen va' der en blodig Stripe.»

«Du staar og lyger!» afbrød Andenstyrmanden, der havde faat et spændt Udtryk.

«Lyger eg? ja, ja, daa e'kje de' værdt, eg fortæller Jer mere,» sa Sivert stødt.

«Jou fortæl no, ka daa?»

«De' saag saa tongsindikt ut,» vedblev Sivert, «liksom de' ikkje hadde Fre', og saa tok de' Han'en op te Pan'en, saalissen'.» Sivert løfted langsomt Armen, «liksom de' ville klage seg, og saa vrængte de' Øgene, saa Kviten kom ut, og sokket, og derme' forsvanns de'.»

«Saag Du ikkje mere te' de'?»

«Ikkje de' Støv.»

«Ikkje hørte heller?»

«Ikkje an't enn at de' sokket.»

«Dette betyr vist nokke,» udbrød Andenstyrmanden med en Gysen.

«Hutituh.»

«Ja, de' trur eg ossaa paa,» bemerked Sivert med en Lyd i Stemmen, som om han frøs.

«Men kaa ska' eg bære meg at me' Smørre?» Andenstyrmanden bukked sig ned over Kaggen. «Jou, Du kan belave Deg paa, hos Kaftejnen.»

«Vi kan skrape Støvleruskeⁿ⁴⁶ av me' en Kniv,» foreslog Sivert, «og saa stamper vi nokke Kvejtemjølⁿ⁴⁷ i eller menger de' me' Kjøttfett, saa Vækten blir rikti. Folkene mærker ikkje nokke.»

«Jou, Du e'kje raadløs Du,» svarte Andenstyrmanden, idet han tog Kaggen og bar den ind igjen i Proviantkammeret.

En Stund efter spurgte Sivert Kaptejnen om Lov til at vaske noget Tøj for sig.

«Vask te Helvete,» svarte Kaptejnen.

Sivert hentede sit smudsige Tøj, fyldte en Pøs med Sjøvand, som han havde varmet i Kabysen, og satte sig til at vaske paa Storlugen med Pøsen mellem Benene.

Lidt efter kom Kokken med en Balje varmt Vand, som han stilled ved Siden af Sivert.

«Stel no ikkje av Vanne' mit, mens eg gaar ner etter Saapen,» sa han og stak en Bylt med Skjorter og Strømper ned i Baljen, «ellers ska' Fan'en ta Deg.»

Kaptejnen gik frem og tilbage paa Dækket, bandende og spyttende. Det var begyndt at blæse igjen, og Vinden var imod hans Forventning ikke gaat om paa Nord. Af og til fnøs han højt, sparked med Fødderne, rev Huen af Hodet og slang den i Dækket. Naar han saa satte den paa sig igjen, knytted han Haanden og trued op mod Himlen. Pludselig kom han farende hen til Sivert.

«Ka e' dette for nokke'! Bruker Dokker Kjøttbaljen te vaske Dokkes skitne Skjorteboler i?» raabte han med en Stemme, der skalv av Sinne.

Sivert, som sad med Pøsen, tænkte, at dette ikke vedkom ham og vasked uforstyrret videre.

«Aa ka e' de' for Slags Vann, Dokker bruker?» vedblev Kaptejnen. «Stik Fingen opi og smak paa de', Sejlemaker.»

En ung lyskrøllet Fyr med en Lærredsbusserul udenpaa Vadmelstrøjen, der sad paa den anden Side af Storlugen og lapte paa et Sejl, hev sig paa Maven hen over Lugen, strakte Armen ud over Kanten, stak Langfingeren ned i Vandet og førte den til Munden.

«D'e' ferskt Vann, Kaftejn,» sa han.

«Ja forsto' eg de' ikkje! Gu' bevare meg vel for nokke Kjuapak.»ⁿ⁴⁸ Sivert fik et vældigt Slag over Øret. «Du ska' Pinedø' ikkje faa an't enn Sjøvann te drikke heretterdags, siden Du vasker i ferskt.»

«De'e'kje mit Vann, Kaftejn!» hylte Sivert. «D'e' Kokken sit – eg vasker i Sjøvann, la Sejlemakeren smake paa de'!»

I det samme kom Kokken. Han nægted, at Vandet var hans, og Sivert fik sine Tamp.

«I faar de' nok igjen, Kaftejn, bi no bare, bi no bare, der e' Straf for te slaa

uretfærði' » skreg Sivert rasende, mens Kaptejnen slog. Pludselig slog han sig løs med et Vrid, sprang hen til Storevantet og fo'r som en Kat op over Vevlingerne lige til Merset.

Kaptejnen gik forbløffet agterover, men vendte straks om og løb tilbage, løfted Baljen i Vejret, sprang op paa Spiren om Bagbord og hev baade Vandet og Klærene paa Sjøen. «Det ska han faa for Løgner sin,» sa han triumferende.

Det gav et Sæt i Kokken i det samme han saa Kaptejnen vende Bunden af Baljen i Vejret, og uvilkaarlig løfted han Armene, men saa tog han sig i det og lo tvungent: «De' har han jaggu godt av, Knebelen.»

Men nu maatte Kokken holde for. Kaptejnen opdaged, at han havde tat en ny kostbar Kobberkjedel i Brug.

Der blev et forfærdeligt Spektakel. Kaptejnen forlangte at efterse alle Kogekarrene, og modstræbende og pukkende maatte Kokken finde sig i at udlevere dem til Eftersyn. Efterhvert som Undersøgelsen skred frem, steg Kaptejnens Raseri. Der var nogle ti Vejen med dem allesammen. Paa et af Karrene var det ene Øre borte, et andet havde en dyb Bule i Siden, paa et tredje var Bunden saa godt som opbrændt, og alle var de utilstrækkeligt rensede og tildels irrede ved Kanterne.

Kaptejnen brølte og bandte og skreg op, saa Aaren i hans Pande blev svulmende rund.

«E' Du utgaat paa at forgje hele Besætningen?» raabte han tilsidst. «Vet Du ikkje, at Irr e' den pureste, skjæreste Forgift, din Forbryder?»

«Ja, eg undres ikkje paa, at han skamferer Kasserullerne,» sa nu en Matros, som sad paa en omvendt Pøs et Stykke borte og splejste en Trosse. «Der gaar'kje nokken Dag hen, uten at vi faar svidd og opbrændt Mat, Kaftejn, og Saadde'ⁿ⁴⁹ e' saa salt, at vi svette av det.»

«Koffer slaar Dokker ikkje Helsen av 'an daa?» fnøs Kaptejnen. «Eg sku' være Mannskap, og ikkje sku' kunne raa' me slikt Slafat'ⁿ⁵⁰ av en Kok. Mit Lov har Dokker.»

«Og de' va'kje Sivert sit, de' ferske Vanne', Kaftejn,» bemerked Sejlmageren. «De' va ganske rikti' Kokken sit, saa Gutten sa.»

«Vet Du ka, Du Kok,» Kaptejnen fo'r tæt ind paa ham og stod og snakke ham op i Ansigtet med sin tykke, røde Mund, «de' bler Deg en dyr Spas dette her, naar Du no ska' te og betale, ka Du har ødelagt.»

«Ja, ka Fan'en ve' I gjøre meg daa, naar eg ska' betale for de'?» sa Kokken trodsig.

Kaptejnen saa ud, som han var revnefærdig af Forbitrelse. Han udstødte en knæggende Lyd, mens Blikket for om til alle Sider. Pludselig hopped han ind i Kabyssen, rev Komfurdøren op, snapped et Stykke Ved, hvis ene Ende stod i Brand, og idet han svang det op i Højde med sit Hode, satte han paa Løb efter Kokken, der flygted agterover.

Det blev en Jagt Skuden rundt.

«Hjælp, hjælp! Kaftejnen e' bleven avsindi', hollt 'an!» skreg Kokken, mens han løb om paa Dækket og med et Sprang satte over enhver som helst Forhindring.

Folkene slap sit Arbejde og fulgte med. Nogle lo og hujed, en af dem rysted betænkelig Hodet.

«No faar Kokken Traktementet sit! Kipelam! Kipelam!» raabte Sivert oppe fra Merset.

Tilsidst jomped Kokken op paa Bakken og klatred paa alle fire ud paa Klyverbommen, hvor han søgte at skjule sig bag Jageren.

Kaptejnen stod stille nedenfor Bakken og kasted det glødende og rygende Træstykke efter ham. Det for tæt forbi Kokkens Øre, og faldt i Vandet med en Hvislen. Saa vendte Kaptejnen sig og gik hurtig ned i Kahytten. Han drog Pusten med Besvær, og Knæerne skalv.

Gu' bevare meg vel for et Syndaleven,» udbrød Rormanden, en graaskjægget Matros med Hænderne fulde af Tattoveringer, da Andenstyrmanden kom hen og keg i Kompasset. «No har eg forre i snart tredeve Aar, men aldri' har eg daa set nokken Kaftejn løpe etter Folkene me' gloenes Branner.»

«De' e' de' kontrarie Ve're', saa e' Skyld i de',» svarte Andenstyrmanden. «Kaftejnen e' snobt disperat galen i Motvinn. Saa va' de' paa forri'e Rejsen ossaa.»

«Ja, før eg gaar ut igjen me' denne Skuten, før ska' eg ta meg Hyre paa en Slavegallias,» mumled Rormanden.

«Nej, hadde eg vist ka no eg vet,» sa Andenstyrmanden, og nikked hemmelighedsfuldt, «saa hadde eg ikkje sat mine Føtter ombord i «To Venner». Suten e' feyg, ¹⁵¹ hon.»

Lidt efter krøb Sivert ned fra Merset og satte sig til at vaske igjen.

«Kaa mange Skjorter har Du fortjent te' idag, Kok?» spurgte han, da Kokken viste sig ved Kabyssen.

«Skjortene ska Du faa betale meg, de' kan Du ligge Fingen paa Øge, og be Fanen slaa te paa!» skreg Kokken.

Pludselig begyndte Kokken at gaa Berserkergang. Han udstødte et Hyl, sparked til Kasserollerne, svang Stegepanden over Hodet paa sig, løfted Huggeblokken højt i Vejret og satte den af al Magt i Dækket igjen. Saa greb han en Tougende og slog løs paa Storlugen med den som en rasende, mens Eder og Skjældsord formelig strømmed ud af ham, blandet med en Lyd af kvaldt Hulken. Han forbandte Kaptejnens og Mandskabets baade Indvolde og Lemmer, Riggens og Kabyssen, Kogekarrene og Provianten, hele Skibet, og hvert et Søm og hver en Nagle, som fandtes i det. Om lidt slap han Tougenden, rev løs en Koffernagle og gav sig til at dunke paa et Vandfad med den, mens han blev ved at skjælde og smælde. Sivert saa til og vidste ikke, enten han skulde le eller græde. Folkene mored sig, mens de lod som de søgte at tale ham til rette. Rormanden strakte Hals og fik skjevrende Sejl. Saa kom Andenstyrmanden springende, og spurgte Kokken, hvad han tænkte paa. Kokken bare raste værre og værre.

«No gaar eg etter Kaftejnen,» sa saa Andenstyrmanden og gik agterover.

Ved denne Trudsel slap Kokken Koffernaglen, stak Hænderne i Bukselommerne og drev forover, mens han blev ved at forbande, idet han dog dæmped Stemmen noget. Med ét syntes Raseriet paany at bemægtige sig ham. Han bøjed sig i Knæerne, saa han næsten sad paa Huk, hopped derpaa i Vejret, og idet han gav et langt Brøl fra sig, faldt han ned igjen med et smældende Støvletramp.

Da Andenstyrmanden kom med Kaptejnen, befalte denne, at Kokken skulde

bindes, og efter adskilligt Rabalder og Besvær lykkedes det at overmande ham. Imens dansed Sivert omkring dem med en frydefuld Mine og ellevilde Fagter. Hvergang han saa sit Snit til det, lugged¹⁵² han Kokken og kneb ham i Ørene. Da de havde faat ham bundet, lemped de ham ind i Malerskabet ved Siden af Kabyssen og stængte Døren.

Det var imidlertid begyndt at kule paa mere og mere. Himlen var pakkende fuld af en stiv lysegraa Skodde, her og der gjennemskaaret af skiddengule, metalagtige Striber, der gjorde Luften styg og uvejrsagtig.

V

Om Natten vaagned Sivert af et vældigt Brag og trodde i første Øjeblik, at det var et Skud fra Fæstningen derhjemme, hvor det altid lød, som blev der skudt lige under Vinduerne.

Straks derpaa hæved Køjen sig op under ham, saa han indtog en næsten staaende Stilling. Saa var det liksom han fik et Puf i Ryggen, der letted hans Overkrop op fra Madrassen, og slog hans Hode mod Hyttetaget. Han greb med begge Hænder i Køjekanten og blev vrikket frem og tilbage saa heftigt, at det knaged i hans Skulderled, og saa pludselig danned Køjen en stejl Bakke, saa han fik Benene endebent i Vejret, hvorefter det begyndte forfra.

Hyttewæggene gav sig knagende og knirkende. Udenfor hylte og brølte Vinden, og Sjøen dundred mod Skibets Sider, som vilde den bryde alting sønder og sammen. Og saa var der en allestedsfrakommende Klapren, som om store Hunde sad og slog med Halerne.

Sivert undred sig over, at han ikke hørte nogen Tumult af Folkene fra Dækket. Gjorde de da ingenting for at redde sig selv og Skuden? Eller vidste de, at intet vilde nytte, og ventede de derfor bare rolig paa Enden?

Han svedte af Angst. Aa, at omkomme saaledes – – Skuden revne – – fyldes med Vand – synke – – rives i Stumper og Stykker – sætte Baadene ud – – han

holde sig fast i en Planke – – klamre sig til Hvælvet – klamre sig til Hvælvet.

Han sad oprejst i Køjen og stirred paa Mørket, og holdt sig fast af al sin Styrke for ikke at styrte frem, eller bli forslaat mod Køjevæggen. Hvergang der kom et Dunk, som bragte ham til at sprætte op, gisped han efter Vejret, og saa knak hans Tanke tvært over.

Pludselig hørte han en ny Lyd i Larmen derudefra som en tusentunget Hvislen baaret frem af en susende Fos. Det kom nærmere og nærmere, det var over ham, under ham, allevegne paa en Gang, indtil det slog ned med et Smæld lige over ham, og i det samme kjendte han Vandet komme sivende ovenfra. Han greb sig til Hodet for at forvise sig om, at det ikke var fladslaat. Blodet suste og sang for hans Øren, det var som hans Trommehinder skulde sprænges.

«Slo' 'an Holl i Hyttetake' derborte?» hørte han Kaptejns Stemme raabe udenfor.

«D'e'kje frit for, de' fik en Lekasi, Kaftejn,» svartes der.

«E' de' Deg, saa staar te Rors, Sølvfest?»

«Ja vel, Kaftejn.»

«Eg tænker, vi faar gjøre fast Rob og Stob retno, han bler grovere og grovere,» sa saa Kaptejnen.

Lyden af Menneskestemmer, der talte paa sædvanlig Vis, virked for et Øjeblik beroligende paa Sivert. Han la sig tilbage paa Pudden, og vilde tvinge sig til at tænke, at der ingen Fare var; men straks efter sad han atter oprejst. Saa prøved han at lægge sig paa Mave og stikke Fingrene i Ørene, men det hjalp ikke. Tilsidst drev Angsten ham til at græde, og saa raabte han med et: «Herre Gud Fader i Himlen, tilgiv mig mine Synder og vær naadig mod os!» Han, som havde frydet sig saa, da Kokken blev bundet – aa, aa, aa, nu fik han Straf for sin Ondskab. – Elske sine Fiender, elske sine Fiender. Han gav sig til at ramse op en Del usammenhængende Skriftsteder, som han husked noget af, fra han gik for Præsten. «Aflægger Løgn og taler Sandhed, aflægger Løgn og taler Sandhed,» gjentog han flere Ganger. Den Historie med Spøgelset – – hvad skulde han finde paa den for –. Uf nej, der var han nær gaat paa Hodet ud af Køjen. Graaklædt Mand, tyndt, langt Skjæg –. Om det nu viste sig for ham. Haaret stritted paa

hans Hode, og han kneb Øjnene til i Rædsel, men maatte straks efter aabne dem for at stirre omkring sig med tilbageholdt Aandedræt. Nej Gudskelov, ingenting at se, ikke nu, og ikke nu, og heller ikke nu, han blev ved at aabne og lukke Øjnene, mens han laa der og skakedes, ¹⁵³ idet han klemte dem saa fast sammen, at de svidde og brændte. Ikke det krybenes Gran af et Spøgelse – men en anden Gang – – mindst tænkte paa det – staa midt for ham, uf, uf – graaklædt og roligt, Dødningeansigt –. Du store Tid, hvor skulde han gjøre af sig – – gloenes Øjne – løftet Haand, liksom Djævelen paa Billedet i Bønnebogen hjemme, Fristelsen i Ørkenen –. Aa, saa'n Storm og Bulder –. Vejr at forlise i – maatte forlise, maatte forlise – ingen Skude staa i sligt –. Den Løgn, det Spøgelse – gaa til Bekjendelse –. Ja, ja til Bekjendelse, slippe at tænke paa det mere, tænke paa det mere –. Gjerne falde paa Knæ – – gjerne la dem trampe paa sig – –.

Døren aabnedes, og han saa Omridsene af en, som kom ind.

«E' de' Jer, An'enstyrmann?» spurgte han med ynkelig Røst.

Der lød en Brummen til Svar.

«Eg ville gjerne bekjenne for Jer, at de' va' ...»

Noget blev revet ned af Væggen, Døren aabnet igjen og atter lukket.

Se saa, der gik Lejligheden fløjten. Ja, ja, saa var det ikke hans Skyld.

Vorherre saa paa Hjertet og de indre Dele – – tage Viljen i Gjerningens Sted – Viljen i Gjerningens Sted. – Hvad var det for noget? Et blankt Øje foran Køjen –. Nu var det vække igjen, nej, nej – der var ingenting.

Det blev uudholdeligt for Sivert derinde. Han klavred frem af Køjen, fik nogle Klær paa sig og gik ud paa Dækket.

Det blæste saa haardt, at han uvilkaarlig krukede sig ned og holdt sig fast i Hyttevæggen, mens han hikked efter Vejret. Himmel og Hav gik i ét og stod i en eneste drivende Røg. Skibet tumledes om mellem de høje Sjøer som en Kastebold. Hver Gang det havde arbejdet sig op paa Toppen af en Bølgekam, skalv og vred det sig som i Krampetrækninger, hvorpaa det styrted ned over i en Dybde saa det svimled for Sivert bored Næsen i Sjøskummet og begravet Forenden under de fremvæltende Vandmasser. Saa laa det og slang sig til Siderne med Spidsen af Ræerne i Vandet, indtil det atter rejste sig som et Dyr

mod en Angriber og satte Agterenden dybt i Vandet, som vilde det slaa en baglænds Koldbøtte. Og saa tuded og raste Vinden. Det peb og sang i Rikken. Tougværket slog mod Dæk og Master, det rasled af Jernbeslag og Kjætting. Det lød som Hyl af Hunde, som Brøl af Okser, som Skrig af Ugler, som Aander, der hvinte og stønede.

Kritschkratschbrøföfu, og saa kom der nogle korte Slag, blandet med en underlig Snerren og Knurren.

«Pur ut te gjøre fast! Alle Mann paa Dæk!» skreg Kaptejnens Stemme et Stykke borte.

Sivert krøb paa alle fire hen til Rormanden.

«Ka va' de', saa revnet, Sølvfest?» spurgte han.

«Ja, no revner 'an snart, hele Komersen,» svarte Sølvfest.

«Trur I, vi gaar under, Sølvfest?»

«Jaggu gaar vi under ja. Bare kryp tekøjs igjen Du. Ka ve Du paa Dække' etter?»

I det samme slog en Sjø ind over Rorhytten. En Del af Vandmassen traf Sivert paa Siden og hev ham over mod Læ, hvor han kasted sig flad ned og klamred Armene om et Vandfad. I næste Nu rejste han sig og fo'r med et Hyl hen til Storbaaden, der laa hvælvet paa Agterlugen. Vetløs av Angst gav han sig til at plukke paa Snurringen, idet han skreg: «Kom her og hjælp te sitte Baaten paa Vanne'!»

«E' Du spikendes galen, Gut!» Sivert blev grebet i Nakken af Kaptejnen. «Ve Du se te aa holle Deg i Skinne' eller eg hiver Deg paa Sjøen!» og med et kraftigt Stød blev han føjset agterover.

Hele Mandskabet var nu kommen paa Dækket. Kaptejnen søreg op og kommanderte. Sivert kunde ikke begribe, hvorledes han kunde gjøre sin Stemme hørlig gjennem alt det Bulder, men straks efter skjælned han i Mørket, der ikke længer forekom ham saa sort som før, at han stod med en Raabert for Munden. Folkene gjentog Kommandoordene. Deres Tilraab lød som hæse Brøl, men Sivert syntes, der var noget næsten muntert i Tonefaldet. Der blev en Hiving og Hejsning, en Løben og Trampen, et travelt Rabalder paa alle Kanter. Som før, da

han fra sin Køje hørte Menneskestemmer i Uvejrslarmen, følte han sig beroliget. Denne ufortrødne Sikkerhed hos disse farevante Sjøulker gjorde godt. Saa modige og sorgløse de var. Der kom en Slags Rørelse op i ham. Taarerne steg ham i Øjnene, og han følte næsten Kjærlighed til dem. Alle disse arbejdsføre Mennesker kunde Gud dog ikke la gaa under. Nej, det var umuligt. De fleste havde jo Familie at forsørge, og de andre var for unge og uforberedte paa Døden. Han vilde ikke tænke paa sig selv, han fortjente ikke bedre; men de andre, de andre, dem maatte Gud skaane. «Herren skal beskikke sine Engle om Dig, og de skal følge Dig paa alle dine Veje,» stod han pludselig og sa Gang efter Gang, rent mekanisk.

«Pejl Pompen, Styremann!» raabte Kaptejnen.

Hvis han nu kommer og siger: «Tæt saa Potte, ⁿ⁵⁴ Kaptejn,» saa er det Tegn paa, at alt gaar godt, tænkte Sivert, og hvis han siger: «Fem Tommer Vann,» sa er vi i stor Fare, men klarer os alligevel, og siger han: «Halvanden Fod Vann, Kaftejn,» saa forliser vi, men blir bjerget af et fremmed Fartøj; men siger han: «Tre Fod Vann ...»

«Tæt saa Potte, Kaftejn!» lød det pludselig lige ved Sivert.

Det gav et Sæt i ham, og han havde nær raabt: «Kipelam!» men istedetfor vendte han sig til Rormanden og sa: «D'e' vist en stærk Skude, detteher.»

«Fir ner Fokkeraaen og kap væk Fillene av Sejle!» raabte Kaptejnen. «Sur saa Like ⁿ⁵⁵ fast!»

Sivert saa hen til Fokkemasten, hvor han skimtede nogle lange Traser, som hang og flagrede, og slog om sig ubændigt og arrigt. Nu forstod han den flænsende Lyd, da han havde trodd, at Skibet revnede. Fokken var røget, fra Liket, og endda det havde været revet. Det viste bedst, hvad Slags Vejr de havde. Men han var alligevel ikke bange, ikke det Dusten, han var Gutten sin han! Der fo'r paa engang et ustyrligt Mod i ham. Han spytted i Næverne, og idet han skreg: «Sur Like' fast! ska være, ja,» tumled han over det svajende Dæk, hang sig fast i Bardunen og klatred op i Vantet, hev sig efter Armene ud paa Fokkeraaen, fik Fodfæste i Pærten og gav sig til at arbejde med Resterne af det ramponerte Sejl, idet han søgte at bære sig ad som sin Sidemand paa Raaen, hvis Bevægelser han

kunde se i det gryende Dagslys. Det var første Gang han var med til at bjerge Sejl, og han havde ikke Begreb om, hvordan han skulde bære sig ad, men instinktsmæssig fandt han sig til Rette og forstod han at gjøre Gavn.

Kaptejnen, som havde set ham springe tilvejs, gik nærmere og plired op i Riggen efter ham. «Eg mener, han e' gaat av me' Forstan'en af bare Forskrækkelse,» mumled han. Men kort efter raabte han op: «De' va' Ret, Sivert! Du e' nok ikkje saa tussete, Du, likevel!»

Stormen varte i tre Døgn og blæste med vekslende Styrke. Men Sivert var ikke bange mere. Fra det Øjeblik, da han havde hørt Ordene: «Tæt saa Potte, Kaftejn,» var al Frygt som blæst fra ham. Med Modet kom Selvtilliden. Han blev munter og brautende, og følte sig som han sa: Jo mer det blæste, jo mere i sit Es. Dette var just Liv for ham. At være med overalt, hejse og hale under Opsang og Hallojer, gaa med Støvlerne fulde af Sjøvand og ikke ha en tør Traad paa Kroppen, jumpe af Køjen med et lystigt Raab til Svar paa Udpurringen, tørne ind om Dagen og ud om Natten, nu først forstod han det friske og kjække ved Sjømandslivet.

For siden hin Nat gjorde han Vagt ombord som det øvrige Mandskab. Straks om Morgenen havde han bedt Kaptejnen om Lov til det, og denne havde med et halvt haanligt, halvt anerkjendende Brummen git sit Samtykke.

Disse Begivenheder løfted med ét Slag Sivert op fra Hundsvaatspladsen ombord til de andres Ligemand. Nu havde han vist, at han var «Kar for sin Hat» og det skaffed ham Respekt. Om det saa var Kokken, var han bleven spagere imod ham.

Kaptejnen var fremdeles i et forfærdeligt Humør. Han svor højlydt paa, at Hinman'enⁿ⁵⁶ var sluppen løs for at gjøfre ham al den Fortræd, som kun Fan'en sjøl kunde hitte paa.

Allerede den første Stormdag havde Kokken erklæret, at han ikke saa sig istand til at faa kogt nogen Mad. Ilden slukkedes og Kasserollernes Indhold sprøjted omkring paa Kahytvæggene. De maatte derfor nøje sig med Brød og Smør og et lidet Stykke Ost, som Kaptejnen engang om Dagen lod uddele til Mandskabet af sit private Forraad. Af og til vanked der jo ogsaa et Krus The eller Kaffe, som Kokken med stort Besvær skaffed tilveje. Mandskabet var forbitret

over det Savn, de led, og skjældte Kokken ud for et Drog, der brugte den «bitte Kuling» til Paaskud for at dovne sig. Sivert grubled stundimellem paa en Udvej til at faa kogt op en Gryde Velling om ikke andet, men opgav det igjen, indtil han den anden Stormdag hørte Kaptejnen sige til nogle af Folkene, som knurrede over den tørre Kost: «Dokker sku skamme Dokker! Faar vi an't i Kajytten, kanskje? Se paa Sivert, han e' Pinedø' den likeste av hele Sulamitten.»

Hjærtet svulmed i Sivert ved disse Ord, og fra det Øjeblik slap Tanken om Vellingen ham ikke mere. Den næste Morgen, mens Kokken sov, gik han ind i Kabysen og mønstred den grundende. Med ét gik der et Lys op for ham. I en Fart var han nede i Kabelgattet og fik fat paa en Jernstang. Den bar han op i Kabysen, hvor han bandt den fast paa Søm i begge Væggene, saa den kom til at hænge vandret tværs over Komfuren. Saa trak han en smækker Line gennem Ørene paa den største Kasserolle og surred den fast paa Midten af Jernstangen, saa den kunde følge Skibets Bevægelser uden at spille formeget af Indholdet. Derpaa fyldte han den halvt med Vand, rørte Gryn paa og la Fyr under. Han var færdig at omkomme af Røg, der slog op og ud allevegne, og han maatte hvert Øjeblik ud paa Dækket for at trække Vejret og gnide Øjnene, men han gav sig ikke. Da det led mod Middagstid kunde han melde for og agter, at der var Sirupsvelling at faa, dampende varm og ikke de' Granne' svidd.

Denne Bedrift gjorde stor Lykke. Sivert blev rost baade i Kahytten og i Ruffet, og Kokken blev forfulgt med Haansord og Stiklerier. Han paastod, at Sivert havde gjort det af pur Ondskab og lovte ham Juling, saasnart de kom i smulere Sjø. Men Sivert bare spytted i Næven og spurgte Kokken, om han kjendte «Dø'lokt». [157](#)

Den fjerde Dags Eftermiddag begyndte Stormen at lægge sig Ud paa Aftenen blev det ganske stille, og om Natten fik de frisk Bris af god Vind og stjerneklar Himmel med ny Maane.

De følgende Dage blev Mandskabet sat til at utbedre den Skade, Stormen havde foraarsaget. Snart var Skuden i god Stand, og alt gik sin vante Gang.

Sivert blev ved at gjøre Vagterne med, og fik endda god Tid til at udføre sit øvrige Arbejde. Alt i alt viste det sig mere og mere, at han var en rask og arbejdsdygtig Gut, og Kaptejnen tænkte i sit stille Sind, at han havde været heldig

med Kahytsgut denne Gang.

Tre og tredive Dage efter Afrejsen fra Bergen passerte de Madeira og tolv Dag senere naadde de Nordostpassaten. –

Sivert stod agterud med korslagte Arme lænet op mod Rorhyttens Væg, og saa ud over Kjølvandet, hvor de staaiblankke Smaabølger med de brede, sølvglinsende Morildsstriber roligt kom glidende. Den milde Vind strøg ham svalende om Kinderne. Maaneskinnet lyste hvidt henover Havet; Skyggen af Skibsriggeren tegnede sig bugtet paa den krusede Sjøflade. Fra Bakken lød der Sang og Harmonikaspil. Sivert syntes, at Sejladsen i Passaten var som at være i Paradis. Aldrig havde han set en saa blaa og skyfri Himmel. Solvarme om Dagen og om Natten Stjerner saa store som Ortestykker. Og saa denne Ro og Tryghed ombord. Ingen Slingring, ingen Reving, ingen Forandring Ætmaalet rundt. Alle Sejl til, Dækket skinnende rent, Messingen spejlblank, Folkene i Lærredsklær og aabne Skjortebryster, Sejldugshuer paa Hodet og bare Fødder, selve Kokken saa hvid som en Bagersvend, ingen Spektakler af Kaptejnen, glubende Madlyst, uforstyrret Søvn paa Frivagterne, aldrig mere Klammeri, alt lutter Velvære.

Og saa var det endnu det bedste, at de stadig væk kom nærmere og nærmere til det mærkelige Land, hvor Menneskene var sorte, og hvor de havde Abekatter paa Størrelse med Læredrenge.

VI

Hjemme i Bergen stod Marthe ude paa Gaardspladsen med opsmøgede Ærmer foran en Stamp,ⁿ⁵⁸ der var stillet paa en Halvtønde, og vaskede Klær. For at hytte sig mod den stegende Eftermiddagssol havde hun bundet et Haandklæde om Hodet helt frem over Panden; bagtil faldt det ned som et Slør. Sveden perled paa hendes fregnede Ansigt, mens hun bearbejdede Tøjet med de brede, korte Hænder, hvor Huden var rynket af det varme Sæbevand. Hønsene gik og sparkede omkring hende og sloges om nogle Potetesskaller. Hver Gang de fik et Vandskvæt

paa sig fra Vaskebaljen sprat de væk med en fornærmed Kaglen.

Pludselig forekom det Marthe, at hun hørte nogen pusle i Køkkenet. Hun strakte Hodet til Siden og fik gennem den aabne Dør Øje paa en gammel, sammenbøjet Bondemand, som stod midt i Køkkenet og snakke med sig selv. Han saa skidden og uflidⁿ⁵⁹ ud. Det hvide Haar og Skjæg hang i Flokerⁿ⁶⁰ ned over Bryst og Nakke. Knæbuksen var hullet nedenfor og ovenfor de Skindlapper, hvormed den var bødet. Den graa Vadmelskufte var knappeløs og fillet paa Albuerne. De matte Øjne svømmed i en graalig Væske, og den lange Hængenæse var rød i Tippen. I Haanden holdt han et Knytte og en Knortekjæp, og paa Hodet sad en Toplue.

«Tsje,» sa Marthe og trak Hodet til sig igjen. «Aldri' e' der daa Fre' te faa.» Hun vasked videre, idet hun vred de færdige Stykker op og kasted dem ned i Skyllevandet ved Siden af sig. Saa vælted hun det smudsige Sæbevand ud i Rendestenen, der gik lige forbi hendes Fødder, tog en Bøtte og gik ind i Køkkenet.

«I Byen no igjen, hm, hm,» hun satte Foden op i Gruen og øste med en Trækolleⁿ⁶¹ Vand i Bøtten af en kogende Gryde, som hang i Sjerringen.ⁿ⁶²

«Fek inkje stort for Fisken idag,» sa Bondemanden med hæs, blid Stemme og rysted paa Hodet.

«Gu' gje, I bare ville late ble me' denne Fiskingen Jeres,» skjændte Konen. «Eg kan 'kje forstaa meg paa di, at di laaner Jer Baaten.»

«Fek inkje stort for 'an, nei va' da likt, inkje stort for 'an,» vedblev Gamlingen uden at se paa Marthe eller ændse hvad hun sa. «Da e' utgjort alt ihop,ⁿ⁶³ – da e' greit da, at de e' utgjort.»

«Han vesle Gabriel dauaⁿ⁶⁴ han,» klaged han videre, «jamen daua han.» Han gik hen til Gruen og trak Marthe frygtsomt i Skjørtet: «Seks Bodnⁿ⁶⁵ hev eg grove ner, fem paa Kjerregaren, men eit paa ein annen Plass,» han havde sænket Stemmen til en neppe hørlig Hvisken. «Eg ska' fortelje Deg nokke,» han holdt pludselig inde og lod sit Blik forundret søgende glide rundt i Køkkenet. Da han mærked, at han var alene – Marthe var gaat ud paa Gaardspladsen igjen –, sank hans Hode ned paa Brystet, og der kom en snufsende Lyd fra ham. Saa satte

han sig ned i Gruen, støtted Albuerne paa Knæerne og Ansigtet i Hænderne uden at slippe Knyttet og Kjæppen og sang langsomt og pibende:

Hvad hjælper, at vi aarle opstaa,
Belade os med stor Møje,
Vort Anslag gaar ej til, ei fraa.

Døren til Gaden blev aabnet, og Jens kom ind.

«Nej kaslag, e' de' Deg, Far, kaa e' de' me' Deg no igjen?» Hans Tonefald udtrykte baade Medlidenhed og Modvilje.

«Eg svelte te eg verke, aa saa ete eg te eg verke, aa saa verke eg i einaa,»ⁿ⁶⁶ sutred Faren.

«Fløt Jer lidt, Far – I sitter paa Tøflene mine.»

Den gamle rejste sig.

«Eg hev eit Gran Fisk aa ei Koking Poteⁿ⁶⁷ aat Dekaa,» sa han og rakte Knyttet ud mod Sønnen.

«Har'kje I snakt me' nokken, Far? Marthe ska' daa være heme.»

«Naar han Sjur Gabriel kjebm, e' dar aller noken heima,» klynked Faren.

«Ka ve Du staa de og vaseⁿ⁶⁸ me' 'an for?» udbrød Marthe arrigt, idet hendes Ansigt kom tilsyne ved Dørkarmen. «De' va' likere, Du fik 'an paa Dør igjen, han fyller jo Huse' op me' Finkellokt.»

«I behøver ikkje te sitte i Gruen, Far, se her e' en Krak te Jer.» Jens trak en trebenet Stol uden Rygstykke frem paa Gulvet.

«Smør Far et Par Brø'skiver og gje han en Taar Kaffi,» sa Jens og gik ud til Marthe.

«De' va' mykkje ber'e, han ikkje ble trakteret,» svarte Marthe muggent, idet hun strøg Sæbeskummet af Armene og slog Vandet af Hænderne. «Vi bler aldri' kvit 'an paa den Maaten.»

«Vær ikkje saa har' me' Far, Marthe,» formanet Jens.

Marthe kneb Munden sammen med en krænket Mine, mens hun tørred Fingrene i sit Sækkelærreds-Forklæde, i hvis ene Hjørne der var en tør Flæk, og gik ind i Kjøkkenet, hvor hun udtog af Hængeskabet i Krogen nogle paasmurte

Brødsriver. Saa skjænkte hun op en Skaal Kakke og rakte begge Dele til Sjur Gabriel, hvis skjælvende Fingre med de sorte Stumpnegle havde ondt for at holde paa det.

«Her e' Fisk og Poteter te Deg, Marthe, sku' eg helse og seje fra Farfar,» sa Jens muntert og pegteⁿ⁶⁹ paa Kjøkkenbordet.

Marthe trak paa Næsen. «Bare han aldri' kom me' nokke,» sa hun halvhøjt. «Han klager jo alti' over, at han svelter ihel.»

«De' e' no saa Skikken hos Bønderfolk,» mægled Jens. «Holler Potene seg go'e i Aar, Far?»

«Den, so bare hadde noken t' aa dei,»ⁿ⁷⁰ klynked Sjur Gabriel. «Ho Kristi aa 'an Anders bedræg os paa Maale aa so stel dei fraa os atpaa.»

«Der kan Du høre, e'kje de' de' eg sejer,» udbrød Marthe forarget. «Koffor gjer I os daa, Farfar? Ta di bare me' Jer igjen.» Hun greb Tørklædet og gav sig med iltre Fingre til at pille Poteterne op i det igjen.

«Da e' utgjort, althop e' utgjort,» begyndte Sjur Gabriel.

«Ikkje nokke' Tøv.» Jens trak Tørklædet fra sin Kone, saa Poteterne trilled omkring. «Kaa kan Du være saa hasti' me' et gammelt Vrak saa han.»

«Ja, ja, for meg gjerne,» svarte Marthe stødt og skyndte sig ud igjen til Vaskestampen.

En Mand i mørkeblaa, luvslidte Klædesklær, gule blanke Knapper, rundpullet Hat og en Taske, prydet med et forgyldt Posthorn i Rem over Skulderen, traadte ind i Kjøkkenet.

«Bryggearbejder Jens Gabrielsen,» læste han paa det øverste af en Bunke Breve, som han holdtⁿ⁷¹ tæt op til sit mørkerøde, af Regn og Blæst og Drik hærjede Ansigt. «Ja, d'e' vel her?» vedblev han og saa paa Jens med sine rindende Øjne.

«Jou, de' e' meg de',» svarte Jens, næsten højtideligt og nærmed sig.

«Værs'go!» sa Postbudet og blev staaende.

«Bryggearbejder Jens Gabrielsen i Dræggen tæt ved Tyskekirken i Bergen. Norge i Europa,» staved Jens sig frem igjennem Adressen. «Ja, de' kan jo ikke

være nokken an'en enn meg de'. Ka mener Du, Marthe?» spurgte han ud paa Gaardspladsen.

«D'e' fra Guttebarne,» sa hun og skifted Farve af Bevægelse. «Nej, saa han skrev daa allikevel engang.»

«Fra Sivert ja!» raabte Jens, henrykt over, at der kom Klarhed i Sagen. «Se meg te *han*, kaa godt han har lært seg te skrive.»

«Har Postbudet faat Skjellingen sin?» spurgte Marthe.

«Nej d'e' sannt ossaa! De' glømmer eg rejnt.» Han tog op af Vestelommen tre Halvskillinger, som han gik hen og rakte Postbudet.

«Se her, Jonsen, Far, den ene Halleskillingen kan I faa paa Kjøpe'.»

«Gjøm Breve' te i siden, Jens,» raabte Marthe, da Postbudet var gaat. «Eg har'kje Ti'er, før eg e' færdi' me' Vaskingen.»

«Kem ska læse de'?» spurgte Jens.

«Du, vel?» sa Marthe.

«Nej, eg kan'kje saa godt saa Du; Du har jo gaat sejnere i Skule og har lært mykkje be're enn saa eg.»

«Vet Du ka, Du, Jens, vi later Thrine læse de' høgt i Kvæll, naar hon kommer fra Tjenesten. Hon e' den, saa kan bedst.»

«De' gjør vi akkorat!» Jens knipste triumferende med Fingrene.

«Men se no at faa Farfar te gaa.»

«Ja Farfar – d'e' sant,» sukked Jens. «Eg sanste ikkje mere, at han va' her.»

«No maa I se te komme Jer hem, Far,» han gik hen til Sjur Gabriel og la sin Haand paa hans Skulder. «Lat meg knyte Resten a' Stom'brø'eⁿ⁷² inn i Duken Jeres, saa kan i ha de' te paa Hemvejen.»

Han tog den halvspiste Brødskive ud af Haanden paa Faren, la den ind i Tørklædet, hvor Poteterne havde været, og knytted Enderne sammen til en Hank.

«Se her, Far, no maa I tulle Jer, før svarte Natten kommer paa Jer.» Han tog ham under Armen oppe ved Skulderen, trak ham op fra Krakken og gik afsted med ham.

– Om Aftenen sad Marthe ved Vinduet paa sin sædvanlige Plads, tør og

fjælgⁿ⁷³ i det skiftede Tøj og pusted paa sine Hænder, der var hudløse efter Vaskingen og oversmurte med Lysetalg. Ligeoverfor ved det andet Vindu sad Jens med sin Kridtsnadder, i Vest og med Skjortearmerne opknappet, saa hans hjemmestrikkede Uldrøje kom tilsyne. Borte i Sengebænken laa den yngste Gut, Simon, og sov med Ansigtet i Puten og en Mængde brunt, krøllet Haar strittende om Hodet. Nils, den næstældste, laa med Albuerne udover Bordet og Hænderne knyttet oppe i Haaret, saa tæt ved Toskillingslyset i Blikblakkerten, at Flammen sved hans Pandelug. Med utaalmodige Øjne fulgte han Søsteren, som gik og tog af Bordet efter Aftensmaden.

«No endelig!» sa Nils og pusted ud som i Lettelse, da Thrine omsider trak en Stol hen til Bordet og satte sig.

Jens rejste sig, tog Bibelen ned fra en Hylde paa Væggen og aabned den.

«Værsgo' her e' de',» sa han og rakte Siverts brev til Thrine. «Vent lidt, d'e' bedst, eg lokker de' op for Deg.»

Da dette var besørget, tog Thrine de beskrevne Papirstykker, rømmed sig et Par Gange og begyndte paa Læsningen. I Begyndelsen stammed hun, og Stemmen skjælv lidt, men senere gik det bedre. Hun læste monotont og slæbende og udtalte alt bogstavret. Naar der kom et vanskeligt Ord, stansed hun og staved sig hviskende gjennem det.

Brevet lød saaledes:

Kingston den Femtenes april
Ombord i Barken To Venner 1853
om ettermedagen efter Skaffetid.

Kjære og Høkaktenes Forældre.

Endelig vel Jei daa tage Pennen i haand og begynner paa en skrivels til eder Derhjemme for at mælde at Vi for 10 dager, siden Ankom løkkelig og Fresk og Velbehollenes, tel bestemmelsesstedet som er paa Øen Jamaica i en stor, fin Bye som heter Kingston som forøvrikt staar Øverst, men di seier tun. Og her er Alle Svarte i kvite klæder untaken saa Fruentimmerne, som gaar i gule og røe og blaa og desforuten Alleslaks farver som Tænkes kan og Deresses Haar er Krøllet, liksom Smaleuldⁿ⁷⁴

og di haver Overhændig kjokke monner og fælt Store kvite tænder liksom paa Hester.

«Ska' Du ha hørt paa Maken!» udbrød Jens.

«E'kje de' bare nokke', han finner paa, Mor?» spurgte Nils.

«Kaa dom Du e',» satte Thrine i. «Har'kje Du lært paa Skulen om di Svarte?»

«Jou daa! De' har eg lært om, men Sivert e' jo saa fæl te lyge.»

«Te no stille, saa vi kan faa høre, ka Gutten skriver,» sa Marthe.

Og Jej haver været i Land hos Konselen og Mange ganger hos Slakteren og Skibshandleren, som boer i en gate med Bare sann og det er Likedan i alle gaterne og det Brænder tværs jennem Støvlene, ja, for her er Saan varme, saa det er Net saa Du bler Levenes Stekt. Og natten er svalere men ikkje Møkke –

«Der slepper di te fryse!» afbrød Jens oprømt.

Og Der er træer udenfor Alle Husene, men bladene Begjynner først i Toppen, saa det ser ut saa en opslaat regnehat. Og saa er der grønne Trægjitter for vindøgene for varmen og seiltaker som falder skraa med røe Kantninger, Sølvfest sa di kaller di for Markiser, for han er Fullbefaren og har vorre her før. Og Vi haver haft Forfærdelige storme daa vi gik Nordenom saa baasmanen sagde det var det Sværeste Vejr han nokensinde hadde vorre ute for enddaa han Haver faret i 20 Aar og di trudde vi skulde Søkke plat ner og Allesammen var saa rædde at di knapt kunne Puste, og di holdt paa te sitte baaten paa Vandet, for Fokken var revnet fra Like som er touget rundt om, men saa sprang Eg te og like te Veers med en eneste gang og gjore fillene fast Snobt Aleine.

«Gud Fader, ska Dokker ha hørt slikt,» sa Marthe.

«Han skræpper¹⁷⁵ no vist litevætte no,» mente Jens.

Og daa eg kom ner igjen graat kaftainen af Glæde og sa at dette kan vi Takke Deg for Sivert, hadde Du ikkje vorre, saa havde vi Logge der –

«Læs de' op igjen,» bad Marthe.

Thrine læste op igjen de sidste Sætninger, og Moren sad og nikked til hver Stavelse med fugtige Øjne.

Og han sa med det Samme at han vilde sitte mig paa sin Egen vakt. Og det har aldrig hændet sig at en kahytsgut kommer paa Vakt eg vil ikke snakke om Paa kaffeinen sin, for di maa Sove hele natten og arbeide hele dagen. Men ikke saa med mig. Og vi fik storm i 6 dager, Og Vi var Mere under vannet end saa over det, for i Ballast slingrer det mest, og kokken Nægtet at koge for det var Livsfarligt. Men den saa ikkje forsmaadde seg var Sivert, eg te og koge til Hele Besætningen og Dokker kan tro der Blev høgtid, undtagenes saa kokken for han var færdig at ete mig op for eg havde gjort det Umulige –

«Ja, de' ska' Du faa meg te tru, ha, ha, ha,» lo Jens, «men læs nu bare.»

Saa Dokker seer eg gjerne kunne faat lov at gaat tesjøs jo før jo heller i sommer daa eg ville og Kokken var desutom saa splintrendes galen forde kaffeinen havde kastet alle skjortene hannes paa Sjøen men det fik han te Straf for han Løg paa meg, for det taalte ikkje kaffeinen. Du skal ikkje lyge paa en Gut saa Sivert Jensen sa han og dermed strøk skjortene til skræk og advarsel. Og no har Kaffeinen lovet at ligge meg paa paa hyren og det som er Knust skal Eg slippe for at betale, men det er ælles skik og Brug at kahytsgutten maa svare te alt ka saa gaar i slingringen men te meg sagde kaffeinen Du har vorre saa et Mønster for os allesammen Sivert Du skal ingenting Betale –

«Hm, hm, end tænk et Mønster,» sa Marthe rørt.

Men kaffeinen er saa en Brølenes Løve men imot meg har han vorre Bra og naar Sinne kommer paa han løper han efter Folkene med Gloenes Branner –

«E' han galen han! D' e' jo værre enn Fan'en sjølv,» udbrød Jens.

Og Baadsmanden haver sat mig op til at Jule kokken for han er saa

græsselig avindsyg paa mig og kan ikkje taale at Eg bler faaretrokken, men eg vil ikkje for det er jo ikke kristeligt og jeig haver ikke glemmt min barnelærdom, men holdt mig til Vorherre og gjort mange bønner, saasom jeg Lovede min moder daa jeg reiste. Og Eg var ikke det slage sjøsyk, bare lidt net saa Svimmel den første Dagen og baadsmanden har vorre saa en far for meg og han er Bestmann i skuten. Og Igaar var Eg et æren paa konselatet som ligger i en Stor Have med Voldsomme fugler af Alleslags farver saa kan snakke net saa Mennesker –

«Nej, no lyger han daa vel!» afbrød Jens.

«Hys, ti stille, saa vi faar høre.»

Og di forunderligste blomstrer saa Store saa stikkelsbærtræer og treer saa den høgeste mann kan gaa opreist under og en vandstraale saa Kommer ud af et Nøgent Fruentimmer –

«Et levenes?» raabte Nils.

«Ja, kem kan vite,» svarte Marthe.

Og Inde var der kolørte stenruter te trø paa istedenfor golv, og en Svart neger lokket op døren og bokket seg for meg net saa eg sku vorre Prinds Konselen sjøl var paa farge saa heme, og han havde drivenes Kvit bokse saa Blankstrøgen at en kunde spegle seg i han og Lysegraa Snørestøvler og Skjortearmer, men fin. Og eg sku bare levere Et brev og faa svar paa og han snakte Engelsk og det forstod eg, men ikkje alt enddaa. Naar di mener god Dag saa seier di her houdujedu og gomaaren heter det same saa hos os. Saa kom smaatøsen til konselen hon kunde vel være 6 Aar og hon vilde eg skulde være der Hele Dagen kunde eg forstaa for hun tok meg i Haanden og sa kom an og mei bojs som betyr snil gut men faderen ristet paa hovedet og sa naa naa Mari hvad som betyr paa norsk Ikke Det Marie. Og der er et Sted tæt ved som folkene gaar paa og der er Fire Halvnakne tøser saa sitter seg paa Fange til di –

«Aa, e' di av den Sorten,» snøfted Marthe indigneret.

Men mulattene er ikke fuldt saa Svarte saa Negertøsene og saa har di Længere haar og glattere og er ogsaa lidt penere men klæd gaar di saa Eg vil ikke sige kaadan det ser ut, og di haver bare Et kjoleskjørt af flor og ikkje det Krybenes granne mere paa seg. Hele skabelonen viser saa en kunde blues.

«Ja, d'e' sannt ossaa Sivertmann,» mumled Marthe. «Saa'nt ska' faa Lov at være te! Di sku' søkkes ner.»

Men forleden dag Var eg inne der med Sølvfest som er bestmatros og Drak et glas og saa kom den Ene tøsene og vilde gjøre Dikkedarier med mig, men daa kan Dokker tru hon Fik føtter te gaa paa og sjøl gik eg ogsaa og løp like Ombord i Skuten igjen.

«De' va' daa godt at høre,» sukked Marthe.

For vi ligger te Kai, det vil seie brygge og eg var bleven ganske fælen og hinner Svettelokt var saa stram –

«Skidtslabben,» sa Marthe.

Og her Svetter allesammen saa en kan kjende det Lange veier. Og gatene er saa smale og forfærdelig lange men der er Ingen huser at Se for di ligger saa tebakes bare treer og Netsaa Storehager paa begge sider. Og i di simple gatene ser en mere af Husene for der staar di længere Fremme, men nu er jei nøtsaket te slute for det er skaffetid og her seier di skaffe og aldri spisse. Hvis om Dokker ve skrive og sitte uten paa norsk Bark To Venner, Svenske Konsulat Marseille for di staver det saaledes men der høres bare sei saa Faar eg det naar Vi Ankommer for vi skal til den plads men her bler vi liggenes længe for Kaffeinen vil ikkje tage mere end 6 mann fra land til hjælp. Og daa gaar det seinere men han tjener Flere Penger seier di Hilsen til Mine søskene og til Thrine som skal faa et skælskrin fra

Dokker kjære Fraværenes søn
Sivert Gabriel Jensen Kahytsgut.

Nu haver jeg skrevet siden om torsdagen for paa hverdagen har Eg bare en Stund om kvældene og Idag har det Været søndag.

«Nej, for et langt, pent Brev!» udbrød Marthe. «D'e' daa svært ka Gaver han har.»

«Ja, han e' flink te fortælle,» sa Jens og rysted smilende paa Hodet.

«Aa Du, saa laag saa mykje i Vejen for 'an, Jens. Du ska' se, han just gjør sin Løkke paa Sjøen.»

«Ja, d'e'kje godt te vite,» mente Jens.

«Vet du ka, Jens, eg synes, vi sku' late Thrine læse Breve' engang te,» foreslog Marthe. «Eg e'kje go' te sanse ka saa sto' i de'.»

«Ja, ka mener Du, Thrine?» spurgte Jens. «E'kje Du for sømni'?»

«Nej daa!» svarte Thrine beredvilligt.

Da de en Time senere var gaat tilsengs og Lyset var slukket, kunde Marthe ikke falde i Søvn. Hun laa og vendte og drejed sig og blev mere og mere aarvaagen.

«E' Du vaaken, Jens?» spurgte hun tilsidst, da denne rørte paa sig.

«Ja, d'e' Raa'te, saa saa Du ligger og vælter Deg,» svarte Jens.

«Ja, e'kje de' sørgeli',» sukked Marthe. «Eg saa har staat i Vaskestampen fra Kl. 4 imor'es. – Men eg ligger og grubliserer over, ka Sivert skrev om, at han hadde reddet Skuten. «Eg synes rikti' Rederie' sku' gje 'an en Belønning.»

«Æsjh,» sa Jens – «kaa kan Du no komme paa slikt nokke?»

«Synes Du kanskje de' va' mere enn saa billikt, at han fik nokke for de'?» Marthe satte sig op i Sengen.

«Hvis de' virkeli' e' tilgaaen saa han skriver –.»

«Kaa kunne Kaftejnen takke 'an og grete af Glæ'e, hvis om de' ikke var sannt?» udbrød Marthe ivrigt.

«Eg har 'kje sit paa de',» sa Jens og gisped.

«Nej, at Du ve tru saan't te dit eget Kjøtt og Blo'. Denne Gangen lyger han ikkje, de' e' eg vis om.»

«Lig Deg no bare te sove, Marthe.» Jens vendte sig mod Væggen.

«Ve'kje Du imor'en g'op paa Kantore' te Rederie' og fortælle ka Sivert har gjort?» spurgte Marthe.

«Nægu ve' eg ej, nej. E' der nokke i de', saa skriver vel Kaftejnen om de'. – Vi kan daa ikkje gjøre os te Nar heller.»

«Kaftejnen, – han e' vel gla' te de' ikkje bler snakket om, saa faar han jo sjøl Æren.»

«Ja, ti no bare stille og lat os sove.» Jens trak Dynen op over Ørene. «Vi kan jo se Tiden an.»

«Imor'en den Dag gaar eg op paa Kantore',» tænkte Marthe, idet hun la sig tilbage paa Pudden. «Brevet tar eg me' og viser de' te Kunselen. Saa ska' vi se, kaa lang Jens bler i Ansigte', naar eg kommer tebakes. De mindste di ka gje meg e' 20 Specidaler. Di sitter eg i Banken. Saa faar Sivert sjøl sørge for at di vokser og formerer seg, te han engang bler Kaftejn.»

VII

Den næste Eftermiddag da Marthe var færdig med at hænge Vasken op til Tørring, iførte hun sig sin bedste sorte Kjole, som hun kun brugte to Ganger om Aaret, naar hun gik til Alters, og et brunt Thibets Forklæde. Saa tog hun sin Damedug op af Komodeskuffen, la den sammen, saa den danned en Spids bagtil og stak den fast fortil med Staal Lænkenaale. Om Hodet knytted hun et Tørklæde, trak et Par graa Bomuldshansker paa og gik op paa Loftet efter sin Nankins Paraply. Det var forresten godt Vejr, men hun syntes, det saa mere velhavende ud at ha den i Haanden. Hun regned ud, at hun kunde være tilbage, før Nils og Simon kom fra Skolen, derfor laaste hun Gadedøren, stak Nøglen i Lommen, og begav sig afsted.

Hun valgte at lægge Vejen om Øvregaden, endskjønt den var længere, for paa Bryggesporen kunde hun risikere at støde paa Jens, som arbejded der.

Hun gik hurtig til, men blev snart saa varm, at hun maatte stanse og tørre

Sveden af Næsen med et Tørklæde, som hun bar i Haanden, og hvori Brevet fra Sivert var indsvøbt. Det var den første Juni med klar Luft og straalende Solskin. Marthes gule Kinder fik et rødligt Skjær, og hendes smale Øjne blinkede og tindrede, mens hun gik og forberedte sig paa, hvad hun skulde sige paa Kontoret. Hun følte sig saa stolt og forhaabningsfuld tilmode.

Uden at se til højre eller venstre strøg hun nedover Vitterlevsalmindingen og op over Torvet. Saa drejede hun om Hjørnet og gik udover Strandgaden, hvor Færdselen var saa stærk, at hun maatte mindske paa Farten. Ved Smørsalmindingen var det værst. Der blev Gaden repareret, saa der kun var en smal Passage for Trafiken. Marthe maatte staa stille paa Fortouget og vente, mens nogle Arbejdsvogne i Skridtgang kjørte forbi. Med det samme fik hun Øje paa en Stenarbejder, der kom slæbende paa en Jomfru tæt ved hende. Hurtig vendte hun Ryggen til. Hun havde gjenkjendt sin Svoger, Magne, Jens' yngste Broder og skjøttede ikke om at bli tiltalt af ham idag. Han var endnu mer skidden og laset end han plejede, og hun i sin bedste Stads; saa kunde hun jo heller ikke vide, om han var ædru, for Magne drak.

Efterhvert som hun nærmed sig sit Bestemmelsessted, faldt der Beklemmelse paa hende, og hendes Gang blev langsom og usikker. Hendes Ærinde var jo grejt nok, syntes hun, men det var nu saa sin egen Sag med at komme ud for saa'ne Folk. Bare ikke Konsulen var for stor paa det.

«Herman D. Smiths Sønner», læste hun paa en Gadedør med Messingskilt tæt ved Muralmindingen. «Jysses kaa fint og fornemt der saa ut, saa blankt og skinnende, som om hele Huse' just var tat op af en Kiste». Hendes Hjærte bankede, saa det næsten gjorde ondt, men saa sa hun til sig selv: Frisk Mot, Marthemor, og saa steg hun op af de to Stentrappetrin, aabned Gadedøren og traadte ind, hvorpaa det efter en Del Spørgsmaal og Forhindringer lykkedes hende at bli vist ind til Konsulen i det indre Kontor.

I første Øjeblik trodde Marthe, at Værelset var tomt, men straks efter opdaged hun en høj Herreskikkelse, der stod borte ved Vinduet og saa ud paa Gaden over de gule Straajalousier. Hun blev staaende ved Døren uden at røre sig, men da hun syntes, det varte for længe, kremted hun svagt. Konsulen syntes ikke at bemærke det. «D'e Sjouen fra Gaten, saa e' Skyld i de',» tænkte hun, og saa

satte hun i at rømme sig saa højt, at det lød som Hesteknæggen. [n76](#)

«Det er for sent idag, min go'e Kone,» sa Konsulen, idet han hurtig vendte sig om og slog ud med Haanden. «Det kunde Kontoristerne ha sagt Dem.»

«Kaa kan han vite, ka eg kommer for,» tænkte Marthe. «Han sku' daa vel aldri' kjenne meg?»

Hun vilde spurgt Konsulen om dette og mere, men han havde alt vendt hende Ryggen igjen.

«Hm,» sa hun og kremted atter. «De' va' daa rikti' lejt. Ka Ti' faller de' Kunselen belejligt daa?»

«De maa komme igjen mellem 10 og 11 imorgenformiddag, da er Kassereren her.»

«Se om han ikke vet ka de' drejer seg om,» nikked Marthe til sig selv. «Han har alt bestemt ka han ve gje. D'e mykkje, han ikkje har sendt Bud te os. – Mange Tak Hr. Kunsel,» sa hun derpaa med et lidet Kniks og tog fat i Dørklinken. «Farvel Hr. Kunsel, saa kommer eg imor'en.»

Om aftenen da Jens var kommen hjem, forbaused Marthe ham ved sin mærkværdige Maade at være paa. Hvad de saa end talte om, endte hun med at sige: «Nej Marthe, hon e'kje saa tussete, hon, ska' Dokker se,» hvorpaa hun nikked hemmelighedsfuldt. Af og til var hun saa distrait, at hun slet ikke hørte det, naar Jens eller Børnene tiltalte hende, og naar de saa trak i hende, og Jens spurgte, om hun gik i Giftetanker, lo hun, til hun fik Taarer i Øjnene og gjentog flere Ganger: «Ja ja, vent no bare, eg sejer ikkje mere.»

Dagen efter Kl. 10 præcis begav Marthe sig atter til Konsul Smith paa Strandgaden.

I det første Kontor stod en Mand med graat Skjæg og Hornbrillerne nede paa den klumpede Næsetip bag et alenhøjt Birketræsgitter og talte Pengesedler op, som han tog ud fra et Skab i Væggen, hvorpaa han rakte dem til en Kone paa den anden Side Gitteret, idet han sa: «Tæl dem over, saa De ser, det er rigtigt,» og straks derpaa med højere Stemme: «Den næste.»

Paa Bænken borte ved Vinduet sad nogle Koner, alle med et sammenlagt Papir i Haanden, som de syntes at holde i Beredskab. En af dem rejste sig, gik

hen til Gitteret og rakte Papiret til ham med Hornbrillerne.

«D'e' Matroskaanerne, saa trækker,» tænkte Marthe, der var bleven staaende midt paa Gulvet. Hun var ilde tilmode. Ingen havde svart paa hendes Goddag, og ingen tog Notits af hende. Hun blev bange for, at Konsulen skulde ha glemt at gi Besked, og flytted sig uroligt paa Fødderne. Tilsidst gik hun resolut hen mod Døren, som førte til Konsulens Privatkontor.

«Hvor ska I hen, Mor?» raabte Kassereren uden at se op fra de Pengesedler, han havde i Haanden, og fortsatte saa: «fem, seks, syv otte.»

Marthe stod stille med Armen udstrakt efter Dørgrebet.

«Sæt Jer ned og vent saalænge,» sa en af Kontoristerne, som sad og skrev ved høje Pulter tilvenstre for Marthe. «Her gaar det efter Tur.» Han pegte bortpaa Bænken.

Marthe adlød mekanisk. «D'e' jo tydeligt, at di vet, ka' eg e' her for,» trøsted hun sig.

Da de andre var ekspederet, og den sidste af Konerne forlod Kontoret, rejste Marthe sig og nærmed sig Kassereren uden at sige noget.

«Kom saa med Trækseddelen,»sa denne, idet han rakte Haanden ud, mens han holdt Øjnene fæstede i en stor Regnskabsbog, som han netop havde skrevet i.

Dette kom Marthe saa uventet, at hun intet kunde svare, bare stod og maabte.

«Naa da!» udbrød Kassereren utaalmodigt og saa hen paa hende.

«Eg har'kje nokken Trækseddel,» begyndte Marthe og blev rød op i Tindingerne. «Eg e' Mor te Sivert, Kahytsgutten ombor' i «To Venner». Har'kje Kunselen sagt de'?»

«Hva' for no'e sagt? Naar I ikke skal trække, hvad er det saa I vil?»

«Jou, for Sivert har reddet Skibe' i Stormen, daa de gik nor'enom, og de' ville eg spørre, om han ikkje sku' ha en Belønning for?»

«Reddet Skibe', hvad er det for en Røverhistorie,» sa Kassereren og veksled et Blik med Kontoristerne, der gav sig til at fnise.

«Kunselen vet om de'.» stammed Marthe. «Eg va' her igaar, og daa ba' han meg komme igjen idag.»

Kassereren stod med et underligt Smil om Munden. «Det har jeg ikke hørt et

Muk om,» sa han, «men jeg kan jo gjerne spørge Konsulen.» Han aabned Gitteret og traadte udenfor. «Er det en Anbefaling fra Kaptejnen?» spurgte han og rakte Haanden ud efter Siverts Brev, som Marthe havde viklet ud af Tørklædet.

«D'e' Gutten min sit Brev,» svarte Marthe med dirrende Stemme. «Eg tok de' me', for om Kunselen ville se de'.

Kassereren saa uvis ud, og med en halvt forlegen, halvt haanlig Mine sa han: «Det er vist en Misforstaaelse. Men» – han syntes pludselig at fatte en Beslutning – «vil De gi mig Brevet, skal jeg gaa ud og vise det til Konsulen.»

Marthe folded Brevet ud, og idet hun pegte midt paa Siden sa hun: «Der staar de' altsamens,» hvorpaa Kassereren gik med det.

– «Konsulen kjender ikke det ringeste til det,» sa Kassereren, da han kom tilbage, idet han søgte at faa Bugt med sin lattermilde Mine. Han la Brevet sammen og rakte Marthe det. «Det maa være noget, Deres Søn har skrevet for Kommers, ellers vilde Kaptejnen sikkert git Rapport om det.» Han gik indenfor Gitteret og tørred sine Briller i et stort, rødt Silkelommetørklæ. «Kaptejnen har tværtom skrevet, at han har havt en pen og heldig Rejse.»

Ved disse Ord var det for Marthe, som om Stuen og det hele dansed rundt med hende, og hun kjendte de to Kontoristers Øjne i Nakken som onde Stik.

«De' va' daa høgst mærkværdigt,» fik hun med Møje frem, mens hendes skjælvende Fingre arbejded med at svøbe Tørklædet om Brevet igjen. «Kunselen sa daa igaar, at eg sku' komme igjen idag.»

Endskjøndt Marthe var saa skamfuld som ingensinde i sit Liv, tænkte hun dog med Ærgrelse paa, at hun til ingen Nytte to Dager i Træk havde iført sig sin bedste Puds og var gaat den lange Vej, og hvad vilde Jens vel sige.

«De' va' daa høgst mærkværdigt,» gjentok hun næsten grædefærdig.

«I skal dog ikke ha gaat forgjæves,» sa Kassereren. «Konsulen gav mig Ordre til at gi Jer to Specidaler.»

Marthe hørte pludselig en dump Susen for sine Øren. Det var liksom hun løftedes op fra Gulvet og sank ned igjen. «Gje meg to Specidaler,» hendes Stemme bæved, og hun misted Vejret. «Eg kom ikkje for te tigge.»

«Det var heller ikke Konsulens Mening, min go'e Kone,» – Kassererens Tone var høflig tilrettevisende. «Men Dalersedlerne vokser ikke paa Træer nu om Stunder, og Penger kommer altid vel med.» Og inden Marthe vidste Ord af det, havde Kassereren stukket hende to Sedler i Haanden. Derpaa vendte han hende Ryggen med et kort Farvel og bøjed sig over Protokollen.

Marthe vilde sige noget, men kunde ikke røre Tungen. Hun vilde lægge Pengene fra sig, men formaaed ikke at løfte Armen. Saa drejed hun sig om, og lidt efter mærked hun, at hun havde faat Gadestene under Fødderne. Hvorledes hun var kommen fra Kontoret ud paa Gaden, ante hun ikke. Paa Vejen hjemover bestræbte hun sig for at huske, om hun havde sagt Farvel, om hun var gaat hurtigt eller langsomt over Gulvet, om hun havde lukket Døren sagte eller haardt, men uden Nytte. Hun vidste bare, at hun var bleven behandlet som en Tigger, der vilde prelle Konsulen for Penger. «Konsulen gav mig Ordre til at gi Jer to Specidaler» – de Ord hørte hun uafladelig i sine Øren, Tonefaldet, Stemmen og det hele. Det strammed i hendes Mundviger og stak i Næsen. Inde i Hodet var det, som hun kjendte Hammerslag. Graaden sprængte paa, men hun svælgte den og stred imod.

Men da hun var kommen hjem, havde byttet Dragt og bragt Stasen i Forvaring, satte hun sig nedfor og græd af Hjærtenslyst, mens hun spurgte sig selv: «Ska' tru, at Sivert verkeli' bare har lygge' de'?»

Til sidst rejste hun sig og kasted Pengesedlerne, som hun undervejs havde krammet sammen mellem Fingrene til en Klump, ned i Komodeskuffen, gik saa ud i Kjøkkenet og la den tørrede Vask sammen til Rullen.

VIII

«Oh my lady come down below!»

saa en Lyd af Slæben og et Dunk.

«I have smashed my little toe»

saa igjen Slæbningen og Dunket.

«Oh my lady come down below!

Oh come down in the ice frost and snow!»ⁿ⁷⁷

Denne Opsang og denne larmende Dunken havde lydt i dagevis i og fra Rummet ombord i «To Venner», og Sivert var ikke istand til at faa hverken Ordene eller Melodien ud af sine Øren mere. Det værste var, at han hørte det allerbedst, naar det ikke var at høre, som naar der blev skaffet eller hvilet Middag.

Naar han var med i Rummet og selv tredje eller fjerde, anført af en nogen Neger, stod og halte i Touget, som var fastgjort om de tunge Træklodser, havde han ikke noget imod det. Da syntes han tvertom, at Arbejdet gik lettere ved det, og med stort Alvor skraalte han Negersangens Ord med om Isen, Frostene og Sneen, mens de i den kvælende Hede sled, saa Sveden hagled og formelig lavede Dammer omkring dem.

Kaptejnen havde antat nogle Negere, der var bleven ham anbefalet som «most brilliant workmen» og «first rate loaders»ⁿ⁷⁸ til Hjælp med Indladningen, og Arbejdet var virkelig ogsaa skredet saa raskt fremover, at Kaptejnen ikke fandt sig beføjet til at bruge nogen videre grov Mund i den Anledning, hvilket betød, at han hemmelig gned sig i Hænderne af Tilfredshed med Tilstanden. To Tredjedele af Ladningen, bestaaende af forskjellige Træsarter var indtat paa elleve Arbejdsdage; de holdt nu paa med at faa den sidste Slump af de glatte, runde Pokkenholdtsblokker og det krogede Logwoodstømmer forsvarlig afstuvet. Imorgen skulde de begynde at ta ind et Parti Sukker- og Rumfoustager, der til Kaptejnens Glæde stod og ventede paa Kajen.

Op fra Rummet kom de sveddryppende halv- og helnøgne Arbejdere. Skibsfolkene drev forud, trak sine til over Knæerne opsmøgede Sejldugsbukser af og gik paa Hodet i Sjøen. Negerne iførte sig sine Klædningsstykker og skyndte sig iland. Arbejdstiden var slut for idag. Den endte med Solnedgangen Kl. halvsvy, da Mørket uden forudgaaende Skumring pludselig faldt paa.

Sivert, der hjalp til i Rummet den Tid han kunde afse fra sin øvrige Gjærning, var idag bleven kaldt op tidligere end ellers. Kaptejnen og Styrmanden skulde iland, og han havde derfor faat Ordre til at gjøre klar til Skafning i god Tid. Det

kom ham vel tilpas, for han havde selv bedt om Landlov ikvæld, hvad der ogsaa var bleven ham tilstaat.

Han havde fattet en vigtig Beslutning. Ikvæld vilde han ikke være saa dum som han plejed deroppe i «Prinsesse Strit». Svarte var Jenterne, og styg Lugt var der af dem –, men alligevel, de andre lod sig ikke skræmme, saa vilde han det heller ikke. Han havde længe nok været til Latter. Bare han nu kom afsted før de andre. Han havde forstaat, at baade Sejlmageren og Kokken agted sig iland, og han vidste nok, hvor de vilde hen. Han skyndte sig derfor at gjøre fra sig, og straks derpaa stod han midtskibs nøgen til Bæltstedet og vasked sig i en Pøs Sodavand.

Over Fortet borte paa Port Royal var Maanen kommen op som en blodrød Skive. Efterhvert som den steg og fik en blegere Farve, kasted den en lysende Stribe henover Dækket. Fra en af Smaagaderne, der stødte op til Kajen, lød der Jodling og Negersange, ledsaget af en monoton, sækkepibeligende Musik. Paa Kajen tæt ved Skibet laa Negre og strakte sig paa Vareballerne og damped paa Cigaretter, der lyste som røde Gløder, mens de fjaste med sine Landsmandinder, hvis stærkt udskaarne Særke og brogede Kalikoskjørter i Maanelyset fik en blaalig Hvidhed. Et Stykke borte paa Havnen sang en Neger som rodde en Kano:

«I have got no wife
To bother my life
I paddle my own Canoe.»ⁿ⁷⁹

Fra Port Royal lød der Skud og Trompetstød, der kaldte Mandskabet i Kvarter. Omkring paa Skibene blev der slaat otte Glas. Naar de var færdig paa det ene, begyndte de paa det andet; Sivert syntes, det aldrig tog Ende i Kvæld. Store Insekter og glitrende Ildfluer summed i Luften.

«Oh my lady come down below,» nynnede Sivert, mens han bøjede sig over Pøsen og skyldte Sæbeskummet af sin Nakke.

En stor, slank Negerpike med en Kurv paa Hodet, som hun holdt paa med den ene Haand, mens den anden var stemmet om Hoften, saa Armen danned en spids Vinkel, kom spaserende ombord. Om den sorte, blottede Hals laa der gule og brandrøde Perler i mange Rader, og Sivert kunde se hendes Tænder lyse omkap med Øjenhviderne.

«Jyssss kaa vikti,» mumled Sivert og drejed Hodet efter hende. «Hon ter sig saa en Dronning, og saa e' hon bare en Vasketøs, til og me' en svart.» Stiv og gravitetisk gik hun agterover til Andenstyrmanden, der sad paa Bænken ved Rorhytten med bart Hode og aabent Skjortebryst, mens han røg sin Aftenpibe og svalte sig efter Dagens Arbejde.

«Good evening, Captain onboard?»ⁿ⁸⁰ hørte Sivert hende sige paa sit fede, brede Negerengelsk, hvorpaa Andenstyrmanden svarte, at han kunde ta imod Vasken og bad hende følge med sig ned.

«Skorpion!» skreg Sivert i det samme. «En stor, fæl Skorpion. Eg saag 'an saa tydeligt, han sku' just te og stikke meg i Foten.»

«Ikkje 'ant! Hadde de' enddaa vorre en Slange, saa sku' eg aldri' ha snakkt om de',» sa Andenstyrmanden haanlig.

«Di e' jo saa gifti'e,» mumled Sivert forbløffet.

«Ja, ka gaar Du barfot eter? Har eg ikkje sagt der kommer sa kjokt av Slanger og Skorpioner ombord me' Logwoodden? Men de' har vel ikkje vorre an't enn en stakkels uskyldi' Kakelak.»

Sivert protesterte og lusked saa ind i Kammeret, hvor der brændte Lampe. Han satte sig ned foran Andenstyrmandens sprukne, 6 Tommer lange Spejl med Flækker, hvor Kviksølvet var borte, og stræved med sit tætte, brune Haar. Skillingen skulde gaa fra Tindingen i en Bue forbi Øret. Han dypped den tinneløseⁿ⁸¹ Hornkam i en Vandskaal, strøg den gennem Haaret og glatted med Fingrene til begge Sider, mens han holdt Lampen tæt ved sit brunrøde, efter Sæbevasken glinsende Ansigt, men det smaakrøllede, gjenstridige Haar gjorde energisk Modstand. Omsider slog han sig tiltaals. Saa knytted han sit Konfirmationstørklæde om Halsen, brætted Skjortekraven ned over det, trak sin sorte Klædestrøje paa efter at ha gnedet lidt paa de grønligge Mugsjoller. Det var da svært, saa han havde vokset paa Rejsen. Han sled i Ærmene for at faa dem længere, men saasart han rørte paa sig, krøb de opover, forbi hans røde, knoklede Haandlede. Saa tog han ned fra Knagen en gulbrun Hat med spids Pul og vældig Skygge, som Negerne forarbejdede af tynd Bark og solgte for 6 Penceⁿ⁸² Stykket, satte den paa Snur, spejled sig atter, trak Skjorten op, saa den

faldt i en Pose ud over Bukselinningen, nikked fornøjet til sig selv, og gik. Han skyndte sig bortover Kajen, drejed om Hjørnet op i «Victoriastreet» med de mange Kontorlokaler og Butikker og slog saa ind paa en Sidegade tilhøjre af et landsbyagtigt Udseende. Husene, hvoraf de fleste havde et indhegnet Jordstykke foran med ældgamle, skjævestammede Palmetræer og Lysthuser af Bambusrør, saa uanselige og faldefærdige ud. De var liksom tilfældig henslængt her og der. Et stak frem i Gaden, et andet laa længere borte; nogle ligned Indianer- eller Fiskerhytter, andre havde to Etager med overbyggede Balkoner, baade oppe og nede forsynet med tæt Gitter af grønne Siv. Det lyste fra Husene omkap med Maaneskinnet, og Sivert saa Beboerne i sine luftige Beklædninger sysle indenfor og udenfor.

Foran en af de mindste Hytter hang en Mængde Snore fastgjort til Pæler og Palmetræer. En gammel Negerkjærring gik og hang Klær op til Tørring. Midt i Hyttedøren, med Maanelysset væltende ud over sig sad et yngre Fruentimmer og vred Tøj op af et Kar. Foran hende stod en splitternøgen Negergut med en stor, spids Mave og died hendes Bryst. Hvergang Gutten ved hendes Bevægelser misted Taget, slog han fra sig og skreg af Ilske. Saa skvætted Fruentimmeret Vand paa ham, og saa blev han saa rasende, at han rev hende i Haaret med begge Hænder og sparked bagud som en Hane, mens Fruentimmeret skoggerlo.

Sivert lo med og retted saa sine Skridt hen imod en Bygning, der laa lidt trukken tilbage fra Gaden, omgitt af en smal, lukket Veranda. De mange, uregelmæssig tilspidsede Gavler saa ud, som de var stillet løst hen paa Underetagens flade Tag. Lige over Indgangsdøren i Midten hang der en Lygte med rødt og grønt Glas, hvor der paa den ene Side stod skrevet:

«Appartements
to be had»

og paa den anden:

Well aired
bedsⁿ⁸³

Sivert havde bogstaveret sig gennem Ordene første Gang han var der, og

oversat dem paa sin Vis.

Han la Haanden paa Laagen i Indhegningen til Jordstykket, hvor en tøjret Ged laa og sov under et højstammet Kokustræ med et Kid ved Siden af sig.

Lyset fra Vinduerne og den aabne Dør, gjennem hvilken han saa «old Bob», den store, lysegrønne Papegøje, gyngte paa sin Ring, der hang ned fra Taget, vinked ham. Men han blev alligevel staaende. Hjærtet klapped heftigt, og Hodet brændte. Nu vilde han gjøre Alvor af det og gaa ind, men i det samme fik han travlt med at klø sine Mosquetstik nede paa Anklerne.

«Good evening gentlemen, good beds, nice girls!»ⁿ⁸⁴

Sivert fo'r sammen, skjønt han vidste, det var Papegøjen som talte; den sa altid det samme op igjen og op igjen.

Pludselig kom en omfangsrig Negerpige tilsyne i Døraabningen. Det var hende, de kaldte Miss Louise. Hun var klædt som en Linedanserinde med lyse Sko og Korsbaand helt op over de bugnende Lægge. I Hænderne holdt hun en Harmonika, som hun straks begyndte at spille «God save the Queen» paa, mens hun kasted spejdende Blikke ned mod Gaden. To andre Piger i lignende Antræk kom til. De satte Hænderne i Siden, bevægede Benene og vugged sig i Hofterne i Takt med Tonerne, mens de sang til. Hun i det blaa og med den vajende Fjer i Haaret var Nancy, og denⁿ⁸⁵ røde med Blomsterne og de flagrende Nakkebaand var Annie, men hvor monstro Emmeline var, tænkte Sivert. Det var den peneste eller ialtfald den mindst stygge. Bare de vilde flytte sig væk fra Døren, saa Sivert kunde gaa ind, for komme gaaende op, mens de alle tre stod der, var altfor flout. Med ét kom de ud over Verandaen og begyndte at bevæge sig nedover mod Laagen, fremdeles spillende og syngende.

Sivert krøb sammen for ikke at ses og fjærned sig hurtig. Da han var kommen et Stykke bort, retted han sig op, og idet Blodet fo'r stormende gjennem ham, gik han med sikre Skridt tilbage igjen.

Saasnart Pigerne fik Øje paa ham, aabned de Laagen og omringed ham med muntre Tilraab og kjærlige Velkomsthilsener, hvorpaa de tog ham imellem sig og førte ham op til Huset ind i den rummelige Stue, der havde en og to Døre paa alle fire Vægge. Her fik de ham til sæde i et Monstrum af en Straasofa, der stod i

Hjørnet ved Vinduet med et raat, forarbejdet Bord foran. I det modsatte Hjørne var en lignende Sofa og nøjagtig det samme Bord. Paa begge Sider af Indgangsdøren, var spændt to Hængekøjer tværs over Værelset med lange Touge, der var fastgjort i Væggen og slæbte henad Gulvets hullede Sivmætter. Paa en af Væggene var anbragt et skabliggende Møbel, hvis Døre stod paa Klem og fremviste nogle Glas og noget brøstfældigt Stentøj, med Skuffer oppe og nede, ud fra hvilke der stak Tøjstumper og Baandstykker. Ovenover Skabet hang farvede Litografier af Dronning Viktoria og Prins Albert i Kroningsdragt samt et med Fluesnaus belagt Spejl. Paa Bordene stod der Glas og tomme Flasker, en halvspist Kokusnød laa paa en Stol, nogle afgnavede Hønseben og et Stykke Hvedebrød oppe paa Skabet. Foran Vinduerne hang der Musselinsgardiner med lange Flænger og optrapsede Kanter. To Lamper med fedtede Glas og sprukne Kupler oplyste Rummet.

«Something to drink?»ⁿ⁸⁶ spurgte Louise, idet hun greb et Glas og førte det til Munden for at forklare Meningen.

«Aa yes,» svarte Sivert. «Drikke mener Du.» Han tog et Glas og gjorde som Louise.

Pigerne lo skraldende og klappede i de sorte Hænder. I det samme var al Forlegenhed strøget af Sivert.

«Aa yes,» gjentog han og stemte med i Latteren. «Dokker og eg drinke sammen, together,» retted han, idet han tog et Pengestykke op af Lommen og kastede det paa Bordet.

Pigerne lo mere og mere. Saa tog de ham om Halsen og vilde kysse ham. Men Sivert rystede dem af sig og saa sig om efter Emmeline.

Den fede Louise aabned en Dør og raabte: «Jack, old boy, come here!»ⁿ⁸⁷

En gammel, ludende Neger med stærkt rynket Ansigt, bare Fødder og en rødtribet Kalikobukse kom tilsyne fra et Aflukke bag ved Stuen.

«Yes sir, ma'am,»ⁿ⁸⁸ sa han med ligegyldig, vissen Stemme og blev staaende med hængende Arme.

Miss Louise pegte paa en Flaske og gam ham Ordre til at hente Rum.

«Let us have a dance!»ⁿ⁸⁹ raabte Nancy og trak Sivert op fra Sofaen.

«Nej, no! cannot!» forsikred Sivert og stred imod.

«Nonsens!» lo Nancy. «Me teach you.»ⁿ⁹⁰ Hun tog ham om Livet og dansed rundt med ham.

«Tu warm, tu warm!» skreg Sivert. «Tu møkke svet, you know!»

Pigerne brølte af Latter, og Nancy seg halvt i Knæ.

Louise kasted Harmonikaet fra sig, løb hen til Sivert, knapped hans Trøje op. «Take this off, you don't want it.»ⁿ⁹¹ Hun trak Trøjen af ham, løste Halstørklædet, aabned Skjortekraven og spurgte, om det ikke kjølte. Saa gav hun sig til at kildre ham. Nancy og Annie hjalp til. Sivert lo og skreg og forsvarte sig, men tilsidst rev han sig løs og løb rundt i Stuen forfulgt af de hujende Piger.

Dette holde de paa med, til Negeren kom tilbage.

Saa satte de sig til at drikke Rum, som de spædte med Vand, og sendte Gamlingen afsted efter Cigaretter.

Da Sivert havde tat nogle Slurk af Glasset, fik han Mod til at spørge efter Emmeline.

«Got business,»ⁿ⁹² var Louises korte Svar.

Straks efter blev en Dør aabnet midt imod og en halvgammel «Neger-Gentleman» i Nankins Dragt, med vældig Mave, korte, skrævende Ben, Ringe paa alle fingrene og en Masse Dingeldangel i den svære Guld Uhrkjæde kom ud. Han gik tværs over Gulvet og med et ligegyldigt: «Good evening ladies» forlod han Huset.

Et Øjeblik senere kom Emmeline ind fra den samme Dør. Hun var i Særkeærmer og et kort hvidt Musselinsskjørt med brogede Bouketter i; Hals og Arme var smykket med Perlerader, og det lange udslagne Haar var sammenknyttet om Panden og i Nakken med brandgule Silkebaand. Hendes Hud var lidt lysere end de andres, og hendes Mund ikke fuldt saa fremstaaende. Sivert syntes, hun næsten var dejlig i Aften.

«Are you there my sweet boy,»ⁿ⁹³ sa hun kjælent til Sivert, idet hun satte sig ved Siden af ham og strøg ham om Hagen. «Your beard don't stitch.»ⁿ⁹⁴ Hun la sit Ansigt ind til hans Kind og strøg det mod den.

Sivert, der var bleven modig af Rummen, slog Armene om hende og kyssed hende paa Halsen.

Dette syntes de andre ikke om. De skreg, at hun havde tat deres Plads, og sled og rev i Emmeline, som holdt fast paa Sivert, og søgte at puffe dem væk. Men da saa Louise bed hende i Armen og samtidig traadte hende paa Tærne, slap Emmeline Sivert og gav Louise en vældig Lusing. I samme Nu tumled de alle fire ude paa Gulvet i det vildeste Slagsmaal.

«Halloj, halloi! take it cooly, Folkens!»ⁿ⁹⁵ var der pludselig nogen, som raabte.

Sivert syntes, han skulde kjende Stemmen, og idet han slap Louises Haar, som han havde staat og trukket i for at faa hende bort fra Emmeline, løfted han Hodet og saa Sejlmageren og Sølvfest staa midt i Stuen.

«Der e' nok for mange Høns om en Hane, her,» lo Sølvfest, idet han greb Nancy om Livet og førte hende med sig hen til Sofaen. «Vi kom i rette Øgeblik, ka sejer Du, Sejlemaker?»

«Good evening my dearest darling favorite gentleman!»ⁿ⁹⁶ raabte Emmeline, da hun fik Øje paa Sejlmageren, og sprang hen til ham. Hun slynged Armene om hans Hals og kyssed ham utallige Gange med høje Smæld. Ogsaa Louise og Annie var ilet Sejlmageren imøde; nu stod de og trak ham i Armen og kjærtegned hans Hænder.

Sivert, der pludselig stod alene og upaaagtet, var næsten grædefærdig. Han følte Lyst til at gribe Sejlmageren i Struben og myrde ham paa Stedet. Med et hamtindrende Blik saa han hen paa ham, og saa slog det ham med et, hvor vakker Sejlmageren var, høj og bredskuldret, med lyst, smaakrøllet Haar, kroget Næse og blanke blaa Øjne, brunbrændt af Solen paa de skjægløse Kinder og drivende hvid oppe i Panden efter en Streg der, hvor Huen havde siddet, Munden liden og rød som et Rognebær og Tænderne hvide. Og saa kjæk han var i Klærene, bar i Halsen med den blaa Skjortekrave nedover Ryggen, som en Orlogsmænd.

Sivert gik hen til Bordet, tømte sit Glas og tændte sig en Cigarette.

«Ja, Du faar trøste Deg me' Flasken no, Sejlmakeren har stokke' Deg ut,» lo

Sølvfest. «Tøsene e' aldeles rivenes galne etter 'an enten di saa e' kvite eller svarte, raue eller blaa.»

«Here is the beauty of them all,»ⁿ⁹⁷ sa Emmeline, idet hun kom hen til Bordet førende Sejlmageren med sig. Hun skjænked i to Glas, gav det ene til Sejlmageren og drak ham til. Saa løb hun hen og kasted sig op i Hængekøjen, idet hun bredte Armene ud efter Sejlmageren og viste, at der var Plads til ham ogsaa. Han fulgte Indbydelsen, la sig op ved Siden af hende og satte ved Hjælp af Touget Hængekøjen i en gyngende Bevægelse.

Slaa Deg te' taals me' Skindvængenⁿ⁹⁸ der,» trøstede Sølvfest Sivert og pegte paa Annie, der stod ved Siden af ham og strøg Fingrene gjennem hans Haar. «Hon har jo ikke stort Kjøtt paa Bejnene, men Gu' singne meg hinner fremfor Fleskepølsen der.»

«What do you say?»ⁿ⁹⁹ spurgt Louise med sit apoplektiske Smil.

«Your skin is white as milk,»ⁿ¹⁰⁰ udbrød Emmeline fra Hængekøjen. I sin Beundring for Sejlmagerens hvide Hud havde hun brættet op hans Skjorteærme og laa nu og kjærtegnede Armen.

«Shall I Sing for you?»ⁿ¹⁰¹ spurgte Annie og stak sit kuglerunde Ansigt op under Næsen af Sivert, som sad med Albuerne paa Bordet og Kinderne i Hænderne, og da han intet Svar gav, stemte hun i Sangen om «The captain and his loving girl.»ⁿ¹⁰²

Louise greb sit Harmonika, satte sig op paa Kanten af Bordet og spille Melodien til Sangen, idet hun slog Takten med de dinglende Ben og hele Tiden viste sine store Tænder og det røde glinsende Tandkjød. I Omkvædet af hvert Vers, der lød saaledes:

«And the captain with the whiskers
Took a slight glance at me!»ⁿ¹⁰³

stemte alle Pigerne i med, endogsaa Emmeline fra Hængekøjen forsømte det ikke.

Før Sangen var helt tilende, hoppede Emmeline og Sejlmageren ud af Hængekøjen og løb Arm i Arm ind i et af de tilstødende Rum. –

I am going to get me a sweetheart
tonight.

Sivert drejede Hodet og saa en engelsk Matros fra et Skib, der laa og lossede ved Siden af «To Venner», staa paa Tærskelen til Indgangsdøren og kaste et mønstrende Blik til alle Sider. Saa gik han hen til Bordet, laa et Pengestykke fra sig og bad om noget at drikke.

«Se her,» sa Sølvfest og skjov Rumflasken hen til ham. «When that is empty, you give another.»[n104](#)

Matrosen skjænkede i, holdt Glasset op foran Lampen og betragtede Indholdet, mens han sang:

I am going to get me a sweetheart
tonight,
May be black, may be white, may
be yellow[n105](#)

Derpaa drak han, snapped Louise om Livet og fortsatte, mens han dansede bortover Gulvet:

«And I will love her because her complexion
will keep.
She is black, but that is no matter»[n106](#)

hvorpaa de forsvandt gennem Døren ved Siden af den, som Emmeline og Sejlmageren var gaaet ind ad.

Straks efter gik Sølvfest og Nancy gennem en tredje Dør.

Sivert drog Pusten med Besvær, og det flimrede for hans Øjne, mens Annie sad og puffed til ham og hviskede ham noget i Øret.

«Aa yes come an,» sa han saa med tykt Mæle, rejste sig med et Sæt og gik resolut bortover Gulvet, holdende Annie ved Haanden. Men med et blev Annie reven fra ham, og han selv skubbet tilside, og før han endnu fik besindet sig paa, hvad der var sket, saa han Bagsiden af Kokken, som trak afsted med Annie, og hørte hende sige: «No there, this way.»[n107](#) i næste Øjeblik havde en af Dørene lukket sig efter dem.

Sivert stod og stirrede med aabne Mund og sprængte Øjne; han kjendte sig som lamslaat. Men da det gik op for ham, at det var Kokken, som havde tat

hende fra ham, blev han saa rasende, at han skalv paa alle Lemmer. Han knytted Næven, sprang med løftet Arm hen mod Døren, slog den op paa vid Væg og stormed ind. Sekundet efter blev han imidlertid sat ud af Kokken med en saadan Kraft, at han fløj som en Bold bortover Gulvet og tørned mod Værelsets modsatte Væg. Samtidig hørte han en Slaa bli skudt for Døren, hvorfra han var kommen.

«Good beds, nice girls,» skratted Papegøjen oppe paa Ringen.

Sivert knytted Haanden op imod den og skreg, at den skulde holde Mund.

En vild Hævntrang kom op i ham. Han vilde stikke Ild paa Huset, brænde dem op allesammen. Han greb i Lommen efter Fyrstikker, men fandt ingen. Men noget vilde og maatte han gjøre; søgende fo'r hans Øjne rundt i Stuen. Flaskerne og Glassene, dem vilde han knuse mod de lukkede Døre. Han løb hen til Bordet og greb en af Flaskerne. Idet han vendte sig om for at kyle den afsted, kom den gamle Neger glidende hen imod ham. Saa satte han Flasken tilbage og blev raadvild staaende.

«All gone?» læsped Negeren og saa medlidende paa ham. «Your turn by and by,» [n108](#) føjed han saa til og nikked med et modbydeligt Smil.

Sivert blev greben af Skam og Væmmelse. Han saa sig om efter sin Trøje og Hat og opdaget begge Dele paa Gulvet ved Sofaen. Han gik hen og tog det op, satte Hatten paa, kasted Trøjen over Armen og skyndte sig ud.

Men hævne sig paa Kokken *vilde* han. Nu skulde han faa for altsammen paa én Gang. Iaften matte Slaget staa. Han vilde vente paa ham udenfor Huset, om det saa skulde vare til imorgentidlig. Han støtted sig mod den lille Laage, hvorigjennem Pigerne for en Timestid siden havde ført ham i Triumf, og betragted de oplyste Vinduer. Lidt efter lidt kom en tærende Følelse af Forladthed og Ydmygelse op i ham. Her stod han som et andet Udskud, mens alle de andre –, og endda han var kommen først!

Men saadan havde det været bestandig. Altid var han bleven skubbet tilside. Hele Tiden mens han gik paa «Bethlehem», [n109](#) naar de kom sammen for at lege, især hvis Smaapigerne var med, blev han paa en eller anden Vis sat udenfor. Som engang oppe paa Skansen, [n110](#) da han skulde være med til Far- og Mor-Spil. Den peneste og største af Smaapigerne havde sagt til ham: Vi to være Mand og Kone.

Og saa havde hele Flokken ordnet sig og lagt sig ned Par om Par i en lang Række – det skulde forestille, at det var Nat, og at de var gaat tilsengs. Og den pene Pige havde stukket Hodet ind i hans Arm og sagt, at saadan vilde hun ligge, for det gjorde alle Forældre. Da var der kommen en Gut, som ingen Kone havde faat, og trukket ham op efter Armen og raabt: Skynd Dig, skynd Dig, – dernede gaar din Farmor, hun er saa fuld, at hun ikke kan staa paa Benene, Du maa faa hende i Hus! Og han var faret op og ladt, som han syntes, det var pent af Gutten at varsko ham, endskjønt han kunde dræbt ham paa Stedet, for han vidste, det var Løgn og fundet paa for at faa hans Plads. Han var sprungen lige hjem og havde stængt sig inde i Vedboden for at skjule, hvor elendig han var. Han kunde ikke ha været mere end syv Aar gammel dengang, men han havde følt Skammen og Ydmygelsen som et voksent Menneske. Det havde svidt og værket i ham, og i enkelte Øjeblik var det som om noget flommed op indvendig, liksom han skulde drukne i det. Og endnu den Dag idag, naar han tænkte paa det –

Der gik en Bevægelse gennem hans Legeme, som om Brystet seg ned i Hofterne; Skuldrene begyndte ganske sagte at løftes op og ned, og en halvkvalt, hikkende Graad brød ud af ham. Men det varte kun lidt, saa tørte han sine Øjne med sit blaarudede Lommetørklæde, der var lagt sammen til en bitte liden Firkant, stak Hænderne i Lommen og indtog den forrige afventende Stilling.

Uf ja, de hans Bedsteforældre! Ved alle Lejligheder, saalangt han kunde huske tilbage, naar der opstod Uenigheder, eller nogen vilde ham tillivs, havde han faat dem slængt i Næsen paa sig. De havde ligget over ham som en ond Skam bestandig. Der blev aldrig et ordentligt Menneske af ham. At han nu iaften ogsaa kunde la sig hundse, nu han var Tusener af Mile borte fra dem! Først la Sejlmageren ta Emmeline fra sig, – skjønt det kunde nu endda gaa an – Sejlmageren var jo saa'n kjæk og vakker Fyr, men den rødhaarte, surøjede, hjulbente Kokken!

Han svor højt paa, at han skulde mørbanke ham.

I det samme stak det ham i Nakken. Han greb sig derop og kjendte en Mængde Vabler, som brændte og klødde. «Tsssss,» sang Mosqetterne omkring ham; han slog om sig, men de blev ved med sit «Tsssss». De satte sig paa Næsen, paa Panden, paa Hænderne; det nytted ikke, at han jog dem bort. Naar han

tænkte sig om, havde han hørt deres Surren hele Tiden, men været saa fordybet i Grublerier, at han ikke havde ænset dem. Men det gik ikke an at staa stille lenger; han vilde bli ædt op tilsidst her under Træerne. Det var bedre at drive frem og tilbage ude paa Vejen.

Han aabned Laagen og gik udenfor. Det var nu ganske stille allevegne. Husene havde lukket og slukket, men Maanen var kommen højere paa Himlen, og dens straalende Skin gjorde det lyst som en Dag. Sivert gik langs Indhegningen udover, forbi Huset, og vendte sig hvert Øjeblik for at se, om der kom nogen ud fra Stedet, han bevogted. Det varte heller ikke længe, før han saa en lang, smal Skygge falde tværs over Laagen ud paa Vejen. Sivert sneg sig om Hjørnet paa et af de fremspringende Smaahuser og keg frem. Det var den engelske Matros. Han fjerned sig hurtig i Retning af Havnen, mens han lystig nynnede Visen om «The black sweetheart» og vugged sig i Hofterne.

Lidt efter kom der en til. Det var Sølvfest. Han dinged til højre og venstre med Spark og Hop, saa Sandet røg omkring ham, mens han tog for sig snart i et Træ snart i et af Husgjørdene. Engang stupte han forover, planted Hænderne i den sandede Vej, og kom saa efter nogen Kryben om paa alle fire op igjen.

Før han endnu var ude af Sigte, saa Sivert atter en Skygge falde ud over Laagen. Denne Gang maatte det være Kokken. Han krummed Ryggen, holdt Hænderne ud for sig og stod paa Spranget til at styrte frem. Men saa opdaged han, at det var Sejlmageren. Hænderne faldt slapt ned, og han vilde trække sig længere tilbage, men i det samme hørte han en Fruentimmerstemme, der bad og graad. Sivert stak saa meget af Ansigtet frem foran Husvæggen, bag hvilken han stod skjult, at han fik Øjnene fri. Midt i Laagen stod Sejlmageren og stred for at komme løs fra Emmeline, der holdt begge sine Hænder sammenfoldet om hans Nakke. Hendes Hode var tilbagebøjet, og hun saa ham op i Ansigtet, mens hun talte indtrængende næsten skrigende. Sejlmageren svarte et og andet Enstavelsesord, mens han arbejded med hendes Arme for at løsne dem fra sin Hals.

«Take me with you, when you leave this country!» hørte Sivert hende sige, mens hun hulkede: «Oh, oh, oh! Me so unhappy, so miserable, my darling boy, oh, oh, oh! Fancy such conditions! Me shall die, when you part with me. You needn't

be ashamed of me. – Me not am negro, look at me, just a little brown, and my hair is soft and smooth.»ⁿ¹¹¹

«Get away with you, I can't stay here any longer!» udbrød saa Sejlmageren barskere end før. «Do you hear, I must onboard,»ⁿ¹¹² og med et kraftig Ryk sled han sig løs og løb afsted.

«You come back, you come back! Will you not!»ⁿ¹¹³ raabte Emmeline efter ham med en saa fortvilet Stemme, at det gik gennem Sivert.

Sejlmageren, der alt var et godt Stykke borte, vendte sig om og raabte: «Yes I come back by and by!»ⁿ¹¹⁴

«Tænk, at hun ikke generer sig for at vise, hvor glad hun er bleven i ham,» tænkte Sivert. Han blev saa underlig, baade rørt og undselig tilmode. Det var dog rart, at det ene Menneske vilde gjøre sig saa fattigt for det andet, selv om det nu var en svart eller halvsvart. Men kanske det var dette, de kaldte for Kjærlighed. Han studset ved Ordet og tænkte længe efter. Kjærlighed, men hun var jo bare en saa'n en, skulde tro, at de kunde være skabt likedan indvendig de som andre. «Ja Vorherre maa vide, hvordan det har sig,» mumled han tilsidst og keg atter frem.

Emmeline stod endnu ved Laagen med Ryggen vendt mod Sivert, og saa i den Retning Sejlmageren var løbet. Hun graad saa hun rysted, og hvert Øjeblik førte hun Haanden over Ansigtet. Endelig vendte hun sig med et stønnende Suk, og gik langsomt opover mod Huset.

Sivert gav sig til at patruljere i Smaavendinger udenfor Indhegningen. Den fordømte Kokken, som aldrig vilde ha sig frem. En skulde tro, han vidste, hvad som forestod.

Pludselig saa han en høj, bredskuldret Neger i hvid Dragt med hjælmformet Hue komme gaaende imod sig og stanse et Stykke borte. Sivert kjendte Konstabeluniformen og det gav et Sæt i ham.

«Han gaar vel sin Vej igjen,» tænkte han saa og fortsatte rolig sin Marsch. Naar han gik med Ryggen til ham, haabed han, at han skulde være borte, hver Gang han vendte sig, eller ialfald ha sat sig i Bevægelse i en eller anden Retning, men Konstabelen blev staaende stiv som en Støtte, og Sivert la Mærke til, at han uafsladelig iagttog ham. Tilsidst blev det ham saa uudholdeligt at kjende dette

Blik i Ryggen paa sig og se dette truende Spøgelse staa der og spejde, hvergang han vendte sig, at han beslutted at vige Pladsen. Han vilde gaa ombord, og vente der. Han kunde ligegodt prygle Kokken der som iland, der var ialfald ingen Konstabler til at blande sig i det, og nu sov de baade for og agter. Det kunde gaa i al Stilhed.

Da han havde fattet Beslutningen, gav han sig til at løbe. Idet han skulde dreje om Hjørnet ind i «Victoriastreet», saa han sig uvilkaarlig tilbage. Der kom Konstablen med lange Skridt ilende efter ham. «Det er fordi jeg løber,» tænkte Sivert og sagtned Farten. Ved Enden af «Victoriastreet», hvor Kajen begyndte, saa han sig atter om. Konstablen var lige i Hælene paa ham, det var øjensynligt, at han vilde se, hvor han agted sig hen.

«Har Du no aldri' faat en lang Næse før, saa ska' Du faa' de' inat,» mumled Sivert, idet han traadte op pa Landgangen og sprang ombord.

Konstablen var fulgt med lige til Skibet. Nu stod han stille paa Kajen og saa efter Sivert.

«Ka glaner Du etter, din langspelte Konstabelfant?» raabte Sivert ned til ham. «E' de' nokke Du vil?»

«He?» sa Konstablen, idet han førte Haanden op til Ørevippen, og traadte et Skridt nærmere.

«Kjæften te!» svarte Sivert, som nu følte sig overmodig og tryg. Derpaa drejed han sig paa Hælen og gik fløjtende agterover med afmaalte Skridt, ind i sit Kammer, hvor han vilde holde Udkig.

IX

Da han stille og forsigtig for ikke at vække Andenstyrmanden i Underkøjen havde byttet af sig Landgangsklærene, som han syntes var for gode til at slaas i, satte han sig nedfor paa Kisten ved det lille, aabne Vindu i Hyttens Forkant. Derfra kunde han overse saagodtsom hele Dækket, Landgangen og et Stykke af

Kajen.

«Ja saa Gu' hjælpe mig, staar ikke Kongstabelen der endnu,» udbrød han hviskende og lod sin Haand falde ned paa den lille Hylde under Vinduet, der var fastgjort i Væggen og tjente til Bor. «Eg trur han e' fastgrodd –. E' han ment paa, – nej, der lusker han av – de' va' daa endeli' vel engang.»

Da Sivert havde siddet lidt, blev han søvnig. Hodet var tungt efter Rummen, han havde nydt. «Den, som hadde seg en Skraa,» mumled han og stak Haanden ned i Andenstyrmandens Vestelomme paa Væggen, fandt hvad han søgte, bed et Stykke af og la Resten tilbage. Det hjalp; han følte sig med ét saa vaagen og saa oplagt til Slagsmaal som nogensinde.

Der kom en Skikkelse tilsyne paa Kajen, som stiled lige paa Skibet. Skulde det være Kokken? Nej, han var for høj. Nu satte den Foden paa Landgangsbrættet og kom ombord. Det var Styrmanden. Han saa ud til at være i slet Humør. Uden at se til højre eller venstre gik han agterover, snakkende med sig selv i en opbragt Tone: «Gu' gje, Fan'en hadde hele Kodiljen. Fordømte Tøsene ... d'e' Plyndring, rikti' gjedigen Plyndring,» Sivert hørte ham gaa ind i Kammeret om Bagbord og smælde Døren i efter sig.

«Den saa vil være me' i Lejken, faar smake Stejken,» sukked Sivert og smilte skadefro. «Saalissen e' de' –, han e' galen, for han e' bleven av me' Pengene sine, og eg e' galen for eg har mine me' meg igjen.»

«Men sku' de' ikkje være Kaftejnen, saa kommer der, saa ska' de' gaa underligt te,» Sivert satte Ansigtet lige i Vindusaabningen og spilte Øjnene op. «Nej, han ser meg for' liten ut igjen. – – Kaslag, ja Gu'sdø'e e' de' Kaftejnen, ja, men ka e' de' saa fejler 'an? Han e' full, aldeles plakatenes full. Eg ska' vædde paa, han finner ikkje Skuten. Jou saa sandelig kommer han sig ikkje op paa Lanngangen likevel –. Halloj der dratter 'an.» Sivert holdt Haanden for Munden og lo, saa det klukked i ham, mens han iagttog Kaptejnen, der Gang efter Gang satte den ene Fod paa Landgangsbrættet uden at kunne faa den anden med sig, hvorfor han uafsladelig hopped op og ned, idet han fægted med Armene og tilsidst slog Hatten af sig. Efter en Del frugtesløse Anstrengelser og mange Bukninger og Fejlgribninger, for at faa fat paa Hatten igjen, syntes han med ét at glemme, hvad han vilde. Han blev staaende lidt og saa paa sine Fødder som i den højeste

Forundring over et eller andet. Derpaa gav han sig atter ifærd med sine Forsøg paa at bestige Landgangen. Sivert lo, saa han værked.

«Eg trur eg faar ta og gaa ner og hjælpe 'an,» sa han omsider til sig selv. «D'e' daa bedst te faa 'an avvejen, før Kokken kommer.»

«Go' Kvæll, Kaftejn, værsgo' her e' Hatten Jeres.» Sivert var gaat ned paa Kajen lige forbi Kaptejnen, som ikke syntes at bemærke ham.

Kaptejnen gav en hæs Brummen fra sig, idet han bevæged Armene, som om han slog efter Fluer, og snapped derpaa, liksom tilfældig, Hatten fra Sivert, Men istedetfor at sætte den paa Hodet, som først øjensynlig havde været hans Hensigt, stak han den pludselig ind under Armen og klemte den flad med et Smæld, hvorpaa han satte alle ti Fingre sprikende op for Næsen og rakte Tungen ud.

«D'e' bedst, I gjer meg Han'en Jeres, Kaftejn,» sa saa Sivert med en Stemme, der var mat efter den voldsomme Latter, som han af al Magt havde søgt at bekjæmpe. «Lanngangsbrætte' e' kje nokke videre te gaa paa Nattens Ti'er,» og da Kaptejnen lod til hverken at forstaa eller høre, tog Sivert ham uden videre under Armen og fik ham med noget Besvær velbeholden ombord.

«Ska' eg følle Jer ner, Kaftejn?» spurgte Sivert, der havde sluppet ham.

Kaptejnen folded Armene over Brystet, kasted Overkroppen tilbage, gik et Par Skridt agterover med stiv Holdning og nogle Slæng af Fødderne, som om han vilde danse Lancier.

«Fin Skute, Barken «To Venner», dejli' Skute,» udbrød han saa med tykt Mæle og stod stille. «Tæt saa Potte – og se paa disse Natene,ⁿ¹¹⁵ han bøjed sig forover for at betragte Dækket, men tabte i det samme Balancen og vilde være falden, hvis Sivert ikke havde grebet ham.

«Kaptejnen paa «To Venner» bra' Mann,» snøvled han videre.

«Hædersmann, first rate fellow.ⁿ¹¹⁶ Du ska' kje bry Deg om, at han har drokke litevette i kvæll,» Tonen blev ydmyg næsten bedende, han stod i en ludende Stilling og vugged sagte frem og tilbage.

«I sku' gaa tekøjs, Kaftejn, se her e' Kappedøren.» Sivert gik hen, og slog Kappen op. «Gaa no ner, Kaftejn, Klokken e' mange,» Sivert var atter ved Siden af Kaptejnen, tog ham i Armen og trak ham afsted.

«En Ting vil eg seje før eg dør,» begyndte Kaptejnen og blev pludselig høitidelig, mens han, næsten baaren af Sivert, stavred ned over Trappen. «Gaa aldri' te Fruentimmer i fremmene Havner, aldri' sejer eg. – Di tar Blo'penger, og saa forfører di te Drik, te Dri',» en heftig Hikke afbrød ham, og saa blev han ved med at sige «te Drik» længe efter at Sivert havde faat ham væltet overende paa Sofaen inde i Kahytten.

I det samme Sivert fik Hodet op over Kahytskappen, saa han Kokken komme anstigende over Landgangen. Af hans slingrende Gang og ivrig nikkende Hode forstod han, at ogsaa han havde faat en Taar over Tørsten.

Efter Optrinnet med Kaptejnen, var imidlertid Sivert kommen i en saa munter Stemning, at han ikke længer var saa opsat paa at prygle Kokken. Det er bedst at vente til en anden Gang, tænkte han, eller var det kanske rettere at gjøre det af med det samme? Uvis drev han nogle Skridt henover Dækket med Blikket paa Kokken, som nu var kommen ombord og langsomt gik forover. «Han kan hverken se eller sanse ikvæll,» mumled Sivert og vilde gaa, men i det Øjeblik vendte Kokken sig og raabte med sin drukne Stemme: «Annie ba' meg helse te Pattebarne' vores!»

Han havde neppe faaet snud Ryggen til, for at fortsætte forover, før han havde Siverts Hænder om sin Strube, og i næste Nu laa han kladask i Dækket med Sivert ovenpaa sig.

Det blev et voldsomt Basketag. Kokken slog fra sig med knyttede Næver; den pludselige Forskrækkelse havde gjort ham næsten ædru. Men Sivert, som laa med Knæerne paa hans Bryst, havde Overtaget. Med den ene Haand letted han Kokkens Hode op efter Luggenⁿ¹¹⁷ og klasked det mod Dækket af al sin Kraft Gang efter Gang, med den anden slog han ham uophørlig i Ansigtet, og samtidig gjorde han, hvad han kunde med Fødderne. Kokken søgte at kaste ham af sig, men Sivert var ikke til at rokke, tiltrods for de vældige Slag, Kokken tildelte ham. Til sidst lykkedes det Kokken at faa ham rykket saa langt fremover, at han kunde komme til at gi ham et Spark bag, og i samme Nu fløj Sivert over hans Hode og næsegrus i Dækket en Alen borte. I en rasende Fart var Kokken paa Benene og havde faat Sivert under sig. Og nu byttede de Roller. Kokken tog Sivert i Luggen og slog hans Hode mod Dækket, men da han tredje Gang letted det op, saa Sivert

sit Snit til at bide ham i Næsen saa eftertrykkeligt, at Kokken med et Brøl, den eneste Lyd, de havde git fra sig under Slagsmaalet, slap Luggen og rulled ned paa Dækket ved Siden af Sivert, hvor han blev liggende som livløs.

«Saa fik 'an daa sin beskikkede Del,» mumled Sivert, idet han rejste sig op og betragted sit Offer. Kokken laa paa Side med Hodet bøjet ned mod Brystet og Ansigtet mod Dækket, saa det næsten var skjult.

Pludselig blev Sivert greben af Angst. Med en Gysen gjennem alle Lemmer sprang han ind i sit Kammer for at klæ af sig og gaa tilkøjs. Men idet han aabned Hænderne, der fremdeles havde været knyttet som til Slag, saa han, at den højre var fuld af røde Menneskehaar. Med en ny Gysen lukked han Døren op og rysted Haanden ud gjennem den. Straks efter blev et gustent Ansigt besmurt med Blod synligt i Spejlet. Med stirrende Øjne og strittende Haar vilde han vende Hodet for at se, om der var nogen, men hurtigere end han kunde gjøre det, vidste han, at Ansigtet var hans. Han tog fat i Snippen af Haandklædet paa Væggen og gav sig til at tørre Blodet af, mens han holdt Spejlet i den anden Haand. Der var intet Saar at opdage, og heller ikke var det Næseblod. Altsaa maatte det være kommet fra Kokken, da han bed ham. Hans Hænder rysted, og Tænderne begyndte at klapre i Munden paa ham. End om han havde bidt Kokken ihjel. Det var, som om alt stod stille indeni ham. Knap 16 Aar og kanske alt en Morder. Han keg ud gjennem Vinduet. Der laa Kokken paa samme Flæk og i samme Stilling. Forsigtig sneg han sig ud, listed over Dækket, bøjed sig ned over Kokken og lytted. Ikke Tegn til Aandepust at mærke. Han gik flere Gange rundt om ham i en ludende Stilling, lyttende og stirrende.

Aldeles tilintetgjort af Skræk tog han omsider Pøsen ved Kahytsdøren og hældte noget Vand over Hodet paa Kokken. Efter flere gjentagne Forsøg begyndte Kokken at røre paa sig. «Gu'skjelov, d' e' han daa ikkje,» sa Sivert ved sig selv og pusted ud i usigelig Lettelse, hvorpaa han blev ved med at hælde Vand paa ham, indtil han kom helt til sig selv. Med en jamrende Lyd rejste Kokken sig langsomt overende i en siddende Stilling, trak Knæerne op og støtted Albuerne paa dem, mens han med begge Hænder tog sig om Hodet. Sivert havde set et Glimt af hans Ansigt. Det var forfærdelig tilredt, Næsen opsvulmet og maset i Blod.

Sivert var imidlertid saa sjæleglad over, at Kokkens Liv var i Behold, at han gjerne kunde ha git sig til at synge. Hurtig og lydløst satte han Pøsen fra sig og sprang paa Taaspidserne tilbage til Kammeret. Før han krøb tilkøjs, keg han ud paa Dækket. Kokken var da kommen paa Benene. Støttet til Kabysvæggen drog han sig forover og forsvandt saa ved Hjørnet af Ruffet.

«Imor'entili' e' han like go' igjen,» trøstet Sivert sig, da han la Hodet paa Pudene og vendte sig mod Væggen. Straks efter faldt han i Søvn.

X

Næste Dag vaagned Kaptejnen med Hodeværk og ond Smag i Munden.

«Kaalissen Satan kan dette gaa te?» Han sad oprejst paa Sofakanten med hængende Arme og grundet over, hvorledes det hang sammen, at han var fuld paaklædt og ikke laa i sin Køje. Han trak Uhret op af Vestelommen og saa, at det var gaat istaa. Saa letted han sig lidt og keg op i Skylightet paa Skibsuhrer. Klokken var elleve.

«Jysses Pikijor', [n118](#) kaa e' de' den ser ut!» Han havde faat Øje paa sin Hat, der laa paa Gulvet fladtrykt som en Pandekage, og saa pludselig foresvæved der ham noget om, at han havde gaat med Sivert under Armen etsteds. Om det var iland eller ombord kunde han ikke bli klog paa.

«Du har nok hat Deg en durabeli' Blyhat, Hans Jørgen Hansen,» sa han til sig selv, idet han strøg sig over sit værkende Hode og bukket sig ned efter Hatten.

«Den saa hadde nokke surt Melkeblanne!» Han rejste sig, gik ind i Kammeret, laaste Hatten ned i en Kommodeskuffe og stak Nøglen til sig.

Bare han kunde komme efter, hvordan det hang sammen med dette, at han syntes, han havde gaat med Sivert under Armen. Det var vel noget, han havde drømt, skjøndt Fanden vide.

«Uf, denne Branntørst!» Men hvorom alting var, maatte han faa

Hverdagshabitten paa, før nogen saa ham og saa lade som ingenting.

Langt om længe blev han færdig med sin Omklædning, raabte paa Sivert og forlangte Kaffe.

«Værsgo' Kaffejn, Kaffen e' nerbragt,» meldte Sivert.

Kaptejnen strammed sig op, gik rask ud i Forkahytten, satte sig ved Bordet og skjænkede i.

«No, Du kom nok sejnt ombor' inat, he?» sa han til Sivert uden at se paa ham.

«Nej,» svarte Sivert langtrukket. «De' va'kje saa sejnt.»

«Va'kje saa sejnt,» hærmed Kaptejnen. «Ka kaller Du for sejnt, om eg maa være saa fri te spørre?»

«Han va'kje toll engang.»

«Saa har eg drømt de',» tænkte Kaptejnen lettet. «Han va' næsten to, før eg slap ut av Sodomæ' deroppe. Eg tænker nok han sku' set anderlissen malesjøs ut, hvis han havde hat meg under Armen.»

«Du maa ha Deg op te Ærterne, Sivert!» raabte en Stemme ned. «Di staar og bræner,» Andenstyrmandens Hode blev synligt ved Kappekanten.

«Ka ska' de' seje? E'kje de' Kokken, saa ska' passe Ærterne,» spurgte Kaptejnen.

Sivert stod stille i Trappen og saa forlegen ud.

«Ke'e der i Vejen me' Kokken?» vedblev Kaptejnen.

«Han ligger syk, Kaffejn,» sa Sivert med bortvendt Hode og sprang op Trappen.

«Han har vel vorre full, Svine,» mumled Kaptejnen. Kort efter gik han ovenpaa med en Krukke engelsk Salt i Lommen.

Paa Dækket var Arbejdet i fuld Gang. To af Mandskabet stod paa Kajen, hvor de slog Trosser om Rumfadene og paste paa at holde dem klar af Skibssiden. Ved Storlugen var syv Mand beskæftiget med at hejse Varerne ombord ved Hjælp af en firskaaren Talje. I Rummet under Lugen tog nogle Negere imod.

Kaptejnen stansede lidt og saa til Arbejdet. Ingenting var ham tilpas, og han gren paa baade Styrændene og Mandskabet, Blokkene peb, fordi de ikke var smurt, og en ny Trosse var ulovlig tat i Brug.

Da Kaptejnen kom ind i Ruffet, hvor Kokken laa i en Underkøje tæt ved Døren, gik han bagover af Forskrækkelse. Kokkens Ansigt var oversmurt med Blod, og i Næsetippen var der et gabende Saar. Med forbitret, klynkende Stemme fortalte Kokken om Siverts Overfald den foregaaende Nat.

«Du har no terget 'an saa bra,» sa Kaptejnen. «Eg undres ikkje paa, at Gutongen prylte Deg op en Gang, men bite Næsen av Folk, d'e' meg vel grovt.»

«Eg har hørt, at Bit ska' være livsfarli',» sa Kokken. «Eg ve no haape Kaftejn, at I faar 'an straffet saa Morder, hvis om eg sku' dø av de'.»

«Dø av de' – javest blaaser 'an! Men no ska' Du faa Deg en Doses engelsk Salt.»

«De' har eg ikkje Trang om, tværtimot,» sa Kokken afværgende.

«Engelsk Salt e' godt for alting.» Kaptejnen tog Krukken op af Lommen, slog en Portion af Indholdet i et Tinkrus, heldte Vand paa af en Flaske, rørte om i det med Fingeren, og tvang Kokken, der haardnakket vægred sig, til at drikke det. Derpaa gik han med en Opfordring til Kokken om at skynde sig i Klærene. Han skulde følge ham op til en Doktor.

Saa blev Sivert kaldt ned i Kahytten og maatte afgi Forklaring om, hvad der var foregaaet. Kaptejnen skjældte ham ud og spurgte, om han syntes, det var Maner at bruge slige Rævestreger i et ærligt Slagsmaal. Sivert forsvarte sig med, at Kokken havde holdt paa at ta Livet af ham.

«Jou no hjælper de' saapassa, at eg etterga' Deg Stejnty'e', Du knuste,» sa saa Kaptejnen. «No maa Du koste ny Næse paa Kokken.»

Der var noget i Kaptejnens Tone, som gjorde Sivert modigere. «De' gaar vel an te reparere 'an,» sa han og voved sig til et lidet Smil. Men saa buste Kaptejnen op og lovte ham Vand og Brød, naar de kom hjem.

En Stund efter var det Middagstid. Folkene gik til og fra Kabysen, mens de langed sine Madskaaler ind til Sivert, der stak Flæskelunsen i Bunden og øste Ærter ovenpaa. Paa Spiren ved Landgangen sad Kokken og ventede paa Kaptejnen, i sin bedste Puds med et Tørklæde bundet tværs over Næsen og Panden, saa kun et Øje var synligt. Han luded forover med Hodet i Hænderne og stirred mørk og dvask ud af sit ene Øje.

Da Folkenes Mad var ekspederet, kom Negrene og hentede sit. De holdt sig selv med Kosten, men skulde ha den tilberedt ombord. Med sine stegte Bananasbundter og en tynd Skive ristet Flæsk, som en af dem bar paa en Brødloaf, ⁿ¹¹⁹ steg de ned i Rummet for at holde Maaltid, hvorefter de, nøgne som de var, strakte sig paa Lasten for at sove Middag.

Sivert kom ud fra Kabyssen og tørred sig i en fugtig Faddug. Solen baged, brændte og oste; intetsteds var der Spor af Skygge eller Tegn til et Vindpust at mærke. «Inde er der gloende og ude er der gloende, og i selve Helvede kan de ikke ha det hedere,» tænkte Sivert, mens Sod og Sved i store Draaber siled fra Ansigtet ned over Halsen og det blottede Bryst. Saa greb han den fyldte Suppeterrin, der var bestemt for Kahytten, og bar den agterover. Idet han kom forbi Kokken, sparked denne ham paa Anklen, der stak nøgen op af den fladtraadte Tøffel.

«Ve Du spænne Bejn under meg, ser Du ikkje ka eg bærer paa?» raabte Sivert bidsk, og gik videre. Kokken fulgte ham med et stikkende Blik, og knytted Haanden efter ham, mens han bag Tørklædet mumled en Forbandelse.

Da Kokken om Eftermiddagen kom tilbage fra sit Besøg hos Doktoren, havde han et stort Hylster om Næsen. Det var just ved Mellemmadstid, og Folkene sad forud paa omvendte Pøser og Tougruller, klistret op ad Rufvæggen, som gav en Smule Skygge, tyggende og drikkende, med Kaffekjedlen stilled op paa Huggeblokken imellem sig.

Da Kokken viste sig, brød der løs en Storm af Latter og Vittigheder.

«Du ve' vel gie Deg te Cirkusbajas no?» raabte Baadsmanden.

«Eller Linjedanser!» spurgte Sølvfest, og lo, saa han fik Taarer i Øjnene. «No har eg aldri' set Make te Tryne!»

«Ve' kje Du ha meg me' Deg!» sa en Anden. «Eg kan staa paa Hovve og gaa paa Hænder, eg ska' gjøre de' gratis.»

Kokken gik forbi dem med en træven Mine ind i Ruffet, hvor han stopte sin Pibe, og la sig hen paa Køjen.

«Brever hemenifra!» raabte Kaptejnen, idet han sprang ned fra Landgangsbrættet og blev staaende midtskibs.

«Va de' Brevet, han sa?» raabte Sejlmageren, idet han fo'r op, og begyndte at slaa Giggen.ⁿ¹²⁰

«Lat os hen og høre, om der e' nokke te os,» sa Sølvfest. «Kaftejnen staar net saa han venter.»

Saa seg de afsted langs Rufvæggen, en efter en, kejtet og usikkert, som vidste de ikke, enten de vilde frem eller tilbage, og stilled sig op et Par Skridt fra Kaptejnen.

«K'e' de' Dokker ve'?» spurgte Kaptejnen, og plired polidsk til dem.

Folkene saa paa hinanden og smilte forlegent.

«Vi ville bare spørre, om der va' nokke te os,» kom det endelig fra Baadsmanden.

Kaptejnen stak Haanden ned i Brystlommen, fremtog en Pakke Breve og besaa Udenpaaskrifterne.

«Bestmatros Sølvfest, Zacharias Nilssen,» læste han op, «Sejlmaker Anton Marius Selsing, Baadsmand Torsten Rasmus Christensen, Skibskok Pitter Christian Hybenetten – nej, de andre e' te' Kahytten,» endte han.

De, hvis Navne blev nævnt, var traadt nærmere.

«Dokker faar di ikkje før etter Arbejdsti,» sa Kaptejnen. «Saa møkke Dokker sku' sitte og gniske over di hele Ettermedagen bortigjennem!»

«Vi ska'kje læse di før ikvæll, Kaftejn,» ytrede Sejlmageren. Han stod og saa ret ned for sig, og førte Spidsen af sin ene Fod frem og tilbage langs Dæksnaten.

«Du venter nok Brev fra Kjæresten, Du,» sa Kaptejnen drillende, «siden Du e' saa æggesjuk.»

«Ja, han e' alti forlovet alle Steder,» bemærkede Sølvfest og skjelte hen paa Kaptejnen, for at se, om han optog Spøgen godt.

«Ja, nok ut av de', Dokker faar di ikkje før ikvæll,» sa Kaptejnen. «D'e' godt at ha nokke at glæ' seg te'.» Han gik agter over nogle Skridt, men stansed og raabte tilbage: «Se her, lever Kokken sit, han holler vel Fridag allikevel, siden han har møst Fasongen paa Næsen sin!» Dermed gav han Brevet til Baadsmanden, som gik forud med det. –

Sivert sad paa Huk i Kabyssen og fejed op af Gulvet. Han sukked tidt og rysted saa smaat paa Hodet. Skjøndt han ikke havde ventet Brev her paa Stedet, og lige til nu ikke havde tænkt paa det, følte han sig dog saa underlig fattig ved intet at ha faat. «Naar jeg kommer til Marseille, ligger der Brev til mig,» trøsted han sig. Gad vidst, hvem der saa har skrevet det? Det blir vel Thrine, de sætter til det, og hvad staar der saa i det? «Kjære Broder Sivert, vi lever vel, og har det godt, skulde jeg hilse og sige fra mig og vores Forældre.» Han grebes med et af Længsel efter dem derhjemme, og i det samme stod de saa lyslevende for ham, at han syntes, de var ved Siden af ham, han behøved bare at række Haanden ud for at røre ved dem, og han hørte deres Stemmer saa tydeligt. Tænk, han havde Far og Mor og Søster og Bror! Det var liksom han ikke havde vidst det før i dette Øjeblik. Han havde aldrig tænkt, at der var noget i det, men nu kom det over ham med en Følelse af Glæde og Rigdom. Naar han nu fik brev fra dem i Marseille liksom de andre, Brev med hans fulde Navn og Poststempel paa, det vilde være et stolt Øjeblik.

Han faldt hen i Tanker. Haanden med Fejekosten blev liggende ved Siden af ham, og Bosbrættetⁿ¹²¹ gled ned paa Gulvet. Saa med ét lød Emmelines Graad og Jamren fra den foregaaende Nat, da hun skiltes fra Sejlmageren, i hans Øren. Tænk at være saa glad i et Menneske. Skulde tro, nogen nogensinde blev det i ham. Det maatte være underligt.

«E'de' hon Smaafylla, Farmoren din, hon, saa gaar langs Gaterne me' Tippe Tue, saa har lært Deg te bite saa godt?» blev der pludselig sagt lige over Hodet paa ham, og i det samme fik han et Puf af et spidst Knæ i Ryggen, saa han maatte ta for sig med Haanden for ikke at stupe forover.

«Slike fulle Strilekjærringer ska' være saa fæl te bite, har eg lote meg fortælle,» fortsatte Kokkens Stemme, «og Æple' faller ikkje langt fra Stammen. Han drikker naturligvis din Far ossaa, han ble' vel alet op me Brændevinstaaten han, istede' for me' Brøst.»

Det var for Sivert, som om han havde faat en Kniv boret ind i Hjærtet. Det kom brusende op inde i ham saa heftigt, at Aandepustet stansed, og saa satte det sig som en Prop i Halsen. I et eneste Glimt saa han for sig alle de Forsmædelser og Forfølgelser, han herefterdags vilde bli udsat for. Han, som havde været saa

rasende for det deroppe hos Pigerne igaaraftes. Nu fik han andet at vide. Hvis han havde kunnet krybe ned i Gulvet og skjult sig under det, vilde han ha gjort det. Men Gulvet aabned sig ikke. Der var intet andet at gjøre end at bli hvor han var. Famlende greb han efter Kosten og Bosbrættet, fejed Rusket omhyggelig op, gik ud og kasted det overbord.

Som i en Taage saa han Kokken staa og glo paa sig tæt ved Kahytsdøren, og som sviende Piskeslag, der langt borte fra suste ned over ham, ramte Lyden af hans Stemme, da han raabte efter ham: «Du sku' straks sagt, ka Folk Du e' kommen av, saa vi kunde vidst, ka Ull der e' i Deg! Enn seje meg a' de'. – Saa Du e' Saanesaan te Smaafylla, Du. Har Du set, kaa hon tar seg ut, naar hon klær sig naken midt paa Torge' for te skaffe seg Brænnevin? Kanskje Du har hjolpe hinner te sælle Fillene sine, ka? Og ka e' de', han heter han Farfaren din? Han drikker jo saa et Svin han ossaa! Naar Du no kommer i Tokthuse' for Mordforsøk, saa tænker eg, Du træffest me' Fameljen din der. – Sej, eg sa de'!»

Sivert hørte ikke mere. Han var gaat ind i sit Kammer, hvor han satte sig paa Kisten med optrukne Skuldre og Hagen helt nede paa Brystet. Nu var det naadd efter ham her langt ude i den vide Verden, det som han var flygtet fra. At han ogsaa nogensinde kunde ha følt sig sikker. At han ikke havde vidst, det maatte komme engang, at det maatte slaa ned som Lynild fra Himlen. Nu var det sket. I det første Brev Kokken fik hjemmefra, havde det staat. Og han, som havde villet være Storkar, villet te sig som han var jevngod med de andre. Han som var mærket fra før han blev født. Hvad var det, som stod i «Forklaringen» om at nogle Kar skabes til Vanære, andre til Ære. Han var et af dem til Vanære, men hvorfor netop han?

Ja, det kunde ikke nytte at grunde paa det. Det var vel saa bestemt i Guds vise Raad fra Evigheden af. Men var der da ingen Mulighed for at bli kvit det nogensinde? Hvis de nu begge to gik hen og døde, saa maatte vel Folk glemme det engang. De var jo gamle nu, skjønt ikke ældre, end at de kunde leve i gjerne 20 Aar til; saa blev de 80, hvis ikke en Ulykke gjorde Ende paa dem forinden.

Pludselig gled han ned af Kisten og la sig paa Knæ med foldede, oprakte Hænder og tilbagebøjet Hode, og mens Taarerne formelig strømmed over hans Ansigt, bad han dæmpet, indtrængende til Gud om, at han skulde la

Bedsteforældrene omkomme ved et Ulykkestilfælde saa snart som muligt. Eller i det mindste bare hende. Han tigged og trygled i lidenskabelige Udtryk og sa flere Ganger: «I Jesu Navn og for Jesu Skyld, for Du har jo lovet os, o Gud, at vi skal faa alt, hvad vi ber om i Jesu Navn.» Med et kom han i Tanker om, at der ogsaa stod skrevet, de skulde føie til: Din Vilje ske og ikke min. Men det skjøv han straks tilside og lod som han glemte det.

XI

Vandfyldingen var besørget og Provianten kommen ombord. De vented blod paa Kaptejnen, som var oppe og udklarerte, for at hale væk fra Kajen og fortøje i en Bøje et Stykke udpaa, hvor de skulde bli liggende, til Strømmen vendte om et Par Timers Tid.

Da Kaptejnen kom, fik de Ordre til at vente med Forhalingen. I sidste Øjeblik havde Konsulen for høj Fragt faat ham overtalt til at skaffe Plads til to Franskmænd, en Botaniker og en Zoolog, der rejste for Jardin des Plantes og nu skulde vende hjem med sin erhvervede Forsyning. Andenstyrmanden fik Ordre til at flytte ind til Styrmanden om Bagbord, hvor der var en tom Overkøje, og Sivert skulde forud og bli Køjekammerat med en af Folkene. Kammeret om Styrbord skulde Franskmændene ha.

Kort efter indfandt Passagererne sig med to store Vognlæs Bagage foruden de Pakkenelliker, de bar i Hænderne. Kaptejnen var gaat ned i Kahytten for at skrive Afsejlingsbrev til Rederiet, og Styrmanden satte nogle af Folkene til at være behjælpelig med Indskibningen. Der var Bure med levende Fugle, aflange Kasser uden Laag, hvor der laa Skildpadder i grønt, slimet Vand, 6 i hver, Side om Side, høje, firkantede Kasser, oventil lukket med Staaltraadsnet; i nogle var der Slinger, store og smaa, i andre Krokodiller. Sivert, der hjalp til med at bære Sagerne ombord, betragted alt med store Øjne. To Kister, hvis Sidestykker bestod af Jernsprinkler, blev stillet hen paa Storlugen. Sivert luded sig ned for at

kige ind i dem, men trak hurtig Ansigtet til sig, da nogle Tigerkatte hvæsende viste ham Tænder. I en Indretning, som ligned et Hundehus, holdt et Par sorte Pindsvin til. Saa var der en mængde aflange Zinkdaaser med Glasruder til Laag, fulde af de underligste Fiske og altslags stygt Kryb. Desforuden en vældig Bundt Cigarkasser med Æg og Larver i Bomuld, mandshøje Pakker indsvøbt i Matter, hvorfra der stak ud Spidser af Siv og visne Blade, og paa altsammen stod skrevet med store Bogstaver: *Mrs. J. Beauvais & Pierre Bouvier, Voyageurs pour Jardin des Plantes. Paris.*

Da Kaptejnen kom op paa Dækket og saa, hvor stor Franskmændenes Bagage var, fik han den største Lyst til at gjøre kort Proces og nægte at ta dem med; men i Betragtning af, at der ikke var Tid til at underrette Konsulen, der havde hans Løfte, nøjedes han med at skjælde og smælde paa Engelsk og Norsk, og rive en Masse Eder af sig op i Ansigtet paa Franskmændene, idet han trued med at hive dem og deres Skrammel paa Sjøen, saasart de kom ud af Havnen. Franskmændene, der var optat af at faa deres Sager godt anbragt, gav sig ikke Tid til at tænke paa, hvad Kaptejnen mente med sin underlige Adfærd. Af og til udstødte de et kort «he»? og sendte Kaptejnen et hurtigt, studsende Øjekast, mens de selv tog Haand i med Kasserne og maalte Pladserne ud paa Dækket.

«Allright, plenty de place, capitaine,» sa den ene af dem, da de omsider havde faat alting ombord, idet han tog Straahatten af og tørred sit skaldede Hode med sit Lommetørklæde.

«Jou, Du synes vel de' din franske Tordivel,ⁿ¹²²» svarte Kaptejnen opbragt. «Kom her aa ta' et Tak i denne, Sølvfest!» raabte han derpaa og greb fat i en af Kasserne. «Hadde di kunnet spreje de' enno mere utover, sa jamen hadde di gjort de'. Op me' 'an!» Og hjulpet af Sølvfest løfted han Kassen op for at stille den ovenpaa en af de høje med Staaltraadsnæt, hvori der laa to Krokodiller. Men saa sprang Franskmanden til og greb Kaptejnen i Armen, og med et Ansigt der lynte af Forskrækkelse og Harmen, protesterte han ved de heftigste Bevægelser og en ustanselig Ordstrøm mod Kaptejnens Hensigt.

Kaptejnen blev saa forbløffet over denne energiske Optræden, at han med et fortrædeligt «Fan 'en te Igle!» lod Kassen falde ned igjen.

«Il leurs faut de soleil!» raabte Franskmanden, «Considerez donc,

Capitaine!»

«Aa rejs te Donders!» udbrød Kaptejnen. «Slikt Pak, saa ikke engang kan snakke, saa kristeli'e Folk forstaar di.»

«Ils want de sun, sunshine, you know,» begyndte Franskmanden roligere, idet han anstrengte sin Hukommelse for at huske den Smule Engelsk, han kunde. «Sans, without I mean, sun, you know, ils,» han pegte paa Krokodillerne, «shall die you know.» Ordet «die» udtalte han med en langstrakt og dyb Betoning, idet han la Hodet bagover og lukked Øjnene.

«Yes, I understand, they must have sun for not to die,ⁿ¹²³» svarte Kaptejnen mere medgjørlig. Han var bleven overrasket ved at mærke, hvor let han havde for at forstaa Fransk.

«Précisément!» udbrør Franskmanden med straalende Mine. «Just so! Magnifique Capitaine.» Han lo muntert og betragted Kaptejnen med Henrykkelse.

«Aa yes alright!» vinked Kaptejnen, idet han sprang agterud op paa Hyttetaget, for at overse Arbejdet med Udhalingen, som nu var i fuld Gang.

De to Franskmænd, hvoraf den ene med sort Helskjæg, slunken Mave, og en lidt rund Ryg, saa ud til at være midaldrende, mens den anden var ung og slank, med en fin, blond Mustache og lyst, glat Haar, pusled om mellem sine Kasser og Pakkenelliker, som de ordned og flytted om paa, mens de uafsladelig pludred og tog hinanden paa Raad.

De de ikke mere fandt noget at rette paa, gav de sig til at betragte Manøvreringen, som aabenbart interesserte dem meget. Paa Rorhytten stod Lodsens ved Siden af Kaptejnen og hylte paa sit Negerengelsk sine Ordre ud over Mandskabet, der sprang fra for til agter brummende og bandende det ufremkommelige Dæk, og hvert Øjeblik skubbed Franskmændene, der gik og keg op i Riggeren, hvor Sejlene blev sat det ene efter det andet. De flytted og flytted sig, men allevegne var de i Vejen. Tilsidst satte de sig ned paa Kanten af Storlugen, med Benene trukket tæt ind til sig, og røg Cigaretter, men efter en halv Times Forløb blev de træt af den tvungne Stilling og begyndte at se sig om efter Kahytten, hvis Nedgang var skjult af deres Fuglebure.

«La chambre en bas, he?» vendte den ene sig til Kokken, der nu var uden Næsehylster, og stod i Nærheden og banked Stokfisk.

«Ja, kom te meg, ska' Du ble klok,» sa han halvhøjt uden at afbryde sin Gjerning eller i mindste Maade lade som han havde hørt.

Den blonde rejste sig op og gik tæt hen til ham.

«La chambre, you understand, la cabane, you know?»ⁿ¹²⁴ Franskmanden gjorde en Bevægelse, som om han gik gennem en Dør, idet han med Knoen af Pegefingern banked Kokken paa Skulderen.

Kokken retted sig op, og idet han nærmed sit Ansigt tæt til Spørgerens Øre, raabte han saa højt som til en døv: «Forstaar 'kje Malebarisk her ombor'!»

«Lordaud,»ⁿ¹²⁵ brummed den blonde, idet han trak paa Skulderen, og satte sig hen igjen til sin Rejsefælle.

«Look here, Cabane en bas?» raabte straks derpaa han med Helskægget til en Matros, som sprang forbi.

Intet Svar.

Dette Optrin gjentog sig fire fem Gange. De saa mistrøstig paa hinanden, og saa sa den ene noget, hvorover de begge brast i Latter.

Kort efter kom Sivert forbi.

«Pst, pst, look here, good boy.»

Sivert stansed og tog til Huen.

«You tell me, ou est la cabane?» spurgte den ældste, idet han rejste sig op og la Haanden paa Siverts Skulder.

«Kaban, not understand that,» svarte Sivert.

«Chambre, salon,» vedblev Franskmanden, og bøjed sit Ansigt tæt ind til Sivert.

«Salongen, aa you mean Kajytten!» udbrød Sivert smilende.

«Si, si! la cajute, la cajute, clever boy, thank you!» raabte Franskmanden, og bredte Armene ud, som om han vilde slutte Sivert i dem.

«Very well, kom me' meg,» sa Sivert, og gik agterover ned i Kahytten fulgt af de taknemmelige Franskmænd, som da de var kommet nedenunder, gjorde ham

begribeligt, at de vilde ha noget at spise.

Da de senere kom op paa Dækket, var Lodsens gaar fra Borde, og Skibet stod for fulde Sejl og god Bris ud fra Øen, hvis høje Bjærg med de skarpe Konturer tegnede sig blaasort mod den klare Himmel, hvor Stjernerne begyndte at bli synlig.

Efter nogen Tids Forløb fik de fat paa Sivert og forklarte ham ved Tegn og en Blanding af engelske og franske Enstavelsesord, at de vilde tilkøjs.

Sivert gik hen til sit forrige Kammer. «Vars-arti' please,» sa han, og indbød dem med en Haandbevægelse til at træde indenfor. Saa tændte han Lampen og begyndte at rede Køjerne op. Franskændene kom med to Bylter i Remmer, hvoraf de fremtog Plaid og Luftpuder og forskellige Smaasager.

«Votre name, good boy, comment vous appelez vous?» spurgte den ældste, idet han trak en Nathue ned over sin Skaldepande.

«Not understand,» sa Sivert, som stod i Døraabningen. Kammeret var saa lidet, at der ikke var Plads for mere end to ad Gangen.

«Look here,» vedblev Franskmanden. «Name of this ship, Do Venner, he?»

«Yes,» nikkede Sivert.

«And your name, he?» Han pikkede ham paa Brystet.

«Sivert,» udbrød denne med et bredt Smil.

«Sivert,» gjentog Franskmanden fornøjet. «My name,» Franskmanden berørte sin Pande, «Jean Beauvais, you call me monsieur Jean. Understand that?»

«Yes, I kalle you Mossjø Sjang,» sa Sivert.

«And that gentleman there,» han pegte paa den blonde, der sad paa Køjekanten og tog Tøfler paa, «his name Bouvier.»

«Monsieur Pierre,» afbrød denne, og saa venlig paa Sivert.

«You call him Monsieur Pierre, understand?» spurgte den anden.

«Allright, vær'sarti' good night,» svarte Sivert muntert og trak sig tilbage.

«Nokken rare Fyrer,» sa Sivert til sig selv, mens han gik forover, «men snille og fornøjeli'e.» Han lo ved Tanken om deres Snak og Fagter. «De' va' daa bra', vi fik di me',» tænkte han videre. «No kan eg ha di te tulle me' paa Rejsen, di

slipper daa te sjikanere meg me' Fameljen min. Ingenting vet di, og ingenting forstaar di, om nokken ville seje nokke, – saa vel e'.»

«Ja, som sagt va', hon ba' meg helse Deg under gretenes Taarer» – Sivert hørte Sølvfests Stemme, idet han drejed om Ruffhjørnet og keg ind til Folkene. I det flimrende Halvlys, som den glasløse, osende Tranlampe, fra Loftet under en sodet Blikskjærm, spredte omkring sig, sad de paa sine Kister og røg sine Aftenpiber.

«Tell him, that his own Emmeline is going to die,»ⁿ¹²⁶ sa hun te meg,» fortsatte Sølvfest, og saa hen paa Sejlmageren.

«Ja hon,» sa Sejlmageren med et hovent Smil, «hon va' jo snobt tussete. Hon bandte paa, at hon ville dræpe seg.»

«Ja, vi'kje Du tru 'an,» sa Baadsmanden og spytted.

«Dekelen vet,» satte Sølvfest i. «Eg har daa kjendt en Tøs, saa droknet sig forde Kjæresten slo' op me' hinner.»

«Ja Kvinnfolkene e'kje go' te ble klok paa,» mente Sejlmageren. Somme har de' saa, og somme saa, men Mesteparten e' liksaa letsindi' saa vi Mannfolk, d'e' no min Mening.»

«Hvis di bare torde sleppe seg løs,» sa Sølvfest med en dybsindig Mine.

«Sleppe seg løs! Aa no saa Skaal igjen!» lo Sejlmageren, og lod sin knyttede Haand falde ned paa Kisten.

«Ja, di, saa hører te Han'teringen, kem snakker om di!»

«Di andre ogsaa,» sa Sejlmageren og nikked, «mangen Gang di, en mindst sku' tru de' te. Bra' Manns Barn, ja, eg kan gjerne seje di fineste e' di værste.»

«Ja, Du kjenner vel te de' Du,» haante Baadsmanden.

«Mere enn saa nokken trur,» svarte Sejlmageren, og nikked hemmelighedsfuldt.

«Du ve kanskje fortælle, Du har spelt Kjæreste me' en fin Dame?» spurgte Baadsmanden og saa paa ham med sammenknebnede Øjne.

«Ja rikti' rejarli' ossaa,» sa Sejlmageren og slog Haandfladerne sammen med et Klask.

«Fortæl!» udbrød Sivert, som havde tændt sin Snadde og nu sad paa den høje Dørstok.

«No vaaknet Næseeteren!» lo Sølvfest. «Se kaa glubsk han ble', net saa han ville te og bite i de'. Din Tosk,» han vendte sig mod Sivert. «Du kan daa vel begribe, at han bare lvger!»

«Lyger! Nej saa Pine bitter Dø', om eg de' gjør, no bannte eg,» sa Sejlmageren, «og no ska' eg fortælle de' paa Tross.»

«De' va' for tre Aar siden,» begyndte han, «den Vinteren eg va' mønstret av me' «Haape», Dokker vet Briggen, saa Tønnesen fører, daa, naar eg va' utlært paa Lofte' gik eg sommeti'er Ærener for Konsel Hoff sine, for min Mor va' Gangkaane der, og saalissen kom de' seg. Daa hadde Datteren, hon heter endaa Thora og e' no gift me' nokke militært fra Kristiania, alti' saa møyke Maskepi' me' meg. Saa sku' eg op paa Værelse' hinnes og fløtte paa Komoden og saa sku' eg ta' en Plyg ut av Støvvelen hinnes, saa stak hinner i Hælen. Og bestandi' ga' hon seg saa'n go' Ti' me' meg og kom ani Hænderne mine og sto' klint op etter meg, og mange Ganger bokket hon seg saa tæt hen te meg, at hon kjitlet meg me' Haare' sit paa Næsen min, og eg kjennte tydeligt den fine Lokten av hinner. Men kem kunde tænke paa slikt? Hvi kunde jeg have saa syndefulde Tanker, som skrevet staar.» Sejlmageren lo klukkende og tændte saa sin Pibe, før han fortsatte: «Hos meg va' de' aldri' opkommet, for hon gik jo baade i Silke og an't og va' en af Byens fineste Frøkener. Saa va' de en Ettermedag hon sa te meg, om eg ville komme og hente hinner om Kvællen oppe hos Røjs sine paa Kalfare'. Ka Ti' ska eg være der, sejer eg saa. Omtrent Kl. 11, svarte hon, og eg sejer: Godt Frøken, eg ska' være paa Flækken. Som sagt, saa gjort. Vi gik a'ste', hon forre, eg baketter. Men daa vi kom forbi Stasporten, der me' Kjerregaar'en, ville hon gaa paa Siden av meg. Saa Du ikkje nokke derinne mellem Gravene, Anton, sa hon ganske sagte og me' de' samme grep hon meg under Armen og klemte saa fast, at eg va' færdi' te skrike. Kaa henne? sejer eg, og ve' staa stille, men hon tok meg me' Makt og skalv over hele Kroppen. Eg blev ganske fælen, for eg syntes, eg skimtet nokke kvitt inne mellem Træene i Maaneskjinne'. Saa me' én Gang ga' vi os te løpe i ét Renn like te di Sjøfarenes Fattighus. Daa va' hon saa anpusten, at hon maatte stanse, og saa lutet hon seg hen te meg, saa Hovve kom ner paa

Skulderen min. Best saa de' va' begyndte hon te le. Jykses kaa hon lo; eg visste ikkje an't enn te le me', og de' gjore eg saa de' hadde Skik. Kaa dom vi kan være, Anton, sa hon saa, kom la os gaa orntlig. I det samme saa vi en Vaktmann i et Skilderhus staa op og glo paa os, og saa ble hon saa flou, at hon løp igjen me' meg i Han'en. Saalissen gik de' hele Vejen, intel vi kom te Torgehjørne', kaa hon budde. De' va' den rareste Tur, eg nokkensinde ha vorre me' te, men de' bedste e' te bake, for daa eg hadde faat Nøklen op af Lommen og lokket op for hinner, og tokke Huen av for te seje pent Go'nat, saa rimeligt va', daa grep hon meg igjen under Armen og sa likesaa sagte saa oppe me' Kjerregaar'en: Eg e' saa bange, Anton, te gaa inn aleine, Du ma følle meg op. Natorli'vis, eg saa gjor'e like ovne paa te hinnes Kammers. Uf her e' saa mørkt, sejer hon saa, Du maa 'kje gaa, før eg faar tændt Lys, kom inn me', og saa trækker hon meg inn og lokker Døren. Saa sto' hon lidt og putlet me' Fyrstikkene og møste di paa Golve', og saa, før eg visste Or' av de', kastet hon seg bejnt om Halsen paa meg og begyndte te grete og te prate nokke om, at eg ikkje maatte tru, hon va' saa'n, eller tænke ondt om hinner. Gu' Fader maa vite, ka' hon sa, for saa begyndte eg te svette og puste, og Gu' gje, eg ikkje graat eg ossaa. Ret saa de' va' kysset hon meg midt paa Mun'en og sa Go'nat, at no maatte eg gaa, men daa va' eg bleven spellenes galen, og saa tok eg hinner om Live' og trøkket og kysset hinner, saa hon ropte hon møste Pusten. Eg brydde meg ikkje om nokken Ting mere, og saa kan Dokker banne paa de' gik for seg.» Sejmageren smilte og klødde sig i Hodet og syntes rent at bli borte i Erindringen.

«No har eg aldri' i mit syndi'e Liv hørt saa galt!»

«Daa likte Du Deg daa, din skjægløse Kjuagut!» sa Sølvfest og Baadsmanden i Munden paa hinanden.

«Ka mer, ka mer!» raabte Sivert med opspilte Øjne og en Lyd i Stemmen, som om han havde hørt en Spøgelseshistorie.

«Mer,» gjepte Sejmageren. «Synes Du ikkje, de va vel blaast me' de' saa va'?»

«Men ka sa hon baketter?» vilde Sølvfest vide.

«Ikkje de' værdi'e Grann,» svarte Sejmageren. «Mens eg gjor'e meg istann te gaa, laag hon borte i Sengen, saa lyste kvit i Maaneskjinne', me' Hovve gjømt i

Puten saa stille saa et Lik, og daa eg tok hinner i Han'en te Farvel, va' hon kall og net saa valen. Eg tutlet meg a'ste' de' forteste skje kunde. Eg maa seje saa sannt va', at eg visste ikkje, enten eg sku' være gla' eller ej.»

«Men kaalissen va' hon sejnere hen?» spurgte Sølvfest.

«Eg snakte ikkje me' hinner mere enn saa én Gang baketter. De' va' forbi me' alle baade Budsenninger og Maskepier siden den Dag, og eg va' like sæl, naar eg betænkte, kem sin Dotter hon va'.»

«En Gang siden, sejer Du, kaa gik de' te?»

«Jou, de' va fjorten Dager baketter, daa passet hon meg op nere i Gangen en Kvæll eg sku hem. Der brændte et Lys i en Løkt oppe i Take', saa eg kunde godt se hinnes Ansigt, endaa hon klinte seg op te Væggen borti Skyggen, hon va' saa blejk saa et Laken og Haare' hang ner i Øgene paa hinner, net saa de' va' dødt. Daa eg kom forbi, rakte hon Han'en ut, men trak 'an straks te seg igjen, liksaa nokke hadde stokke hinner. Eg stanset og sa: Go' Aftning, Frøken. «Jeg vilde gjerne be Dem,» hon sa Di te meg daa, «at Di,» saa tidde hon og tok Han'en for Øgene. Ka va' de' Frøken, sa eg høflikt og pent, an't ska' hon ikkje kunne seje meg paa. Saa skjalv hon i Knæene og seg nerover, net so hon ville falle, og eg gik hen og ville støtte hinner, men daa rettet hon seg, og ble dobbelt saa lang saa elles. «Jeg vilde bare be Dem om, at Di tier stille me' de', ja me' de' andre,» sejer hon saa, og saa slog hun med Nakken. Ka saa de' anbelanger, saa kan Frøken være rolig, svarte eg saa. Me' ét fo'r hon hen te meg, grep meg i Skulderen og rystet meg, saa de' knakte i 'an. «E' de' vist, lover Di meg de'?» sa hon og skar Tænderne sammen. Ska' eg banne, Frøken? sporte eg. «Jeg dræper mig, hvis Di sier noget,» sa hon saa og vrængte Øgene, saa eg bare saag Kviten. Eg ska' tie saa en Mus, svarte eg. «Godt,» sa hon og stak meg en Femdalerseddel i Han'en, «jeg stoler paa Dem.» Der'me gik hon, og siden e' hon aldri' kommen meg for Øge mere.»

«Den Utgivten kunde hon no gjerne ha spart seg for,» bemærked Baadsmanden tørt.

«Eg har holdt mit Løfte like te i Kvæll,» sa Sejlmageren, «og eg ve be Dokker om at ikkje fortælle de' te nokken.»

Før Sejlmageren endnu havde udtalt, fik Sivert et Spark i Ryggen, og Kokken skræved ind over Dørstokken ved Siden af ham, idet han skreg: «Avvejen

Smaafyllert!»

Sivert greb fat i Kanten af Døraabningen og blev siddende, hvor han sad. Han var saa optat af Sejlmagerens Fortælling, at han knapt la Mærke til Kokkens Fjendtligheder. Hans tætte, stærke Haar stod rejst som paa en elektrisk Børste, og skjønt det var 25 Grader Reaumur, havde han en Fornemmelse af Kulde i Kroppen, og Huden knopped sig som paa Høsekjød.

«Du sku sattes inn paa et Moseum, Du, Sejlemaker,» sa Sølvfest og stopte sin anden Pibe. «Der e' vist ikkje mange, saa har oplevet, ka Du kan skryte av.»

«Kaa gammel va' Du dengang, Sejlemaker?» spurgte Sivert.

«Han rekner ut, om han har Alderen,» lo Baadsmanden.

«Alder te ka?» faldt Kokken ind, og sendte Sivert et hadefuldt Blik. «Ve han rejse te Nyseeland og gje seg te Menneskeeter? Saa sku' Du rikti' ta din Farmor, Smaafylla, me' Deg og faa di Ville te slakte hinner, eg e' vis om, di fik seg en durabel' Finkelrus, di, saa att av hinner.» Kokken slog en skraldende Latter op og saa fra den ene til den anden efter Bifald, mens han med Fingerspidsene befølte Arret paa sin Næse.

«Du har nok Løst te gjøre Prøve paa Slagsmaal for tredje Gangen,» raabte Sivert og sprang op. «Eg trudde, Du hadde faat nok hinn Dagen, daa Du kastet Tryne dit!»

«Ikkje i Kvæll,» sa Kokken, som sad paa Kisten og trak Buksen af sig, «for no vil eg gaa tekøjs. Kem ska' Smaafyllerten ligge me'?» spurgte han derpaa.

«Me' meg,» svarte Sejlmageren.

«Du sku smøre Bek paa Næsen din! saa e' 'an ikkje saa go' te bite i,» snerred Kokken og vælted sig ind i sin Køje.

Sivert fo'r hen imod Kokkens Køje med udstrakte Arme, men blev stoppet i Farten af Baadsmanden, som sa: «De' va' daa Fan'en te Leven paa Dokker to.»

«Koffor kan han ikkje holle Fre' daa,» raabte Sivert fnysende. «E' de' min Skyll, at min Farmor drikker?»

«Traktér igjen me' same Mønt, Du bare,» sa Baadsmanden, «kem kan vite, om ikkje hans Farmor ossaa har drokke?»

«Nej, vet Dokker ka? ha, ha, ha,» lo Kokken fra Køjen.

«Hon kan jo ha vorre den argeste Splinterkjærring for de' vi vet,» fortsatte Baadsmanden. «Sjikanerer han din Farmor, saa sjikaner Du hannes igjen, og derme' Basta. No slaar 'an otte Glas, og no har eg for min Del an't at tænke paa, for eg ska paa styrbor's Vakten.» –

«Ska tru, Baasman'en verkeli' sku' ha hørt nokke,» tænkte Kokken før han sovned. «Umulikt – d' e' jo 16 Aar siden hon slap ut af Tokthuse', og saa dødde hon jo straks baketter.» –

Det varte længe før Sivert faldt i Søvn den Aften. Han kunde ikke finde Hvile, og han var færdig at kvæles af Varme i Underkøjen, hvor han laa bag den snorkende Sejlmager, og det uagtet han intet havde over sig, og den friske Agterbris hvert Øjeblik slog om Hjørnet af Rufhytten og lufted ind gjennem den aabne Dør.

«At sligt kunde hænde, at saa'nne fine Damer kunde være saaledes. Tænk, om han havde været i Sejlmagerens Sted, om han var kommen til at gaa Ærinder i et fint Hus, hvor der havde været en Datter. Han var vakker nok til det, det havde han mærket paa Pigerne oppe i Land, og paa andre ogsaa. «Fine cabinboy you have there, Captain,»ⁿ¹²⁷ havde Skibshandleren sagt, da han engang var oppe med Kaptejnen for at hente nogle Madvarer. «Here is the pretty boy I spoke of,»ⁿ¹²⁸ havde Konsulen sagt ud paa Verandaen, da han sidste Gang var deroppe med en Seddel fra Kaptejnen, og saa var der kommen en fin Dame ind og havde git sig i Snak med ham.

Bare han gik opover Gaden, kunde han mærke, hvorledes baade Negertøsene og de hvide Damer paa Verandaerne snudde sig efter ham. Han havde aldrig før anet, hvordan han saa ud, men nu var han kommen efter, at han var det, Folk kaldte vakker, liksom Sejlmageren, skjøndt de var saa forskjellige som Nat og Dag.

Tænk, om han havde været født blandt de store, Søn af en rig Kjøbmand f. Eks. Han kunde jo likegodt været det som det, han var, for ingen kunde jo gjøre noget til eller fra med de Dele. Men hvem kunde vide, hvad Lykke han vilde faa i Verden. Han havde engang hørt fortælle om en, som hed Askeladden, en simpel Fyr, vist en Bondegut til og med, som gik hen og fik Prinsessen og det halve Riget.

– Om det nu ikke netop blev en Prinsesse, for dem var der ikke saa mange af nuomstunder, saa kunde det bli en fin, rig Dame, for alt det, at han bare hed Sivert Gabriel Jensen, han kunde jo kaste Jensen væk og kalde sig for Hellemyren, eller Myren, nej bare Myre, det hørtes finere; Sivert Gabriel Myre. Det var vist dumt, at han var gaat tilsjøs alligevel, for det meste han kunde bli paa den Maaden, var jo Kaptejn. Havde han holdt sig paa Landjorden og kanske kommen sig til Handelen, saa vilde han naad højere op. Ja, han angred paa det, især nu da det viste sig, at det om Farmoren var fulgt efter ham. Og det vilde det altid gjøre! Ikke om han saa drog til Verdens Ende, vilde han slippe for det, det var han nu begyndt at forstaa.

Men godt var det, at han havde vundet over Kokken i det andet Slagsmaal ogsaa. Nu kunde Kokken ikke længer sige, han havde ligget under, fordi han var fuld, for sidste Gang var det gaat til efter Kokkens egne Regler og Forskrifter, og Mandskabet havde været Vidner og enstemmig sagt, at Sivert var den stærkeste. «Her e' Gut saa har Marg og Knokler,» sa han halvhøjt, og rakte de knyttede Hænder op i Mørket, «hvis ikkje de' hadde vorre, ville Kokken ha forre saa me' meg, at eg ikkje kunde bestaa. No e' han daa nødt te holle sig litevette i Skjinne', Gu'skjelov.»

XII

Sivert skjøv Døren op til Passagerernes Kammer, sagte og forsigtigt, som han plejed for ikke at vække dem, naar han om Morgenen satte de blankbørstede Sko ind til dem.

«Pst, pst, senakke me Deg.» Sivert havde trukket Haanden til sig og vilde lukke Døren, da disse Ord, udtalt af en søvning Stemme og ledsaget af en lang Gispens stansed ham.

«Eg besoin af en bouton,» sa Mons. Jean, som laa i Overkøjen og pegte paa sin knappeløse Haandlinning, da Sivert stak Hodet indenfor Døraabningen.

«Knap, you mener, ja vel,» svarte Sivert.

«Kenap? he, that rikti?»

«Ja vel,» nikked Sivert og forsvandt.

Straks etter kom han tilbake med en Knap, som han hadde sprættet af sin bedste Skjorte.

«Se her,» sa Sivert og holdt Knappen op mellem Tommelog Pegefingeren.

Mr. Jean laa og trak Traad paa en Synaal.

«Jovell, jovell,» sa han uden at flytte de plirende Øjne fra Naaleøjet og Traaden, hvis Ende han havde trilled ud i en lang Spids. «Ah c'est bien, mange Dak.» Han slog Knude paa Traaden og rakte den til Sivert, som stak Fingrene ind mellem Skjortelinningen og Mr. Jeans haarede Haanded, sydde Knappen i med langsomme, omhyggelige Sting og bed den dobbeltlagte Traad over med Tænderne.

«Merci, mange Dak, flinke Gu–ut, men ikkje user di Dænder,» Franskmanden rusked ham i Øreflippen. «Voila des ciseaux, you know!» Han pegte op i en Voxdugs Syæske, som hang paa Køjevæggen.

«Saks,» nikked Sivert.

«Sags,» gjentok Mr. Jean, «jovell, eg vite, he?»

Senere paa Dagen, mens Sivert gik og bar Middagsmaden ned, sad Franskmændene paa Skibskraker med Ryggen op mod Rorhyttens Forkant og læste.

«Værs' arti' please kom og dinere,» sa Sivert og gik hen til dem med Huen i Haanden.

De rejste sig straks, slog Bøgerne sammen og stak dem i Lommen.

«Taarsdak, idag –, idag Stokkefiske, rikti?» spurgte Mr. Pierre paa Vejen til Kahytten.

«Ui, javel,» svarte Sivert.

«Og Plommesoppe, oui, jovell?» fortsatte Mr. Jean, «vi flinke Gu–ut, he?»

«Gutter,» retted Sivert.

«Jovell, Gu–uter, for vi are do!» raabte Mr. Jean straalende fornøjet. «Moi,

eg vite!» Sivert lo, saa han var nærved at trille ud for Trappen.

Efter Middagsmaden bragte han dem Kaffen paa Dækket.

«Idag di Skillpadde must have Vann, you know,» sa Sivert og satte Brædtet fra sig paa et Vandfad.

«Si, si, si!» nikked Mr. Jean.

«Tre Dager ikkje have Vann, fjer'e Dagen have Vann, rikti'?» fortsatte Sivert.

«Précisément! Eg like Deg very møkke, Sivert.»

«Svært møkke,» retted Sivert, og da de begge gjentog det, lo Sivert igjen med Munden aaben fra Øre til Øre, mens han overgivent klasked Hænderne sammen.

Saaledes havde det gaat mellem dem paa hele Rejsen. «Di dingler etter Sivert saa en Høne etter Kylingene,» sa Kaptejnen undertiden til Styrmanden, «og la' di bare de', saa e' vi andre kvit di.»

I disse Ord var baade Siverts og de øvriges Forhold til Franskmændene givet. Sivert var den eneste, som lige fra den første Dag af havde gidet ta sig af dem. Dette havde Franskmændene straks følt, og saa holdt de sig til ham som til deres Forsyn og Forsørger. Hellere end at henvende sig til en anden med et Ønske eller et Spørgsmaal gik de og vented paa Sivert saalænge det skulde være, mens de stiltfærdig lusked om og søgte efter ham. Naar han saa uformodet dukked op fra Rummet med et Kjødstykke i Haanden, som drypped af Saltlage, eller fra Kahytten med Folkenes Smør- og Brødransoner i to Pøser baaret i en Vasselⁿ¹²⁹ over Skuldrene, da opklaredes Franskmændenes Ansigter, som om de pludselig havde faat Øje paa sin Hjærtenskjær, mens de skyndte sig imod ham. Naar Sivert vasked op efter Maaltiderne, sad de paa Storlugen ved Siden af ham for at «lære nors» og gjentog omhyggeligt de Gloser, Sivert lod dem øve sig paa, mens de af fuld Hals istemte hans Latter over deres Udtale. Naar Dyrene skulde fodres, og der skulde gjøres rent under Pindsvinene, maatte Sivert altid være med. Paa Slaget halvotte bragte han dem hver Aften varmt Vand og Sukker til Grog, som de laved af egne Drikkevarer, og aldrig nød uden at byde ham med. Hver Dag kom de og gjætted, hvad de skulde ha til Middag, og naar han redte deres Køjer, stod de hos og underholdt sig med ham.

«Du lever dine bedste Dager no, Du Sivert, Du har faat disse franske Iglene te

spelle Deg me', » sa Kaptejnen ofte godslig leende til ham, og Sivert smilte og tænkte, det var et sandt Ord, uagtet han havde mere at bestille end nogensinde før, nu han ogsaa havde Franskmændene at passe. Men det gik som en Dans for Sivert. En ustanselig Strøm af Morskab og Latter syntes at flyde mellem ham og de fremmede. Mr. Jean især var rent indtat i Sivert og spurgte ham ofte, om han vilde følge ham til Paris og bli Tjener hos ham, hvortil Sivert ufravigelig hver Gang gav til Svar: «Ui, javel Mossjø Sjang.»

Dette intime Kammeratskab med de fine franske Herrer hæved Siverts Anseelse ombord. Folkene saa med en vis misundelig Forundring paa denne Evne til at greje sig med saadanne vanskelige Folk, der ikke engang forstod Engelsk, og Kaptejnen maatte tilstaa for sig selv, at det var Siverts Fortjeneste, naar det gik saa godt med Passagererne. De skrev vel nok til Konsulen, og det vilde være bra at faa et godt Skudsmaal for en anden Gangs Skyld; disse Passagerpenger vare let fortjente og gode at ta med.

Sivert paa sin Side var saa opfyldt af Glæde, at end ikke Kokkens Skoser formaadde at bringe ham synderlig ud af Ligevægten mere. Det at hans Bedsteforældre drak, og hans Far bare var Bryggesjouer gjorde altsaa ingen Fortræd. Han havde lige godt Greb paa at te sig blandt fine Folk for det. Nu først vidste han, hvad der bodde i ham. Han dued til andet end at pudse Messing og skrubbe Dæk. Men det var nu ogsaa nogen aparte Mennesker disse to Franskmænd. Bare han engang kunde faa vise dem rigtig tilgavns for en Kjærlighed, ja just Kjærlighed, han nærede for dem. Men det blev der vel ingen Lejlighed til. Det skulde da være, hvis Slangen kom løs, den graaspættede, som de sa var den livsfarligste, saa kunde han styrte til og stille sig imellem og ta Stikket af for dem. Han kunde næsten faa Taarer i Øjnene af Rørelse over sin Offervillighed og af Bedrøvelse over, at Franskmændene ikke fik vide det.

I det hele tat stod det godt til indenborde paa denne Rejse. Der laa en Atmosfære af Tilfredshed og Omgjængelighed i Luften, som strakte sig fra for til agter. Elleve Dage i Træk havde de havt Medbør. Naar Kaptejnen havde regnet ud Bestikket efter Middagshøjden, kunde han for hvert Ætmaal sætte Passerspidsen i Kortet nogle Grademaal længere borte fra de vestindiske Øer end Dagen i Forvejen. Paa den blaa Himmel jog lette, hvidlige Skyer fra Sydvest imod

Nordost med Løfter om vedvarende god Vind. Temperaturen var mild og behagelig, Nætterne lyse og friske. Hver Lørdagsaften trakterte Kaptejnen med Rumtoddy i Ruffet og Kahytten. Og saa bar det hjemover, rigtignok ikke direkte ad Norge til, men dog et godt Stykke paa Vejen.

XIII

Sivert kom med en Lanterne og stilled den hen paa en af Skildpaddekasserne, over hvis ene Ende der var lagt nogle Brædder til Bord. Saa gik han hen og varskode Franskmændene.

Kort efter kom de alle tre med tændte Cigaretter, en sammenslaat Krak under Armen og et Glas Grog i Haanden og satte sig tilrette omkring det improviserte Bord. Mr. Jean tog et Spil Kort op af Lommen og blanded dem, saa la han nogle Kobbermønter i et Tinkrus, de andre gjorde ligesaa, Sivert tog af, og Spillet var i Gang. Dette var de begyndt med et Par Dage efter Afrejsen, og siden havde det været deres stadige Aftenfornøjelse fra otte til ti. Først havde Sivert bare vært Tilskuer, men saa havde de lært ham Spillet og faat ham til Tredjemand.

Straks de kom tilsjøs havde Kaptejnen sagt, at Sivert ikke skulde gjøre Vagt, nu der var Passagerer ombord, og Sivert, der først havde følt det som en Krænkelser, var bleven mere og mere fornøjet over det, efterhvert som han fik Smag paa Kortspillet. Han havde afvekslende vundet og tabt, men saa kom en Aften, da han udbetalte sine sidste Skillinger. Da var han bleven ganske modfalden ved Tanken om, at han nu ikke mere havde noget at spille om, saa kunde han jo ikke bli med længer, og saa maatte han finde et Paaskud, for at sige Sandheden var altfor flout. Mr. Jean, som la Mærke til det lange Blik, hvormed Sivert fulgte hans Haand, da han strøg de smaa Mønter til sig den Aften, havde faat en Anelse om Sandheden og endelig villet dele Gevinsten med ham, Sivert havde protesteret paa det ivrigste og forsikret, at han havde «plenty of Pennier» i sin Kiste.

Men hvor skulde han nu faa Skillinger fra til næste Aften? Pludselig var den Forestilling opstaaet hos ham, at han, mens Franskmændene sov, kunde ta tilbage de Penger, han havde tabt. Bare saavidt han fik noget at spille om. Jo mere han tænkte paa det, jo rimeligere forekom det ham. Hvad brød de sig om det Par Kobbermønter? Mr. Jean havde jo endelig villet gi ham dem, saa at stjæle kunde det paa ingen Maade kaldes. Han tog jo bare, hvad der kunde været hans, hvis han ikke havde været dum og sagt nej.

Samme Nat havde han udført sit Forsæt. Det var gaat saa let og hurtigt. Paa Hundevagten havde han listet sig ud af Køjen, havde ubemærket sneget sig agterover, havde aabnet Døren og famlet langs Væggren, stukket Haanden ned i en Bukselomme og faat fat paa en Portemonnaie, hvoraf han saa havde tat, hvad han trængte til. Dette havde gjentat sig flere Gange, for de sidste Aftener havde han stadig tabt. Men tilsidst var Mr. Pierre bleven opmærksom paa, at hans Smaapenger forsvandt. Det var nemlig hans Pung det stadig gik ud over, fordi hans Bukse hang nærmest. Saa en Nat, da han et Øjeblik var vaagen, havde han set et Glimt af Sivert i Døraabningen. Han havde været altfor søvning til at tænke over det med det samme, men om Morgenens, da han ogsaa savned et Guldstykke, fik han Mistanke og var saa falden paa den Idé hemmelig at gjøre et lidet Kors i sine Kobbermønter med sin Pennekniv, for at se, om ikke Sivert betalte med de mærkede Penge.

Den omtalte Aften var de altsaa ved Spillet. Sivert sad med blanke Øjne og rødblussende Kinder og var livligere og mere lattermild end nogensinde. Den første halve Time vandt han, men saa fik han Uheld, tabte Indsatsen og mere til.

Da Mr. Pierre om Aftenen kom ind i Kammeret, holdt han de Penge, Sivert havde betalt med, hen til Lampen og fandt dem ganske rigtig mærket med det lille Kors. Saa fortalte han det hele til Mr. Jean, men denne paastod, at han tog fejl, og vendte sig om mod Væggen for at sove. Mr. Pierre besluttet imidlertid at ligge vaagen den Nat og passe paa.

Den, som ogsaa laa vaagen, var Sivert. En ubestemt Frygt var falden over ham. Mr. Pierre havde set saa underlig ud, idetsamme han tog imod Pengene, og saa havde han stukket dem ned i Vestelommen istedetfor i sin Portemonnaie. Hvorfor havde han det? Sivert grundet og grued det ene Øjeblik, og tænkte det

næste, at det naturligvis var tilfældigt. Saa brændte det ham ogsaa paa Sindet, at han den foregaaende Nat var kommen til at ta et Guldstykke. Han havde holdt det for en Halvpenny, og først om Morgenens opdaged sin Fejtagelse. Det vilde han ikke beholde for nogen Pris i Verden. Hvordan det gik eller ej, maatte han lægge det tilbage, og saa vilde han ikke røre en Penny mere af deres.

Da det led paa Natten, stod han op, og kasted nogle Klædningsstykker paa sig. Saa lusked han ud af Ruffet og sneg sig langsomt agter over med Guldstykket klemmt fast mellem Tommel- og Pegefingernede i Bukselommen.

Udkigsmanden paa Bakken vendte Ryggen til. Paa Spiren oppe til Luvart sad Vagten og halvsov. Styrmanden drev frem og tilbage paa det lille Rum midtskibs, der var frit for Kasser og Bagage. Gudskelov, at det ikke var dette fæle, gneldrende Maaneskin, som gjorde Nat til Dag, tænkte Sivert og trak Huen ned i Øjnene. Nu vilde baade Styrmanden og Rorgjængerens ta ham for en af Vagten. Forsigtig gled han fremover. Hvergang Styrmanden paa sin Marsch havde Ansigtet mod ham, stod han stille eller dukked sig ned bag en af Kasserne, for saa, naar han snudde, at ta et Par lange Skridt.

Paa denne Maade naadde han Hyttedøren. Før havde den ikke været ganske lukket om Nætterne, men nu var det med ét blevet kjøligere i Vejret; det var vel Grunden til, at den inat var skudt helt ind.

Med bankende Hjærte la han Haanden paa det runde Messinggreb og efter at ha lyttet lidt, skjød han den tilside. Straks efter stak han Haanden ind og fik fat i en Bukse, som han lempelig løfted op fra Knagen og drog ud gennem Sprækken. I samme Øjeblik lød der et dæmped Raab inde fra Kammeret, Døren blev skjøvet helt ind i Væggen og Mr. Pierre stod for ham i bar Skjorte og rev Buksen fra ham. Sivert tumled bagover med skjælvende Knæer og Hænder og tabte idetsamme Pengestykket, der faldt klingrende paa Dækket. Mr. Pierre bukked sig efter Lyden og fandt straks Guldstykket, der glimted fra det mørke Dæk op mod det blege Stjerneskin.

Hvad der saa skete, gik for sig i rivende Fart. Mr. Pierre raabte nogle uforstaaelige Ord, Mr. Jean, ligeledes i bar Skjorte, trængte sig frem i Døraabningen og tyssed og vinked med Haanden, Styrmanden kom til og spurgte om, hvad der var paa Færde.

Det forekom Sivert, at han baglængs styrted ned i en bælgmørk Dybde, og at noget koldt med Sus og Brus slog sammen over hans Hode. Han hæved Armene og plantede de krummede Fingre med et hæftigt Greb ned i sit Haar. Saa seg han halvt i Knæ, og idet han med sammenbidte Tænder udstedte et halvkvalt Støn, satte han pludselig paa Løb med fremstrakt Overkrop, hopped op paa Spiren i Læ, tog for sig i Finkenettet, løfted sig op med et Spark i Spiren og hev sig ud over Rælingen.

«Sivvert! Sivvert! mon Dieu, qu'est ce que vous faites?» skreg Mr. Jean, som, fulgt af de to andre, var sprungen efter ham og akkurat var kommen tidsnok til med begge Hænder at faa gribe om Siverts Ankel, idet han samtidig faldt forover og blev liggende paa Knæ paa Spiren med Ansigtet op imod Skibssiden.

I det Par Sekunder, som hengik, inden de fik halet ham indenbords, gav Sivert ikke en Lyd fra sig, men sled og sparked af al Magt for at faa Foden løs. Da han atter stod paa Dækket, vakled han, hans Lemmer gav efter i Ledene, og som en Byldt sank han sammen paa Spiren mellem de to Franskmænd, der holdt ham, en i hver Arm.

«Ka i Jesu Namn e', saa fejler Deg, Gut?» spurgte Styrmanden, der ikke havde forstaat et Muk af det hele.

Sivert gav intet Svar. Hodet faldt bagover, og Armene hang slapt ned.

«Apportez le lampion,» sa Mr. Jean, hvorpaa Mr. Pierre i sin luftige Paaklædning sprang paa de bare Fødder efter Lampen, kom tilbage og lyste med den over Siverts Ansigt, der var gulhvidt med nogle mørke Skrammer i Panden og over Tindingerne, mens Blodet flød ud af Næsen. Hans Øjne var lukkede, og han saa ud til at være besvimet.

«D'e' bedst eg gaar og vækker Kaftejnen,» sa Styrmanden.

«No no, non!» udbrød Mr. Jean ivrigt, og stansed Styrmanden ved at gribe ham i Armen. «Ikke le capitaine.» Derpaa henvendte han nogle Ord til Mr. Pierre, hvorefter denne gav Lampen til Styrmanden, og i Forening bar saa de to Franskmænd Sivert ind i deres Kammer, hvor de la ham i Overkøjen. Saa gik Mr. Pierre efter Vand; Mr. Jean vasked hans Ansigt, fik Næseblodet stanset og la Plaster paa Skrammerne. Derefter stak han sin Arm under hans Nakke, letted Hodet op og hældte i ham et Glas Cognak, og hele Tiden mumled han mellem

Tænderne: «Pauvre garçon, ah mon pauvre, petit garçon» og strøg ham af og til kjærtegnende over Haaret.

Sivert, der bestandig holdt Øjnene lukket, lod sig behandle som et hjælpeløst Barn. Bevidstheden om det forefaldne fyldte ham med en dump, lammende Smærte. Han var stemplet som Tyv, og det af disse Mennesker, – af Mossjø Sjang og Mossjø Pjerre, der havde øst og øst bare Godhed og Glæde ud over ham. Aa, at udholde dette, som ikke var til at udholde. Pludselig satte hans Tanke med et Spring ind i den Forestilling, at han virkelig var druknet, og at det blot var hans Lig, de havde trukket ombord igjen. Sivert Gabriel Jensen, Kahytsgut sprunget overbord fra Barken «To Venner», Kaptejn H. J. Hansen, i Atlanterhavet, paa Rejse fra Kingston til Marseille, 16½ Aar gammel. Taarerne begyndte ganske sagte at pible frem under Øjenlaagene. Stakkels prøvede Gut, gik han videre i sine Tanker. Kort blev hans Vandring hernede, og brat blev hans unge Liv slukt i de troløse Bølger. Han havde ikke havt det godt her i Verden, ak nej, Torne og Tidsler havde vokset paa hans Vejer, hjemme led han Uret, og ombord blev han mishandlet, indtil han traf to Franskmænd – nu strømmed Taarene ned over hans Kinder, og Brystet gik op og ned under hans krampagtig hikkende Aandedræt. De tog sig af ham, de var hans Velgjørere, hans eneste og bedste Venner. Han elsked og æred dem og tragted kun efter at lade sit Liv for dem. Men saa hændte det en Nat, han gik ind i deres Kammer for at lægge fra sig en Guldsilling, som tilhørte dem. Da gjorde de Anskrig, fordi de trodde, han vilde stjæle. Det kunde han ikke overleve, og saa var det han sprang paa Havet. Hans Graad blev her saa heftig, at det brød og braged i Brystet.

Mr. Jean og Mr. Pierre, der begge stod bøjet over ham, tyssed kjærlig paa ham og talte beroligende til ham. Tilsidst hældte de mere Cognak i ham.

Efter dette stilned Graaden noget. Pludselig rejste han sig overende, greb først Mr. Jeans Haand og saa Mr. Pierres og trykked sine Læber paa dem med lidenskabelig Heftighed. Saa la han sig tilbage paa Pudlen, lukked atter Øjnene, blev lidt efter lidt roligere og faldt saa i Søvn.

Franskmændene, der fremdeles iagttog ham, betragted ham med Bekymring. Omkring de tæt sammenpreste Læber laa et Træk af bitter Lidelse, der rørte dem dybt. Om lidt bredte Mr. Jean et Plaid over ham og sa til Mr. Pierre, at han

maatte faa Plads hos ham. Denne nikked og saa krøb de begge ind i den smale Underkøje og la sig paa Side, Ryg mod Ryg, klemt tæt op til hinanden.

XIV

Da Sivert vaagned næste Morgen, kunde han først ikke begribe, hvorfor han laa i sit forrige Kammer og ikke i Ruffet hos Sejlmageren. Han kjendte sig saa tung og ør i Hodet, og det strammed og pirked i hans Pandehud. Uvilkaarlig førte han Haanden derop og kjendte, at han havde et Bind om Hodet. Saa satte han sig op i Køjen og fik Øje paa de smaa gule Haandkufferter mærked med Franskmændenes Navne, nede paa Gulvet. I samme Nu husked han det hele, og blev greben af Modløshed og Skam. Ak, hvorfor havde de dog ikke ladet ham gaa overbord om Natten. Hans Liv var jo brudt istykker, og der var intet mere for ham her i Verden. Pludselig kom han i Tanker om, at han havde sovet over sig, at Kaptejnen maatte ha spurgt efter ham, og at han vidste alt. Nu blev han naturligvis tat i Forhør, blev skjældt ud for en Tyv, fik Tamp i alles Paasyn, kanske gav de ham Haandjern paa, og arresterte ham i Malerskabet for at overgi ham til Retten, naar de kom iland. Ja, ja, jo værre jo bedre, sa han til sig selv. Han følte sig villig til at lide, hvad det skulde være, og det var ham desuden ganske det samme, hvad de gjorde med ham, og hvad der blev af ham. Hurtig krøb han frem af Køjen, retted paa sine Klær og gik ud.

Paa Dækket gik Franskmændene og flytted paa en Krokodillekasse, som de skulde ha frem i Solskinnet. Fra om Morgenen af, da de var staat op, havde Mr. Pierre hvert Øjeblik været inde i Kammeret for at se, om Sivert var vaagen. Han brændte efter at sige ham, at det hele var en Misforstaaelse, og be ham glemme det. Ved nærmere Eftersyn havde han opdaget, at han alligevel havde alle sine Guldstykker i Behold. Det han havde tat op fra Dækket om Natten, maatte altsaa være det, han tidligere havde savnet. Det havde naturligvis ligget i Bukselommen, var glidd ud af Portemonaien, og saa var det faldet frem af Lommen, da Sivert

trak Buksen til sig. Hvad han imidlertid havde villet gjøre med den, brød han sig ikke om at vide. Han var saa rystet af Optrinnet om Natten, saa fuld af Medlidenhed med Sivert og af Anger over sig selv. Han havde den dybeste Trang til at tro paa Siverts fuldkomne Uskyldighed, og havde derfor lavet noget om, at Sivert havde villet børste Buksen, eller kanske sy i nogle Knapper, som han havde talt om manglede. Mr. Jean havde bestyrket ham i denne Antagelse, og triumferende mindet om, at han havde været overbevist om, at Mr. Pierre havde Uret i sin Mistanke. At Sivert forøvrigt virkelig havde været i Besiddelse af de mærkede Smaapenge, skjøv de begge fra sig. Sivert havde ikke stjaalet, og ikke tænkt paa at stjæle. Han var Hæderligheden og Ærligheden selv, og han skulde nok faa Oprejsning.

Da Sivert kom ud paa Dækket, vendte Franskmændene Ryggen til. Han skyndte sig forover for at gaa ind i Ruffet og bytte sin Skjorte, der var plettet af Blod. Men idet han vilde gaa forbi dem, fik Mr. Pierre Øje paa ham, og tog fat i hans Arm med et venligt: «How do you do idak, Sivvert?»

Sivert drejed Hodet bort med en afværgende Bevægelse.

«Look here Sivvert, Mr. Pierre senakke me Deg.»

«Ui javel?» sa Mr. Jean efterabende Siverts Maade at sige disse Ord paa, og bøjed sit smilende Ansigt tæt ind til Sivert for at fange hans Blik.

«Du komme me meg,» Mr. Pierre gik agterover og drog Sivert med sig ind i Kammeret.

«Eg beg pardon, mille tusen pardon,» sa han til Sivert og greb hans Haand. «Do pardon meg, oui, javel?»

«How Du sige pardon i nors?» vedblev han, da Sivert intet svarte.

«Forladelse,» sa Sivert med nedslagne Øjne.

«Ah so! Forladelse, Du Forladelse meg, oui javel?»

«Ui, javel,» sa Sivert, og smilte sørgmodigt. «Thank you, mange Tak, Mossjø Pierre.»

«Du flinke, brave Guut,» vedblev Mr. Pierre. «Eg have alle Penger, ikkje Penger møst, ikkje Penger møst!» han rysted energisk paa Hodet. «You forstaa, oui, javel?»

«Ui, javel,» nikked Sivert.

«Allright, mange Dak, ikke senakke off di Penger, jamais, never, Du forstaa?»

«Aldri' mere snakke om Pengene,» oversatte Sivert.

«Si, si, aldre mer senakke om di Penger, Capitaine ikkje vite naaget, Stirmann ikkje vite naaget, Ingen vite naaget.» Han strøg Haandfladerne mod hinanden paa en affejende Maade. «That is right, Mange Dak, Sivert.»

– «Ka i Donders Skjin og Bejn e' de' Du har tokke Deg te inat?» spurgte Kaptejnen, da Sivert en Timestid senere kom ned for at dække Middagsbordet.

Sivert stod lidt og hang med Hodet og vrikked med den ene Fod. Saa saa han op, og sa med lav Stemme og et forlegent Smil: «Eg gik i Søvn, Kaftejn.»

Lige til dette Øjeblik havde Sivert forgjæves brudt sin Hjerne med at udfinde, hvad han skulde svare Kaptejnen, naar han blev krævet til Regnskab for Nattens Bedrift. Han var overbevist om, at hverken Kaptejnen eller Styrændene havde faat et Ord ud af Franskmændene, paa Folkene havde han kunnet mærke, at de intet ante om Anledningen til, at han havde villet springe paa Sjøen om Natten. Da han nu hørte sin egen Stemme sige dette om, at han havde gaat i Søvn, blev han selv næsten forskrækket derover. Indfaldet var kommet saa pludselig op i ham, at han ikke havde faat Tid til at overveje, om det kunde gaa. Det svirred gennem hans Hjerne, at han kanske skulde sagt noget ganske andet, og han følte sig pinefuld uvis, der han stod og skotted til Kaptejnen.

«Ja saa,» sa Kaptejnen, idet han trak Øjenbrynene i Vejret, og la Hodet tilbage, «Saa Du brukar te gaa i Søvn, Du? Ka Ti' e' Du begyndt me' det?»

Sivert skjønte, han var reddet.

«Eg har 'kje gjort de' no paa to tre Aar, Kaftejn,» sa han i en aabenhjertig Tone, «men daa eg va' liten, va' eg stygt plaget av de'.»

«Saa–aa, ja her ska vi ha' os frabet saa 'nne Galehusstreker, saa mykkje Du vet de', Far. Gaar Du i Søvn engang te, faar Du Tamp.» –

Sivert følte sig usigelig lettet ved at ha klart sig saa godt fra denne sørgelige Historie. Alt i alt var det løbet over Forventning heldigt af, naar det først skulde opdages.

Men glad var han alligevel ikke længer. Forholdet mellem ham og

Franskmændene var fra den Dag ikke mere det gamle. Disse gjorde sig rigtignok al optænkelig Umage for at slaa den forrige Tone an, men alle deres Bestræbelser stranded paa Siverts Skyhed og Tilbageholdenhed. Han blev forsømmelig og efterladende ligeoverfor dem, undgik dem saa meget som muligt, holdt til i Ruffet paa sine Fritider, svarte kun det højst nødvendige, naar de tiltalte ham, og lod, som han ikke forstod, naar de snakte «nors». Til Folkene der mærked Forskjellen og vilde vide, hvad der var i Vejen, foregav han, at han var bleven træt af at gaa og være Barnetøs længer. Det var meget kjækkere at være med paa Matrosarbejdet. Uden at spørge Kaptejnen om Lov, gjorde han Vagt med for Resten af Rejsen, og havde det altid uhyre travl, naar Franskmændene kom i Nærheden af ham.

Efter seks Ugers Rejse passerte de ind gennem Gibraltarstrædet for strygende Vestenbris, men om Natten sprang Vinden om paa Nordost, saa de først syvende Dagen efter naadde op paa Marseilles Red. Her var de saa heldig straks at faa anvist Losseplads, saa de uden nogen Sinkning kunde hale ind til Kajen.

Da Franskmændene, efter at ha faat al sin Bagage vel iland, havde sagt Farvel til Kaptejnen og Styrmanden, spurgte de efter Sivert, men han var intetsteds at finde. Skuden blev gjennemsøgt fra for til agter, og hans Navn utallige Gange skraalt ud, men alt forgjæves. Saa maatte Franskmændene drage fraborde, uden at ta Afsked med Sivert. Bagagen var læsset paa Vognene, og de skulde skynde sig til Jernbanestationen. De bad Styrmanden bringe ham deres Hilsen og Tak og overgav ham to Femfrankstykker som Drikkepenge til Sivert.

Men forud, udenbords, siddende sammenkrøben, eller snarere hængende, med begge Hænder om Klyverbommen og Fødderne inde i Jageren, som de endnu ikke havde havt Tid til at gjøre fast, holdt Sivert sig skjult. Da det Øjeblik nærmed sig, hvor han vidste, Franskmændene vilde komme hen til ham, lægge Hænderne paa hans Skuldre og sige Farvel var han flygtet. En Følelse af Sorg, Anger, Kjærlighed og et ulideligt Savn suged ham om Hjærtet. Han vilde ikke kunne udholde at staa der foran dem, skulle kjæmpe mod Graaden og tvinge sig til at se ligeglad ud.

Nu saa han dem fra sit Skjul gi Bagagekuskene Besked paa Kajen. Han

betragted Mr. Jeans velkjendte Skikkelse med de optrukne Skuldre, det indfaldne Bryst og det sorte Haar og Skjæg, der var blevet saa langt paa Rejsen. Han hørte tydelig Lyden af hans hurtige, hoppende Stemme, og saa ham slaa ud med Hænder og Arme, som han plejed, naar han talte. Sivert stirred paa ham, mens det svulmed i hans Bryst, og han atter og atter kneb Øjnene sammen for at forjage de Taarer, der blændede hans Blik. Mr. Pierre stod ved Siden af, blanded nu og da et Ord med i Snakket, og pegte flere Gange ivrig op efter en uendelig lang, smal Gade med høje Pakhusbygninger af lysegule Sten. Saa satte Bagagevognene sig langsomt i Bevægelse og Mr. Jean vinked paa en Drosche, der holdt i Nærheden. Inden de steg op i den, vendte de sig begge om, og kasted et spejdende Blik tilbage mod Skibet. Sivert vidste, det var ham de saa efter, og han syntes, han kunde kjende, at Hjærtet blødte i ham. Saa blotted begge sine Hoder, svang med Hattene hen imod Skibet, hvor Styrmandene og et Par af Folkene stod og saa efter dem, satte sig tilvogns og kjørte bort. Endnu et Øjeblik kunde Sivert se dem fra Siden. Saa drejed Droschen om Hjørnet op i den lange smale Gade, og han saa dem ikke mere.

Da sukked Sivert saa højt og lydeligt, at han blev bange, nogen skulde hørt det. Han dukked sig dybere ned og lyttet, men der var ingen i Nærheden. Som en Tyv listed han frem paa Bakken, sprang ned paa Dækket, og halte op en Pøs Vand til at gjøre rent i Kahytten med.

XV

«Paa 'an igjen Gutter, frisk Mot! D'e' kan 'kje nøtte te gje seg over!»
Kaptejn skreg alt hvad han orked, der skulde meget til for at høres gjennom Stormens Hyl og Sjøens Rabalder.

«Vi vinner ikkje mer, Kaftejn!» raabte Baadsmanden til Svar, idet han slap Pompetuget og greb fat i Naglebænken om Stormasten for at holde sig fast.

«Nej vi vinner ikkje mer!» gjentog flere Stemmer, «vi maa gje os over,

Kaptejn,» og med en Bevægelse af haabløs Selvopgivelse lod ogsaa de andre ved Pompen Touget fare og krukede sig ned paa Dækket, idet de tog for sig efter et eller andet Holdepunkt og trak Skuldrene op over Ørene for at væрге Hodet mod de klaskende Sjøer.

Skibet kom fra Lissabon, hvorhen de var gaat efter at være udlosset i Marseille, og var lastet med Salt for Bergen. Et Par Dager efter Afrejsen var de bleven overfaldt af en orkanagtig Storm, ledsaget af en Sjøgang saa svær og voldsom, at Kaptejnen ikke kunde mindes at ha set den værre. Under Skibets ustyrlige Arbejden havde Lasten forskudt sig, og Skuden var sprungen læk. Først havde den trukket 6 Tommer Vand i Timen, saa 8, og nu var det steget til en Fod.

Kaptejnen kom hen og pejled Pompen. Han saa mørk og betænkelig ud. «Tre Fod Vand,» mumled han, «me' ni sokker vi, om to Timer har vi fem, hvis der ikkje bler pompert. Men de' faar 'kje hjælpe, Folkene maa ha en hall Frivagt.»

«Alle Mann tekøjs!» raabte han saa efter en kort Raadslagning med Styrmanden. «Eg ska' sjøl passe Skuten saalænge.»

Folkene vendte sine af Sjøvand og Nattevaagen sviende Øjne om mod Kaptejnen og skotted derpaa forud, hvor Halvdelen af Ruffet og et Stykke af Bagbords Skanseklædning var skyllet bort af Bølgerne.

«Ner i Kajytten me' Dokker,» sa Kaptejnen opmuntrende. «Ta min Køj og Sofaen, di, saa ikkje faar Plas der, maa ligge paa Golve.»

Atter saa de paa Kaptejnen og rysted smaat paa Hoderne, som om de vilde sige: «Vi véd nok, at det ikke er Mening.»

«Bare skjyndt Dokker,» vedblev Kaptejnen. «Jo før Dokker somner, jo før kommer Dokker te Pompen igjen. Skuten taaler enddaa en go' Slomp Vann, før hon bler full.»

Langsomt og tøvende begav Folkene sig agterover. Hvert Øjeblik maatte de dukke sig ned og klamre sig fast, for ikke at bli kastet i Vejret og slynget paa Sjøen. De var saa mødig og udslidt, at Knæerne svigted dem. I to Døgn havde de saagodtsom uafbrudt staat og halet i Pompougene.

Ved Roret stod Sølvfest. Hans Hode var ombunden med et Tørklæde, der var mørkt af størknet Blod. Ansigtet var blaagult som paa et Lig, og Blikket syntes

halvt udslukt. Den foregaaende Aften, da Ruffet blev knust af en Braadsjø, som begravet Halvdelen af Skibet under sit fraadende Skum, var han bleven rammet af en Splint, som havde slaat ham et gabende Saar i Tindingen. Fortumlet og næsten bedøvet som han var, havde han dog havt Samling nok til at hive sig plat ned paa Dækket og omklamre Forlugen med begge Arme. Da han atter kom paa Benene og saa sig om efter Kokken, som sammen med ham havde halet i en Brase, var denne forsvunden. «Mann overbor'!» havde han saa brølt i vilden Sky. Først da havde han lagt Mærke til, at Styrmandene og Kaptejnen stod og støtted ham, og at en af dem aftørred Blodet, som varmt løb ned over hans Ansigt. Siden havde Andenstyrmanden fortalt, at han havde set Kokkens Ben endebent op i Luften, højt over Rælingen, i det samme han gik paa Hodet i Sjøen. Om Redning for ham var der ikke Tale.

«Eg ska' ta Rore', Sølvfest,» sa Styrmanden og kom hen til ham. «Du maa ha en Times Kvile, Du, saa di andre.»

«De' undrer meg, at ikkje Kaftejnen hejser Nødsignaler,» sa Sølvfest med hæs Stemme og tog sig for Brystet, som om det gjorde ondt at tale.

«Eg hadde nær sagt, kaa ska' vi hejse di henne, no Riggen e' kappet,» svarte Styrmanden.

«Mesantoppen og Mastestompene,» mumled Sølvfest, «di raker daa alti' nokke op over Skrove'.»

«Ialtfall e' de' tissnok, naar vi faar Sejler isigte, men di e', saa di va' søkt ner allesammen. – En sku' tru, en va' nere paa Kap Horns Høgder og ikkje i et Allemanns-farvann saa dette. – Gaa inn og lig jer i min Køj, Sølvfest, nerenunder tænker eg, der e' belagt.»

«I ska' ha Tak Styrmann.» Sølvfest greb med begge Hænder om Hyttens Forkant og stred sig om Hjørnet ind i Styrmandens Kammer, hvor Andenstyrmanden just havde slængt sig ind i Underkøjen. Hans og Siverts Kammer var nemlig ødelagt. En Sjø havde splintret Døren og revet bort et Stykke af Ydervæggen, Køjerne var fulde af Vand, og Bølgesprøjtet skylled hvert Øjeblik derind.

Nede i Kahytten, hvor Vinduer og Skylight var dækket af Luger og Presenninger, brændte Lampen Nat og Dag i denne Tid. Hvert Øjeblik saa det ud

til, at den skulde slaa en Koldbøtte over sig selv oppe i Skylightet, hvor den hang og dingled og oste med sit sværtede, sprukne Glas. En stram, muggen Stank fyldte Luften, og paa Gulvet sived Fugtigheden i store Flager og førte en halvbrugt Tobakskardus frem og tilbage.

Inde i Kammeret havde Baadsmanden og Sejlmageren, drivende vaade, som de var kommen fra Dækket, lagt sig op i Kaptejnens Køje, iført Sjøstøvler, Oljetrøje og Sydvest. Anføddes paa Sofaen laa en Matros og en Youngmand med en laaden Hue, hvis vaade Skind var klistret tæt ind til Panden. Vandet gled i Draabevis ned over Sofaens Voxdugsbetræk, efterladende sig smale, glinsende Striber. Fire Mand laa Side om Side paa Gulvet nede i Læ med en skindbetrukken Bænkepude under Hodet og nogle Sjøtrøjer og Oljeklær over sig. Blandt dem var Sivert.

Neppe havde de lagt sig tilrette, før Kaptejnen viste sig. Han gik ind i Kammeret, hvortil Døren stod aaben, trak ud en Kommodeskuffe og tog op en Salmebog i stort Format med anløbne Tinspænder.

«Eg har tænkt meg te, at eg ve læse op Bønnen for Sjøfolk i Havsnød,» sa han med en Stemme, der hørtes underlig fremmed og forlegen. «Ikkje for de', – eg trur'kje der e' nokken overhængenes Fare just i dette Øgeblik, men de' kan jo alti være rikti te tænke lidt paa di Deler ogsaa, – ja Dokker har vel ikkje nokke imot de',» vedblev han, da ingen sa noget.

«Vi sejer Tak, Kaftejn, eg for min Del daa,» svarte Baadsmanden og rejste sig overende.

«De' kan være godt te faa høre et Gussor',» sa Sejlmageren og rejste sig ligeledes.

«Ble bare liggenes, Vorherre ser'kje paa saa'nt nokke. Han vet best, kaa trøt Dokker e',» sa Kaptejnen, idet han støtted sig op til Bordet under Lampen, og satte Benene langt frem paa Gulvet for at holde Ligevægten: «De' ska snart være gjort,» vedblev han, mens han bladed i Bogen, «di plejer ikkje te være videre lange saa'nne Bønner, om eg minnes ret, d'e'kje Mængden, saa ska' gjøre de'.» Da han havde fundet Stedet, blotted han sit Hode, Folkene fulgte hans Eksempel, og saa begyndte han at læse med en sukkende Bønnemandsstemme, mens han bevæged Armene frem og tilbage, som om Salmebogen var en Balancerstang:

«Bøn, naar man er tilskibs i stor Storm og Livsfare.

O hellige Fader, almægtige Herre og evige Gud! Du, som ikke alene skabte alt i Begyndelsen, Menneskene til Gavn og Bedste, men og, efter vort skjændige Syndefald, ofte bruger det til at straffe Menneskene med for Synden, synderlig naar Du lader forfærdelig Torden og Lynild høre af Himmelen, og gruelig Storm og Blæst opkomme over Jordan og Havet: Vi arme Syndere, som ere her i dette gruelige Vejrlig, Storm og Havsnød, bekjende, at vi have saare vel fortjent denne Plage, og meget værre, om Du vilde handle med os efter din strænge Retfærdighed. Vi bede ydmygelig din Barmhjærtighed, at Du dog, efter din faderlige gode Villie, ville være os nu og altid naadig og barmhjærtig, og ved Din guddommelige Almægtighed, og Dit kraftige Ord stille denne forfærdelige og gruelige Storm og svare Vejrlig, som endnu truer os med Undergang og Ødelæggelse. Bevar os med Skib og Gods, ligesom Du bevarede Din Tjener Noa, der den ganske Verden ødelagdes med Vand i Din retfærdige Vrede. Herre! hjælp os, ligesom Du hjalp Dine Disciple den Tid, de vare i Havsnød, ellers fordærves vi. Er det og Din faderlige Villie, at vor Tid er kommen, at vi skulle blive i denne Havsnød, da bede vi, at Du naadelig vil bevare og styrke os i en stadig Tro til Dig, indtil vort sidste Aandedræt, og giv os paa den yderste Dag en glædelig Opstandelse og det evige Liv med alle Dine udvalgte Børn! Dig, o Herre Gud» – her hæved Kaptejnen Stemmen med et langt syngende Tonefald – «befale vi os med Skib og Gods, Liv, Sjæl og Aand, og alt det, vi have; hvad heller vi leve eller dø, da høre vi Dig til. Dig ske Lov og Tak evindeligt Amen.»

Han lukked Bogen, holdt den mellem de foldede Hænder og gik uden nogen Stansning over til at læse «Fadervor».

Da han var færdig, stod han et Øjeblik med lukkede Øjne og hørte saa dybe, snorkende Aandedrag rundt omkring sig. Han rysted Hodet med et Suk, og fik saa Øje paa Sivert, der under Bønnen var krøbet op og havde lagt sig paa Knæ med Armene om Bænkehjørnet under Vinduerne.

«De' kan eg like Deg for Sivertmann, at Du har hørt paa me' Andagt. Di andre har'kje vært go' te holle seg vaaken.» Han gik ind i Kammeret for at gemme Salmebogen. «D'e', saa der staar skrevet, Aanden er villig, men Kjøttet er skrøpeligt,» vedblev han, da han saa Baadsmanden, der laa paa Side og snorked

med aaben Mund og de andægtigt foldede Hænder ud over Køjekanten foran sin Hage.

«Trur I, vi forliser?» spurgte Sivert, da Kaptejnen kom ind i Kahytten igjen.

«De' staar i Vorherres Hænder, Gutten min. Kil bare paa te be Du, de' kan aldri' ska'e.» Dermed skyndte Kaptejnen sig op paa Dækket.

Sivert blev liggende i samme Stilling og søgte efter Ord til at bede med, men kunde ikke komme paa andet end: «Herre, hjælp os, vi forgaa.»

Han havde hidtil under Stormen været ganske rolig, uden Tanke om, at der var nogen egentlig Fare. Siden de havde klaret sig dengang de gik nordenom, maatte de vel ogsaa altid kunne greje sig fra dette. Han vidste jo nu, at der skulde meget til, før et Skib gik under, og saalænge de andre holdt Modet oppe, gjorde han det ogsaa. Rigtignok havde det rystet ham stærkt, at Kokken gik overbord, og at Sølvfest havde været saa nær ved at følge ham, men det at en Mand drukned, hændte jo ofte, uden at der derfor var nogen Fare for Skibet. Ligeledes havde han faat et Sjok af Forskrækkelse, da Store- og Fokkemasten næsten samtidig knækked, og Riggens med et rasende Rabalder styrted ud over læ Ræling. Men da saa Kaptejnen havde skreget, at Riggens skulde kappes, og de alle var styrtet til med Økser og Kniver, havde han uforfærdet grebet Kjødsagen og hugget den i et Toug saa haardt, at den brast over i to. Det var først nu, da Kaptejnen læste Bønnen for dem, at Angsten slog sin Klo i ham. Naar Kaptejnen krøb til Korset, maatte det være galt fat. Nu havde han set ham i saa mange Slags Omstændigheder, men aldrig havde han hørt ham ta Guds Navn i sin Mund, og det havde vist ikke været i hans Tanker heller.

Og saa myg og snil hans Røst var bleven, ikke til at kjende igjen. Saa'n som han havde sagt: «De' staar i Vorherres Hænder, Gutten min,» det var saa uligt Kaptejnen, at bare det havde været nok til at skræmme Livet af Sivert.

Han blev ved at ligge paa Knæ og holde sig i Bænken, med Ansigtet bøjet ned over Hænderne, mens hans Legeme vrikkedes hid og did, og af og til hopped saa højt op fra Gulvet, at han maatte stride imod, for ikke at hives baglænds op paa Bænken. Hvergang der kom et sligt Stød, rystedes Skuden, som den skulde revne i Sammenføjningerne, og Drønnet af Søjerne virked som Tordenslag paa Siverts Øren. «Herre, hjælp os, vi forgaa, vi forgaa, vi forgaa!» raabte han med høj Røst.

Skulde han virkelig forgaa i denne Dag, i denne Time, forgaa – hvad var det at forgaa? Det var at dø, at dø, at dø, – og saa kom jo Dommen. Han, som var saa syndefuld – «Herre, hjælp os, vi forgaa!» Men han kunde faa Forladelse, ja. Forladelse, men saa maatte han bekjende. «Herre, jeg vil bekjende, at jeg –» men saa kunde han ikke huske sine Synder, der var saa myldrende mange, – – det var alting. Alt hvad han hele sit Liv havde gjort og tænkt og sagt. Men hvis han angred, saa vilde han jo bli salig alligevel. Salig, det var det, de kaldte det, og det maatte vel være noget rent aparte.

Men saa skulde han vel glæ' sig til at dø. Glæ' sig, glæ' sig, – «Herre, hjælp os, vi forgaa!» Nej, han kunde ikke glæ' sig, selv om han vidste aldeles sikkert, at han blev salig. Han var ræd, forfærdelig, vanvittig ræd – «Herre, hjælp os, vi forgaa!» Ja, nu laa han her i Vaande, det var andet dengang han havde staat foran Spejlet og frydet sig ved Tanken om at prygle Kokken op. – Kokken, han var jo ikke længer blandt de levendes Tal, – hvor monstro han holdt til nu, og kom de paa samme Sted? Nej, Kokken havde jo ikke faat Tid til at angre, saa salig var han jo ikke –. Det var den Dag, han havde fundet op Historien om Spøgelset, og han havde ikke faat bekjendt sin Løgn for Andenstyrmanden – «Herre, hjælp os, vi forgaa!» Saa fæl som han havde været til at lyve, han vilde det ikke, men han gjorde det altid alligevel, det sad i Kroppen paa ham, han vidste ikke af det, før Løgneren var faret ud af Munden paa ham, og saa glemte han det med det samme –. Som det, han havde skrevet hjem om, at han havde reddet Skuden. Da han læste om det i Brevet fra Forældrene, som han fik i Marseille, fattede han ikke, hvad de mente. Nogle Ord om, at han nok skulde komme til sin Ret og faa Belønning, havde han ikke kunnet udgrunde. Først, da de laa i Lissabon og lasted Salt, stod det pludselig for ham, hvad han havde skrevet. Da havde han følt sig saa lej og skamfuld, men nu blev det til en Møllesten om hans Hals, der vilde drage ham ned i Fordømmelsen.

Aa, hvis han bare fik leve, hvis han slap for at dø nu, midt i sin Synd –, han skulde vandre Resten af sit Liv som for Guds Ansigt. Vorherre kunde ikke forsvare at la ham dø, før han havde prøvet ham længere. – Det, han havde levet var jo ingenting, saa uretfærdig kunde Gud jo ikke være –. « Herre, spar mit unge Liv!» raabte han. Gud, som læste i hans Hjærte, kunde jo se, at det var for at

omvende sig han vilde leve, og saa maatte han bønhøre ham. Skjønt det var ikke sikkert, saa mange blev jo revet bort midt i sin Ungdom og midt i sin Synd.

«Herre, frels os, vi forgaa!»

Oppe paa Dækket havde Kaptejnen efter utrolige Anstrængelser faat Ild paa Komfuren og en Kjedel Tevand opkogt. Hverken han eller Mandskabet havde smagt nogetsomhelst varmt de 3 sidste Døgn. Naar Folkene nu vaagned, skulde de ha et Krus Tevand til Biskøjterne, det vilde live dem op.

Hvert Kvarter var han henne og pejled Pumpen. Skuden trak stadig det samme, værre var det altsaa ikke blevet.

Kaptejnen saa paa sit Uhr og regned ud, at Folkene endnu kunde faa sove en halv Time, saa maatte de op og sættes til at pumpe.

Imidlertid raste Stormen med uformindsket Kraft. Himlen stod som sortegraa Vægge til alle Sider med Flager af en underlig vassen Blankhed her og der. Sjøerne vælted sig frem og tilbage og rulled sig ind i sit boblende Skum, før de skylled over Dækket. Om de nøgne Mastestumper gjøed og hylte Vinden; ind imellem var det som Alverdens Uhyrer brølte i Angst og Klage.

«Saalænge Rore' holler, og Pompen e' klar, gaar de' endaa an,» sa Kaptejnen til Styrmanden, der fremdeles stod tilrors, «og en Ting e' godt, hon trækker ikkje mere Vann enn saa før.»

«Eg staar just og tænker paa, at d' e' mærkeligt, kaa hon holler ut,» svarte Styrmanden og drejed paa Rattet.

Kaptejnen bar Tekjedlen ned i Forkahytten, stilled den paa Bordet mellem Slingrebrætterne og surrede den fast til Masten. Saa hentede han fra Proviantkammeret en Spegeskinke og en stor ny Ost, som han havde kjøbt for at ha hjem til sin egen Husholdning, og la begge Dele paa Bordet. Satte saa frem Brød og Smør og gik ind for at purre Folkene. De sov imidlertid saa haardt, at hans Raab ingen Virkning havde. Han maatte ruske i hver enkelt for at faa dem vagen.

Da de omsider begyndte at lette paa sig, frøs de i det vaade Tøj, saa Tænderne hakked.

«Se her, Karer,» sa Kaptejnen og aabned alle sine Gjemmer, «her e'

Strømper og Bukser og Skjorter, byt tørt paa Dokker og ta ka Dokker trænger uden Persons Anseelse. Paa Bor'e' derute finner Dokker Mat og Drikke, dejligt varmt Tevann, sej saa, Kaffejnen ikkje kan være Kok, naar de' gjælls. La meg no se, Dokker skynner Dokker og kommer te Pompen.»

En halv Time senere stod alle Mand atter og pumpet med Liner om Livet. Søvn og det gode Maaltid med den varme Te og det tørre Undertøj havde styrket og forfrisket dem, saa de nu arbejded med større Fortrøstning.

Da det led lidt, begyndte imidlertid Mørket at falde paa, og med dette indfandt Haabløsheden sig paanyt. Udsigten til at skulle faa endnu en Nat som de to foregaaende paa dette Vrag af en Skude med synkende Last, gjorde dem næsten fortvilet. Drønnene fra Rummet, hvor de gjennemblødte Saltmasser slængtes mod Skibets Sider, larmed omkap med de bragende Sjøer. Hvert Øjeblik kunde de vente, at Skibet revned og blev slidt i Stumper og Stykker. Om Dagen kunde det endda gaa an, men disse Nætter uden Glimt af en Stjerne, uden Skimt af en Lysning – svart, frygteligt, uingjennemtrængeligt Mørke over dem, under dem, bagtil og foran! –

«Sit en te holle Udkik, Styrmann, mens eg gaar tekøjs en Timesti',» sa Kaptejnen og kom hen til de Pumpende. «Eg e' kje istann te staa oprejst paa Bejnene længer, og Øgene mine svier, saa di va døppet i Skje'vann.»

«Ja d' e' venteli', at Kaptejnen trænger om te kvile seg,» svarte Styrmanden, der sammen med de andre trak i Pumpetouget. «Kaffejnen e' den, saa har holdt længst ut.»

«Sku' der tilstøte nokke, maa I vække meg,» vedblev Kaptejnen, «men staar de' paa de' samme, kan I late meg sove te Klokken toll. No e' hon snart ti.»

« Javel, Kaffejn.»

Kaptejnen gik agterud og keg i Kompasset.

«Kaa e' de' me' Deg, Sølvfest?» spurgte han.

«Ka ska' en seje te de', Kaffejn, en faar tie stille, te en ligger der.»

«Værker de' i Hovve dit?»

«Aa, jamen værker de', og banker og turnerer gjør de' i hele Kroppen min,» svarte Sølvfest. «Snart skjælver eg av Frost, og snart e' eg færdi' te stupe av

Varme, og alt i et danser der ellrø'e Gnejster for Øgene mine.»

«De'e' daa be're te staa terors enn te pompe,» sa Kaptejnen.

«Javel Kaftejn, men hon e' morderli' tong paa Rore'.»

«Naar eg har kvilt meg lidt, ska' eg løse Deg av, Sølvfest, la' meg se, Du grejer Deg saa længe. Kloss op mot Vinnen me' hinner.»

«Eg staar og tænker paa Kokken, Kaftejn,» sa nu Sølvfest. «Han har udstridd, han, mens vi andre har vores tego'e.»

«Ja, dø ska' vi jo alle engang.» svarte Kaptejnen, «men saa mangen en Skute har klart seg i værre Tak enn saa dette.» Dermed gik han nedenunder, klavred med Klærene paa op i sin Køje, som var fugtig efter Baadsmanden og Sejlmageren, vendte sig om mod Væggen og mumled: «I Jessu Namn skal al vor Gjerning ske.»

Han havde vel sovet en Time eller saa, da han vaagned af et frygtelig Brag, og i samme Nu blev han slynget i Vejret og hevet af Køjen gjennom Døraabningen ud paa Kahytsgulvet, der danned en næsten lodret Bakke. Det gik i slig Fart, at han ingenting sansed eller vidste, før han laa og klavred helt oppe paa Bagbords Kahytstvæg. Lampen sluktes og knustes mod Taget, og Kaptejnen hørte Glasstumperne hagle ned omkring sig.

Med det samme tænkte han, at Skuden gik rundt, og at han ikke engang vilde naa op paa Dækket, før alt var forbi, men straks efter mærked han, at Skibet atter rejste paa sig, uden dog at kunne komme paa ret Kjøl. Det var, som laa der et Bjerg over dets ene Side, der trykked det ned, ned, dybere ned for hver Gang det søgte at undslippe.

Kaptejnen krøb langs Væggen i Mørket, ud i Forkahytten, og entred op over Trappen, der under den voldsomme Krængning formelig vendte Vrangen ud. Saa med et blev Kappedøren revet op; et Stormgufs slog ned i hans hueløse Hode og ramte ham som et Slag; Haaret føg bagover, som om nogen trak i det, og samtidig fik han et Knæ midt i Ansigtet.

«Holl an der!» skreg han, «Dokker sparker meg i Hovve.»

«Rore' brækket, Ratte' knust!» raabte Styrmandens Stemme.

Kaptejnen greb fat i Kappekanten, og var med et eneste Sæt paa Dækket.

«Jysses bevare meg, kaa grov han e' bleven,» sa han og gisped efter Vejret.
«Ratte' knust, sejer I, kaa gik de' me' Sølvfest?»

«Eg vet ikkje, Kaftejn, hele Hytten e' vække.»

Kaptejnen vendte Blikket mot det Sted, hvor Rorhytten havde staat, og anstrængte sig for at se i Mørket, idet han kjæmped sig et Par Skridt agterover, holdende sig fast i Kappen.

«Saa e' vel Sølvfest gaaen same Vejen,» mumled Kaptejnen. «Har I ikkje ropt paa 'an?» sa han højere.

«Baade ropt og søgt,» svarte Styrmanden med dirrende, sammensnørt Stemme, «han har vi nok set for sidste Gang –. Pas Jer der, Kaftejn!» Styrmanden greb pludselig Kaptejnen i Skulderen, trak ham ned paa Huk og klamred Armen om Kappen; en vældig Sjø slog ind over den, rev Kappetaget af og tog det med sig ud over læ Ræling.

«Vi maa faa fat paa en Presenning, elles har vi Kajytten fyldt i et Øgeblisk, kom me', Styremann.»

«De' ser smaat ud for os, Kaftejn,» sa Styrmanden, da han og Kaptejnen lidt efter havde surret Presenningen fast over Kappen.

«Saalænge der e' Liv e' der Haap, Styremann,» svarte Kaptejnen. «No har vi ikkje an't aa gjøre enn te vente paa Dagen.»

«Hvis hon holler ut saalænge,» mumled Styrmanden.

«Bare Pompen klarer seg. – E' de' længe siden I peilet?»

«Straks før Hytten gik, hon trækker ikkje mere Vann enn saa før.»

«Ja, ser I de' –. Ka har vi daa te klage – – – Ka va' de' di ropte for nokke?»

«Pompen uklar!» lød det nu tydeligt hen til dem.

Kaptejnen sprang til. «Vil han ikkje gje Vann mere?» spurgte han.

«Ikkje en Droppe, Kaftejn, her kan I sjøl høre.» En dump, gnissende Hejselyd ledsaged Ordene.

«No brast det sidste Ankertoug,» mumled Kaptejnen og strøg de kolde Svedperler af Panden.

«Ska vi sitte Baaten paa Vanne', Kaftejn?» spurgte en Stemme.

«Kaa e' Dokker, Folk?» svarte Kaptejnen og anstrengte sig for at se dem.

«Her, Kaftejn,» lød det fra flere. «Vi staar allesammen tæt omkring Pompen.»

«Ja, hør no, Godtfolk,» sa Kaptejnen, «at sitte Baaten paa Vanne', e' visse Dø'en for os, daa kan vi likegodt vente paa 'an her.»

«Baaten e' daa tæt, Kaftejn,» sa en.

«Saalænge de' varer, eg tænker Sjøen snart sku' faa mase 'an.»

«Barken søkker om Høgden tre Timer,» saa Baadsmanden.

«Faa fat paa en Lanterne og lat os gaa ner i Kjælleren agterut og se etter, om hon har faat nokken ovenvanns Lekasi,» sa Kaptejnen til Styrmanden efter nogen Taushed. «Agterenden e' sonken stygt paa de' sidste.»

Da Kaptejnen atter viste sig paa Dækket, gav han Ordre til, at Folkene skulde dele sig i to Partier; det ene skulde, ledet af Styrmanden, gaa ned i Agterkjælderen og søge at stoppe med Tømmer, Drev, Presenninger, Plader og hvad de kunde finde, en Lækage om Styrbord, hvor Vandet synlig kom rislende ind. De andre skulde i Rummet med Kaptejnen og undersøge, om der var noget at gjøre med Pumperne. Kaptejnen trodde selv ikke synderlig paa disse Foranstaltningers Nytte, men han ønsked, som han ha til Styrmanden, at holde «Folkene i Aande, saa længe som muligt.» Kort efter var de alle forsvunden fra Dækket, undtagen Sivert, der havde faat Befaling til at holde Udkig og gjøre Anskrig, om der blev Sejler isigte.

Sivert kravled forut og stilled sig op til Luvart med Armen om Fokkemasten, og stirred med de brændende, blinkende Øjne ud i Mørket og Sjøraaket. Skibet tumled og arbejded under ham, saa han maatte holde godt fast for at bli staaende, og Sjøerne fossed i et Væk hen over ham. Stormen tuded ham om Ørene, og hvert Øjeblik syntes han at høre græsselige Angsts krig. Tænk, om det var Kokkens fordømte Sjæl, som gik igjen paa de gamle Steder og vaanded sig i Pine og Uro. Tænk, om han pludselig fik se ham staa truende foran sig i Mørket med Arret paa Næsen. Han havde en Fornemmelse af, at Kokken stod bag ham. Han turde ikke vende sig, ikke for aldrig det, ikke røre sig, ikke se til Siderne, maatte bare stirre frem i det tykke Mørke. Aa, om han dog havde været med de

andre. At staa her alene var det værste af alt. Angsten skylded hvert Øjeblik som en varm Styrtning ned over ham, det pressed for Brystet, saa Hjærtet trængte sig op i Halsen. Af og til kom der en gullig Taage for hans Øjne, og saa banked det paa hans Trommehinder, som skulde de revne. Han vilde raabe til Gud om Hjælp, men kunde ikke. Ikke engang «Herre, frels os, vi forgaa!» kunde han samle sig til at fremsukke.

Lidt efter lidt var det som alt inde i hans Hode blev til en grødet, smaat sydende Masse. Tilsidst sank han hen i en døslignende Sløvhed. Han vidste ikke mere rigtig, hvorfor han stod der, eller hvordan det var fat, havde blot en vag Forestilling om noget bedrøveligt og uhyggeligt og kjendte sine Lemmer som klemt af Skrustikker. Men mekanisk blev han ved at stirre og holde sig fast. Hvergang Sjøsprøjtet traf hans Ansigt, fik han for et Øjeblik sin Samling tilbage, men i næste Nu gled han tilbage i sin halve Ubevidsthed.

Det begyndte saa smaat at gry af Dag, men Sivert la ikke Mærke til det. Pludselig seg han ned langs Masten, men i det samme fik han et vældigt Sjøstænke lige i Synet, retted sig op og kjendte sig med et ganske klar i Hodet. Han gned sig over Øjnene og opdaged, at det var Graalysning i Luften; det forekom ham ogsaa, at Stormen havde bedaget sig noget. Saa kasted han Blikket bag sig og saa, at Agterenden slæbte i Vandet, og at Forenden stod op i en Skraaning. Idet han atter vendte Hodet, skimted han et rødt lysende Punkt forud til Luvart. Som et elektrisk Stød gik det igjennem ham, at det maatte være en Sejler. Hurtig krøb han op paa Bakken, la sig paa Mave og skygged med Haanden for Øjnene. Jo, der var ingen Tvil, det var en rød Lanterne. En livssalig Glædes og Haabs Følelse hæved hans Bryst. Paa et Øjeblik var han borte ved Kahytstrappen og rev Døren op. «Sejler forut te Luvart!» skreg han af al Magt, og i det samme styrted Taarerne ud af hans Øjne.

Hvad der saa foregik, stod altid siden i en taaget Utydelighed for Sivert. Der blev let og grædt, en tog ham om Halsen og kyssed ham, Baadsmanden slog Armene om Sejlmageren, og der blev raabt og snakket af mange paa en Gang. Saa hang der pludselig Flag paa Mesantoppen og paa Stumpen af Stormasten, og saa var det ganske lyst, og en stor Damper kom styrende ned til dem. Han havde løst paa en Surring, og en Baad blev hejst i Vejret, og straks efter sad han i

Baaden, som gynged op og ned, mellem Baadsmanden og Andenstyrmanden, og saa syntes han, at Baaden blev saa fuld af Folk, at den vilde synke. Da var han bleven saa forfærdelig angst, og han maatte vist ha skreget, for en havde lagt sin Haand paa hans Mund og trykket ham ned i Bunden af Baaden. Saa havde han set Bagsiden af Kaptejnen, som nu gled ned i Baaden med Journalen under Armen, og i samme nu syntes han, han havde faat en Line om Livet og var bleven trukket over en Skibræling og saa følt Dæk under Fødderne. Da havde han vendt Hodet for at se efter Barken, men kunde ikke finde den, men saa havde Baadsmanden staat og truet ud over Vandet og sagt:

«Se, se, no stikker bare Bogsprøjte' op av «To Venner». Farvel Kammerat, Fred me' dit Støv, velsignet være dit Minde.»

Saa var det blet sort for hans Øjne. Knæerne havde bukket sig sammen, og han vidste ikke mere. –

Noter:

[n1.](#) *Forfatternote:* Skraanende Strækning opfyldt af store og smaa Stenblokke.

[n2.](#) *Forfatternote:* Himbærbuske.

[n3.](#) *Forfatternote:* Fremspringende Dele af Fjældet.

[n4.](#) *Forfatternote:* En højtliggende Del af Bergen mod Nord, bygget paa Fjældskraaningen.

[n5.](#) *Forfatternote:* Et Udraab for Glæde (bergensk Gadesprog).

[n6.](#) *Forfatternote:* Hovedtøj.

[n7.](#) *Forfatternote:* Hva' for no'et?

[n8.](#) *Forfatternote:* Jer, I (østlandsk: Dere).

[n9.](#) *Forfatternote:* Opplukket.

[n10.](#) *Forfatternote:* Pjalterne.

[n11.](#) *Forfatternote:* Modfalden (bergensk Gadesprog).

[n12.](#) *Forfatternote:* Et eller andet Steds.

[n13.](#) *Forfatternote:* Ventelig det, hendes Mand hedder Tønns.

- [n14](#). *Forfatternote*: Fast Sammenfiltring.
- [n15](#). *Forfatternote*: Den populære Betegnelse for Arbejdsanstalten i Bergen.
- [n16](#). *Forfatternote*: Betegnelse for det vindende Kast i et Spil med Kotænder.
- [n17](#). *Forfatternote*: Pyntelig.
- [n18](#). Tue sled] *rettet fra*: Tuesled (*trykkfeil*)
- [n19](#). *Forfatternote*: Hurlumhej.
- [n20](#). Blik] *rettet fra*: Blk
- [n21](#). *Forfatternote*: Har man hørt saa galt!
- [n22](#). *Forfatternote*: Agtet. (Ellers: at ætle, æsle: levne).
- [n23](#). *Forfatternote*: Stenflise. (Helle: Stenflade).
- [n24](#). *Forfatternote*: Indsejlingen til Havnen.
- [n25](#). *Forfatternote*: En Bydel af Bergen omkring Bergenhus, tæt ved og lavere liggende end Stølen.
- [n26](#). vasket] *rettet fra*: vaskel (*trykkfeil*)
- [n27](#). *Forfatternote*: Klatter.
- [n28](#). eg] *rettet fra*: ef (*trykkfeil*)
- [n29](#). *Forfatternote*: Taget sig til med uordentlig Levnet.
- [n30](#). *Forfatternote*: Muggen.
- [n31](#). *Forfatternote*: Klud. Pjalt.
- [n32](#). *Forfatternote*: Kjødfuld.
- [n33](#). *Forfatternote*: Overhale (egl. dunke).
- [n34](#). *Forfatternote*: Kæleord, brugelig overfor Børn (Fadermand).
- [n35](#). *Forfatternote*: Klaprende.
- [n36](#). *Forfatternote*: Gabe.
- [n37](#). *Forfatternote*: Gider.
- [n38](#). *Forfatternote*: Dovendidrik.
- [n39](#). *Forfatternote*: Spisekammer.
- [n40](#). *Forfatternote*: Ren Grund.
- [n41](#). *Forfatternote*: Overskaaren Fjerding.

- [n42](#). *Forfatternote*: Tossestreger.
- [n43](#). *Forfatternote*: Ild.
- [n44](#). *Forfatternote*: Dalende.
- [n45](#). *Forfatternote*: Vende.
- [n46](#). *Forfatternote*: Støvlesnavs.
- [n47](#). *Forfatternote*: Hvedemel.
- [n48](#). *Forfatternote*: Tyvepak.
- [n49](#). *Forfatternote*: Grynsuppe kogt paa salt Kjød.
- [n50](#). *Forfatternote*: Pjalt.
- [n51](#). *Forfatternote*: Bestemt til at gaa under.
- [n52](#). *Forfatternote*: Trække i Haaret.
- [n53](#). *Forfatternote*: Rystes.
- [n54](#). *Forfatternote*: Tæt som en Potte.
- [n55](#). *Forfatternote*: Sejlets Tougkantning.
- [n56](#). *Forfatternote*: Den Onde.
- [n57](#). *Forfatternote*: Liglugt.
- [n58](#). *Forfatternote*: Vaskebalje.
- [n59](#). *Forfatternote*: Vanrøgtet.
- [n60](#). *Forfatternote*: Uredte Totter.
- [n61](#). *Forfatternote*: Rund Træskaal.
- [n62](#). *Forfatternote*: Indretning af Jern, som er fastgjort oppe i Skorstenen, til at hænge de største Gryder paa.
- [n63](#). *Forfatternote*: Det er forgjort altsammen.
- [n64](#). *Forfatternote*: Døde.
- [n65](#). *Forfatternote*: Børn.
- [n66](#). *Forfatternote*: Jeg sulter, til jeg værker, og saa æder jeg, til jeg værker, og saa værker jeg i et væk.
- [n67](#). *Forfatternote*: En Ret Kartoffler (det, der udgjør en Kogning).
- [n68](#). *Forfatternote*: Vrøle.

- [n69](#). pegte] *rettet fra*: pgte (*trykkfeil*)
- [n70](#). *Forfatternote*: Den, som bare havde nogen af dem.
- [n71](#). han holdt] *rettet fra*: ha nholdt (*trykkfeil*)
- [n72](#). *Forfatternote*: Bondebetegnelse for Bagerbrød til Forskjel fra det hjemmelavede Fladbrød.
- [n73](#). *Forfatternote*: Hyggelig, velbefindende.
- [n74](#). *Forfatternote*: Faareuld.
- [n75](#). *Forfatternote*: Praler.
- [n76](#). *Forfatternote*: Vrinsken.
- [n77](#). *Forfatternote*: O, min Frue, Du komme maa, / Jeg har knust min lille Taa.
/ O, Min Frue, Du komme maa, / Is og Frost og Sne skal Du faa.
- [n78](#). *Forfatternote*: Mest glimrende Arbejdsfolk og første Sort Stuvare.
- [n79](#). *Forfatternote*: Jeg har ingen Viv / Til at plage mit Liv. / Jeg styrer min egen Kano.
- [n80](#). *Forfatternote*: God Aften, er Kaptejnen ombord?
- [n81](#). *Forfatternote*: Tandløs.
- [n82](#). *Forfatternote*: Omtrent 42 Øre.
- [n83](#). *Forfatternote*: Værelser at faa. – Vel udluftede Senge.
- [n84](#). *Forfatternote*: Godaften mine Herrer, gode Senge, smukke Piger.
- [n85](#). den] *rettet fra*: dn (*trykkfeil*)
- [n86](#). *Forfatternote*: Noget at drikke?
- [n87](#). *Forfatternote*: Jack, gamle Dreng, kom her!
- [n88](#). *Forfatternote*: Negerens Tiltale til deres kvindelige Overordnede.
- [n89](#). *Forfatternote*: Lad os faa en Dans!
- [n90](#). *Forfatternote*: Mig lære Dig.
- [n91](#). *Forfatternote*: Tag den af, Du behøver den ikke.
- [n92](#). *Forfatternote*: Har Forretning.
- [n93](#). *Forfatternote*: Er Du der, min søde Gut.
- [n94](#). *Forfatternote*: Dit Skjæg stikker ikke.

- [n95](#). *Forfatternote*: Halloj, tag det med Ro, Godtfolk!
- [n96](#). *Forfatternote*: Godaften min dyrebareste, dejlige, allerbedste Herre!
- [n97](#). *Forfatternote*: Her er den smukkeste af dem alle.
- [n98](#). *Forfatternote*: Den skindmagre.
- [n99](#). *Forfatternote*: Hvad er det Du siger.
- [n100](#). *Forfatternote*: Din Hud er hvid som Mælk.
- [n101](#). *Forfatternote*: Skal jeg synge for Dig?
- [n102](#). *Forfatternote*: Kaptejnen og hans elskende Pige.
- [n103](#). *Forfatternote*: Og Kaptejnen med sit Kindsæg / saa stjaalent hen paa mig.
- [n104](#). *Forfatternote*: Naar denne er tom, kan Du gi en.
- [n105](#). *Forfatternote*: Jeg er udgaat paa at faa mig en Kærest / ikvæld. / Enten svart eller hvid eller / en gul en.
- [n106](#). *Forfatternote*: Og jeg vil ha hende kjær, for hendes Lød / holder ud. / Hun er svart, men det gør det samme.
- [n107](#). *Forfatternote*: Ikke der, denne Vej.
- [n108](#). *Forfatternote*: Allesammen borte? Din Tur siden.
- [n109](#). *Forfatternote*: Almueskole i Bergen.
- [n110](#). *Forfatternote*: En Plads paa Fløjfjældet ved Bergen.
- [n111](#). *Forfatternote*: Tag mig med, naar Du rejser herfra, jeg er saa ulykkelig, saa elendig, min elskede Gut. Tænk, saadan en Tilstand! Jeg dør, hvis Du gaar fra mig. Du behøver ikke at skamme Dig over mig, jeg er ikke Neger, se paa mig, bare en liden Smule brun, og mit Haar er glat og blødt.
- [n112](#). *Forfatternote*: Gaa din Vej, jeg kan ikke staa her længere. Hører Du, jeg maa ombord.
- [n113](#). *Forfatternote*: Du kommer igjen, Du kommer igjen. Vil Du ikke?
- [n114](#). *Forfatternote*: Jo, jeg kommer snart igjen.
- [n115](#). *Forfatternote*: Nadde, Stribe mellem Dæksplankerne.
- [n116](#). *Forfatternote*: Karl af første Sort.
- [n117](#). *Forfatternote*: Pandehaar.

[n118](#). *Forfatternote*: Udbrud af Forskrækkelse (bergensk Gadesprog).

[n119](#). *Forfatternote*: Engelsk Hvedebrød.

[n120](#). *Forfatternote*: Gjøre Negernes Dansetrin.

[n121](#). *Forfatternote*: Fejespaan.

[n122](#). *Forfatternote*: Kakelak.

[n123](#). *Forfatternote*: Ja vel, jeg forstaar, de skal ha Sol for ikke at dø.

[n124](#). *Forfatternote*: Salonen, Kahytten, véd De?

[n125](#). *Forfatternote*: Tølper.

[n126](#). *Forfatternote*: Sig ham, at hans egen Emmeline dør.

[n127](#). *Forfatternote*: Vakker Kahytsgut, De der har, Kaptejn.

[n128](#). *Forfatternote*: Her er den smukke Gut, jeg talte om.

[n129](#). *Forfatternote*: Aag.

Amalie Skrams *To Venner* er lastet ned gratis fra bokselskap.no